Primorske NOVICE

KOPER — NOVA GORICA, 9. decembra 1967
ŠT. 50 — LETO V. — IZVOD 50 N-PAR — 50 STARIH DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI

PREDSEDNIK TITO V KOPRU

Predsednik republike Josip Broz-Tito si v spremstvu koprskega predsednika občine Mira Kocjana z drugimi številnimi gosti ogleduje koprsko luko

V SOBOTO, 2. DECEMBRA, JE V KOPRU SLAVILO VSE SLOVENSKO GOSPODARSTVO

Zgodovinska delovna zmaga

Davna želja obalnega prebivalstva Slovenije in nekajletni napori delovnega kolektiva »Luke Koper« o zgraditvi železniške povezave Kopra z zaledjem so preteklo soboto doživeli svojo izpolnitev: slovesno je bila odprta in predana svojemu namenu železniška proga oziroma industrijski tir med koprsko luko in križiščem pri Prešnici, kjer se nova proga spaja z železnico Pulj—Divača. Otvoritvena slovesnost je bila na lepo urejenem in okrašenem prostoru ob vhodu v koprsko luko, kjer je pred devetimi leti prvič pristala čezoceanska ladja Splošne plovbe Piran »Gorica«.

Slovesnost se je začela že v Divači, ko je iz Ljubljane pripeljal poseben vlak na otvoritev namenjene povabljene goste. Na železniški postaji so se jim pridružili predsedniki vseh primorskih občinskih skupščin, pozdravil pa je goste in jim zaželel dobrodošlico predsednik sežanske komune Evstahij Zadnik, nakar so se vsi skupaj odpeljali v Koper. Vlak je pripeljal v luko točno ob 9.50 in ga je na zbornem mestu že pričakala množica več tisoč ljudi.

Slavnostno zborovanje je začel in pozdravil vse udeležence predsednik koprske občinske skupščine Miro Kocjan. Med gosti je še posebej pozdravil predsednika predsedstva CK ZKS Alberta Jakopiča-Kajtimira, podpredsednika zvezne skupščine dr. Marijana Breclja, ob podpredsednika republiške skupščine Slovenije Janka Rudolfa in dr. Jožeta Brileja, podpredsednika izvršnega sveta Slovenije dr. Franceta Hočevarja, ter predsednika zvezne in slovenske gospodarske zbornice Toneta Boleta in Leopolda Kreseta, hkrati pa zborovalcem opravičil odsotnost predsednika izvršnega sveta Slovenije in koprskega republiškega poslanca Staneta Kavčiča, ki je bil nujno zadržan drugje, sporočil pa je zborovalcem svoje pozdrave in iskrene čestitke graditeljem proge in luke.

Predsednik Kocjan je na kratko orisal pomen nove železnice za luko in vse slovensko gospodarstvo, nato pa je dal besedo tovarišu Albertu Jakopiču, ki je o tem podrobneje govoril. Poudaril je, da je nova proga prispevek primorskega delovnega človeka k izvajanju gospodarske in družbene reforme ter prispevek k uveljavitvi načel samoupravljanja. Še posebno priznanje vse naše

(Nadaljevanje na 3. strani)

Prisrčno srečanje s Titom

Ko so se v soboto dopoldne množice obalnega območja in zaledja pomešale med številne goste iz države in inozemstva ob slovesni otvoritvi koprske železnice na obširnem prostoru v koprski luki, je nenadoma prišla vest, da se bo popoldne pripeljal s svojim spremstvom v Koper tudi predsednik republike Tito. Vest je kmalu potrdila tudi koprska radijska postaja.

Zadovoljstvo spričo vesti, da bo predsednik Tito osebno prispeval k slavnostnemu ozračju ob tako pomembnem prazniku obalnega območja, se je izražala na vsakem koraku, na vseh obrazih. Neučakana množica se je po službeni otvoritvi še naprej zadrževala v luškem prostoru, ker se je hotela udeležiti tudi sprejema predsednika republike. Ko so zvedeli, da se bo pripeljal z modrim vlakom, je bilo zadovoljstvo še večje, kajti to pomeni še prav posebno priznanje graditeljem proge, priznanje investitorjem in Kopru, ki ni odnehal, dokler se ni povezal z železnico s svojim zaledjem, z evropskim omrežjem.

Modri vlak je pripeljal predsednika Tita in njegovo ženo Jovanko v koprsko pristanišče ob 14. uri. Z njim so dopotovali še član sveta federacije Miha Marinko, predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher, sekretar izvršnega komiteja CK ZKS Franc Popit, predsednik republiške konference Socialistične zveze Janez Vipotnik in drugi.

Predsednik Tito je bil ob izstopu iz vlaka izredno razpoloženje

(Nadaljevanje na 2. strani)

PRVA SEJA STALNE KONFERENCE ZK NOVOGORIŠKE OBČINE

Pospeševati integracijske procese

V ponedeljek se je sešla na prvo zasedanje v Novi Gorici občinska konferenca Zveze komunistov novogoriške občine. Med številnimi gosti so bili tudi Jože Smole, član Centralnega komiteja ZKS in predstavniki goriške ter videmske federacije KPI.

S tem se pravzaprav zaključuje proces preosnove Zveze komunistov v tej občini, ki je pripeljal do bistvenih organizacijskih sprememb. To naj omogoča delovanje komunistov v širših razsežnostih s kompleksnejšo in vsebinsko bogatejšo obravnavo problemov. Majhne in razdrobljene osnove organizacije so se umaknile večjim, katerih večina je organiziranih po teritorialnem načelu. Število osnovnih organizacij se je v dveh letih skrčilo od skoraj 160 na 43, razmerje med terenskimi osnovnimi organizacijami in tistimi v delovnih organizacijah je bilo svojčas 4:6, sedaj pa je obrnjeno. S sklepom, ki ga je sprejela konferenca o organizacijski zgradbi, načinu in oblikah delovanja komunistov v občini postala le-ta najvišji organ Zveze komunistov v občini ter stalno delovno telo, občinski komite in razne komisije pa so njeni organi.

Na podlagi bogatega gradiva in peturne razprave so predstavniki blizu tri tisoč komunistov, kolikor jih je v novogoriški občini, kritično ocenili dosedanje delo in se soočili z najpomembnejšimi nalogami za prihodnje. Čeprav tudi v obdobju od zadnje konference ni šlo brez slabosti, ki so se kazale predvsem v lagodnosti in neprizadetosti določenega števila članstva ob razreševanju posameznih problemov in dilem časa, je bilo delo komunistov v tej občini vendarle plodno. To se kaže v razmeroma ugodnem gospodarskem in družbenem razvoju. Zato ga gospodarska in družbena reforma ni prizadela, pač pa že prej začete pozitivne procese v gospodarjenju, delitvi, samoupravljanju in na področju družbenih služb le še pospešuje.

O nekaterih aktualnih problemih in nalogah komunistov je še posebej govoril v svojem referatu sekretar Štefan Cigoj. Menil je, da je treba zavreči mnenje nekaterih, da je gospodarstvo v občini že doseglo neko optimalno stopnjo ter da so zato njegove razvojne možnosti več ali manj izčrpane. Ravno večja produktivnost ustvarja novo vrednost, nova sredstva, ki se hitreje odpirajo pota modernizacije proizvodnje in nadaljnjemu razvoju.

Na področju delitve se bodo morali komunisti še bolj dosledno boriti zoper dokaj živa primitivna naziranja, češ da so strokovnjaki in vodilni ljudje predobro nagrajeni v škodo manj kvalificiranih proizvajalcev. Nobenega dvoma ni, da le znanje

(Nadaljevanje na 5. strani)

Jubilej ZK, vseh delovnih ljudi in narodov Jugoslavije

Mijasko Todorović je govoril po televiziji o 30-letnici prihoda tovariša Tita na čelo KP Jugoslavije

Sekretar izvršnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Mijalko Todorović je govoril v ponedeljek po televiziji ob 30-letnici prihoda Tita na čelo Komunistične partije Jugoslavije. »S svojo osebnostjo in delom tovariš Tito najbolje in najpopolneje izraža revolucionarne težnje našega delavskega razreda in delovnega ljudstva,« je poudaril Todorović. Povedal je, da bo CK ZK konec tega meseca imel slovesno sejo, posvečeno temu jubileju. Udeleži-lo se je bo veliko dolgoletnih revolucionarjev, funkcionarjev Komunistične partije Jugoslavije in predstavnikov mnogih delovnih kolektivov iz vse države.

Izvršni komite je sklenil, da bo letošnji december mesec širšega spoznavanja in preučevanja zgodovine našega delavskega gibanja, vloge tovariša Tita kot voditelja tega gibanja in osvobodilnega revolucionarnega boja vseh naših narodov in narodnosti v zadnjih, najburnejših in za našo družbo pomembnih tridesetih letih. S tem v zvezi je izvršni komite v oktobru razposlal pismo vsem organizacijam Zveze komunistov Jugoslavije z napotilom, da sprožijo in organizirajo to akcijo na najširši podlagi.

»Ta tridesetletnica ni samo intimni jubilej tovariša Tita, ampak tudi celotne Zveze komunistov, vseh delovnih ljudi in narodov Jugoslavije,« je dejal Todorović. »S tem izrekamo dolžno priznanje tovarišu Titu, preko njegove osebnosti pa tudi vsem tistim znanim in neznanim borcem, ki so skozi vse stoletje, od nastanka modernega delavskega gibanja do današnjih dni, na zgodovinskem prizorišču naših narodov, zlasti pa med socialistično revolucijo, vtkali svoja življenja in svoja dela v temelje naše nove skupnosti in nove, svobodnejše in bolj humane družbe.

Danes in s tega mesta ni mogoče obširneje govoriti o osebnosti in delu tovariša Tita, o tem izredno bogatem in v zgodovini vsakega jugoslovanskega naroda posebej in vseh njih skupaj nedvomno najpomembnejšem razdobju. O tem bodo v decembru vsekakor govorili in pisali mnogi tovariši, predvojni člani Komunistične partije in udeleženci oboroženega revolucije kakor tudi pristojni zgodovinarji in drugi znanstveniki. Na slovesni seji centralnega komiteja bo o tem obširneje govoril tovariš Edvard Kardelj.

S SEJE OBALNE KONFERENCE SOCIALISTIČNE ZVEZE

Okrepiti krajevno samoupravo

Tretja seja obalne konference Socialistične zveze, ki je bila v četrtek v Kopru, je bila skoraj v celoti posvečena problematiki krajevnih skupnosti, zlasti na podeželju, ki je bilo doslej precej zanemarjeno.

V analizi in v razpravi je bilo rečeno, da so krajevne skupnosti neločljivi del našega samoupravnega sistema, zato jim je potrebna večja pomoč občinskih skupščin, Socialistične zveze in drugih družbeno političnih organizacij, kakor tudi strokovnih služb in institucij. Na tapeti so bili spet najbolj pereči problemi, predvsem preskrba s pitno vodo, ceste in elektrifikacija, socialna skrb, otroško varstvo in prosvetna dejavnost. Potem še mladina in kmetijstvo pa še nešteto zadev, ki živo zanimajo našega delovnega človeka.

Izražena je bila nujnost, da bi napravili nadrobne načrte in programe, ki bi zajemali vse potrebe, vendar bi bilo potrebno reševati posamezne probleme po važnosti za skupnosti in po finančni zmogljivosti. Med sklepi je tudi ta, da je treba krajevne skupnosti utrditi kadrovsko, ker je vse več pristojnosti občinskih skupščin prenesenih na krajevne skupnosti. V krajevne svete je treba vključiti več mladine, občinski odborniki naj tesno sodelujejo s sveti skupnosti, tako da bo delo občine in krajevnih skupnosti bolj vsklajeno. Občinske skupščine naj pomagajo s svojimi strokovnimi in tehničnimi službami. Kar pa zadeva višinski vodovod, priporoča obalna konferenca SZDL združitev vseh sil in sredstev za čimprejšnjo dokončno ureditev tega perečega vprašanja. Obalna konferenca meni, naj občinske skupščine in druge pristojne institucije v svojih delovnih programih čimbolj upoštevajo prednostni red problemov, kakor so ga navedle krajevne skupnosti, zlasti še glede potreb, ki zadevajo možnosti za razne oblike delovanja mladine, združevanja ljudi in varstva otrok. RZ

NOV OBČINSKI KOMITE ZK NOVA GORICA

Na prvem zasedanju občinske konference Zveze komunistov v Novi Gorici, ki je bilo v ponedeljek, so izvolili novi 17-članski občinski komite, revizijsko in kontrolno komisijo ter predsednike štirih stalnih komisij, ki bodo delovale kot organi konference.

Za sekretarja občinskega komiteja ZK je bil ponovno izvoljen dosedanji politični sekretar občinskega komiteja Štefan Cigoj. Člani pa so: Nada Beltram, Vladimir Birsa, ing. Damjan Cotič, Franc Češnovar, ing. Edi Čuk, Zorko Debeljak, Gvido Grilanc, Jurij Kovšca, Zoro Krpan, Alojz Lah, Franc Lampič, Cvetko Markič, Pavel Mermolja, Viljem Mišigoj, Vojka Stepančič in Dušan Šinigoj.

Člani kontrolne komisije: Viktor Cotič, Milan Djuretič, Miroslav Godina, Franc Hvala, ing. Franc Javornik, Slavko Kumar in Alojz Leban.

Člani revizijske komisije: Viktor Stanič, Marija Lutman, Valentin Mačus, Anton Markelj, Rafael Mokorel in Andrej Fipan.

Za predsednika komisije za organizacijo in razvoj Zveze komunistov je bila izvoljena Tončka Kavčič, za predsednika komisije za družbeno ekonomske odnose Franc Leskovec, za predsednika komisije za idejna vprašanja na področju kulture ter za vprašanja vzgoje in izobraževanja Štefan Trojar, za predsednika komisije za mednarodne odnose in stike z naprednim delavskim gibanjem pa Rajko Korenč.

Mir

S PRVE SEJE OBALNE KONFERENCE ZK V KOPRU

Za nadaljnji družbeni razvoj

Konec prejšnjega meseca se je novoizvoljeni obalni komite Zveze komunistov sestal na prvi seji ter razpravljal o delu obalnega komiteja in o nekaterih vprašanjih o odnosih cerkve do politike. Razen že prej izvoljenih komisij, so na seji izvolili še kadrovsko, izobraževalno in administrativno finančno komisijo. Sprejeli so tudi program izobraževanja članov in vodstev Zveze komunistov, ki bo obsegal v tekoči izobraževalni sezoni samostojne poglobljene seminarje, cikluse predavanj in razprav, seminarje in občasna predavanja za vodstva ZKS in pomoč ZKS mladinskim krožkom in mladinskim političnim šolam.

V razpravi je bilo poudarjeno, da morajo komisije samostojno delati in analizirati idejno-politična vprašanja, vskladiti delo na vsem obalnem območju.

Ob tej priložnosti so padle besede tudi o neaktivnih članih, ki ne kažejo nobene volje do sodelovanja in udejstvovanja v družbeno-političnem delu. Poudarjeno je bilo, da je osnova za delo komunistov program konference, ki je zelo širok in pester. Kdor pa noče sodelovati v tem programu, je znak, da je izpadel sam iz članstva. Na drugi strani pa je mnogo mladih in tudi drugih, ki se želijo vključiti oziroma, ki so pripravljeni vstopiti v članstvo ZKS.

Komunisti se morajo zavedati, da članstvo v zvezi predvideva obveznosti in družbeno-politično aktivnost. Vsekakor pa je potrebno razčistiti s tistimi, ki že dlje časa niso izpolnjevali svojih obveznosti in niso kazali nobene dejavnosti. V tem smislu bodo vsi člani dobili tudi anketne liste, v katerih bodo lahko izrazili svojo pripravljenost za nadaljnje sodelovanje ali pa se bodo sodelovanja odrekli.

Na seji obalnega komiteja so obravnavali tudi nekatera vprašanja v zvezi z delovanjem duhovščine na našem območju. Ocenili so, da nekateri predstavniki klera svojo dejavnost ne izvajajo v okviru ustave in protokola z Vatikanom, kar vzbuja v javnosti precejšnje negodovanje.

Obalni komite ugotavlja, da se skušajo oživljati metode, ki so tipične za klerikalizem in ki vodijo k izkoriščanju vere v politične namene. Gre predvsem za poskuse združevanja raznih skupin na verski osnovi za delovanje, ki nima z religijo nobene zveze in ki povzroča razcep v samoupravni družbi. Zlasti obalni

(Nadaljevanje na 2. strani)

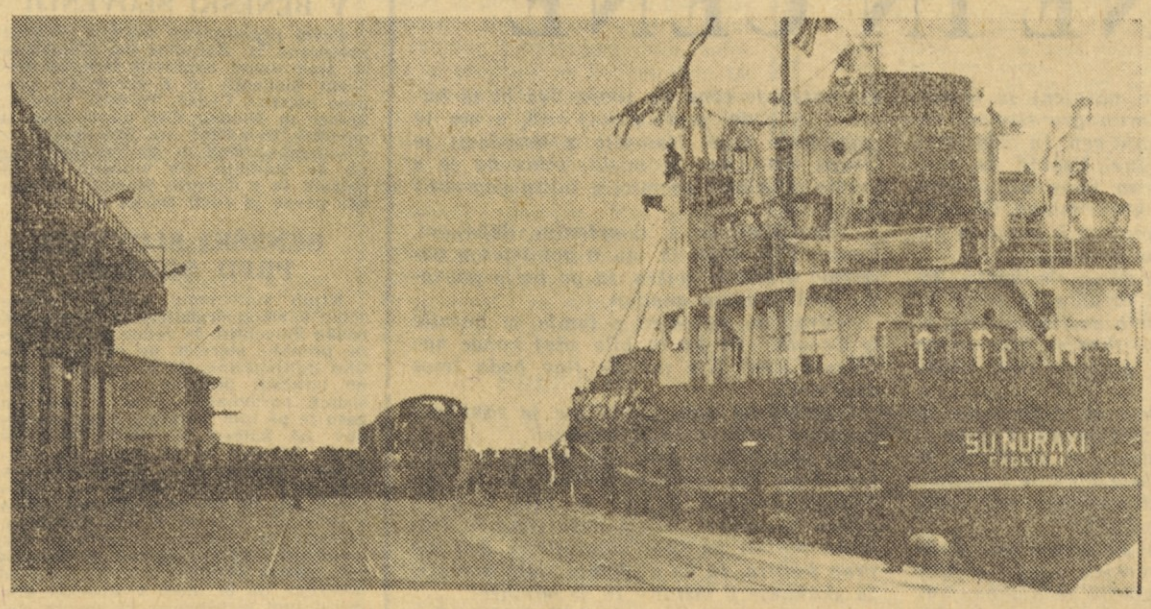

Množica zborovalcev je pospremila po otvoritvi nove proge prvi vlak v rednem obratovanju iz koprske luke proti Divači

Vremenska napoved

Sprva padavine, pretežno kot sneg, nato ohladitve.

Zunanjepolitični pregled

POLOŽAJ OKOLI VIETNAMA SE ZAPLETA

Zdi se, da se pričenja problematika vojne v Vietnamu še bolj zapletati. Ameriški vojni minister McNamara, ki baje ni odobraval stopnjevanja vojne, zapušča svoje mesto in odhaja za glavnega direktorja Svetovne banke. Kaže, da so zmagali generali, ki zahtevajo proste roke za nadaljnje vojne operacije proti Severnemu Vietnamu, pa tudi proti Laosu in Kambodži, ki ju dolže, da omogočata premike Vietnamovcev po njihovem ozemlju. Kambodža se je zaradi tega že pritožila pri OZN. Vzporedno s tem pa skuša Johnsonova vlada spraviti vietnamsko vprašanje pred Združene narode. Kaj s tem zasleduje, ni še povsem jasno. Sovjetska zveza je odločno izjavila, da nasprotuje tej ameriški nameri in vztraja pri sklepih ženevske konference, ki naj se končno izvedejo. Najpomembnejši postavki sta pri tem umik vseh tujih sil z ozemlja obeh Vietnamov in izvedba ljudskega glasovanja o združitvi pod mednarodnim nadzorstvom. Na zaostrovanje vojne kažejo tudi čedalje silovitejša bombardiranja Severnega Vietnama, kjer ničemer več ne "zanašajo. Kljub vsemu temu se položaj na bojišču v Južnem Vietn ne spremeni v korist Američanov in sajgonske vlade. Odpor proti ni v ZDA tudi narašča in verjetni republikanski kandidat za predsednika senator George Romney odpotuje 17. t. m. na obisk v Moskvo, kjer želi razpravljati s sovjetskimi voditelji tudi o Vietnamu.

CIPRSKA KRIZA SE JE UBLAŽILA

Zadnje dva tedna sta bila v znamenju naraščajoče napetosti med Turčijo in Grčijo zaradi Cipra. Bili so trenutki, ki so kazali, da se bo spopad vsak čas začel. Turki so bili popolnoma pripravljeni napasti Ciper, Grki pa odgovoriti. Samo največjim naporom U Tanta, Atlantske zveze in Johnsonove vlade se je končno posrečilo krizo ublažiti s sporazumom med Ankaro in Atenami, po katerem ostane Ciper samostojna država, grške čete se z otoka umaknejo, ciprske razorože in otok zapusti tudi turška, bolj simbolična posadka. Turška manjšina dobi popolno avtonomijo. Medtem pa, ko sta Turčija in Grčija na tak sporazum pristali, se je ciprski predsednik nadškof Makarios upri. Postavil se je na stališče, da mora postati otrok popolnoma samostojen z vsemi atributi suverenosti. Pogajanja se zato nadaljujejo. Vendar kaže, da do vojne ne bo prišlo.

NA SREDNJEM VZHODU ŠE NADALJE NEGOTOVOST

Sprejem britanske resolucije o Srednjem vzhodu v Varnostnem svetu OZN ni stvarno nič spremenil položaja. Resolucija je samo podlaga, na kateri naj bi dalje iskali dokončno rešitev. Od njenih predlogov je bil uresničen eden sam, glavni tajni OZN U Tant je poslal na Srednji vzhod svojega posebnega odposlanca Sveda Gunnarja Jarringa, ki naj sondira teren za pogajanja. Sprejeli so ga tako Arabci (razen Sircev) kot Izraelci, ostali pa vsak pri svojem. Izraelci so izjavili, da ne izpraznijo zasedenih ozemelj dokler se ne sklene mirovna pogodba. Arabci pa vztrajajo pri nepriznavanju Izraela in nedovoljevanju plovbe izraelskih ladij po Suezu in Akabskem zalivu. Prav tako so proti neposrednim pogajanjem z Izraelci. Jarringovo poslanstvo bo zato hudo težavno in ni nemogoče, da se konča s popolnim neuspehom. Medtem je prišlo ob Sueškem prekopu do novih spopadov med Izraelci in Arabci. Arabci pripravljajo nov sestanek na vrhu, katerega se pa Sirija noče udeležiti, medtem ko ima Alžirija vrsto pridržkov.

JUŽNI JEMEN JE POSTAL NEODVISEN

S 1. decembrom so Britanci po 128. letih zapustili glavno mesto Južne Arabije Aden in izročili oblast osvobodilni fronti. Prvo vlado države, ki je dobila ime Južni Jemen, je sestavil voditelj OF Mohamed al Sabi. Britanci bodo novo vlado dalje podpirali. Britanci so odvzeli novi državi tudi otočje Kurian Murian in ga pripojili Omanu, ki je pod njihovim protektoratom. Organizacija za pripojitev Južne Arabije k Jemenu (FLOSY) izjavlja, da Sabijeve vlade ne priznava in se bo dalje borila za svoje cilje.

DE GAULLOVA TISKOVNA KONFERENCA

Zadnja tiskovna konferenca francoskega predsednika generala Charlesa de Gaulla je vzbudila po vsem svetu precejšen odmev. De Gaulle je odločno nastopil proti sprejemu Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost, nič manj ostro ni napadel Združenih držav Amerike, označil Žide in Izraelce za ljudstvo, ki povzroča zlo, zahteval za kanadske Francoze samostojnost in napovedal boj ameriškemu dolarju. Poleg tega se je zavzel za priznanje meje med Nemci in Poljaki na Odri in Nisi. S tem se je hudo zameril vsem, ki z njegovimi stališči niso sporazumni. Poostrila se je tudi domača opozicija proti njegovi vladavini.

KITAJSKA NE PRIDE V ZDRUŽENE NARODE

Glavna skupščina OZN je tudi letos zavrnila predlog Albanije in vrste drugih članic, po katerem bi sprejeli v OZN in Varnostni svet LR Kitajsko in izključili zastopstvo tajvanske vlade generala Čangkajška. Proti sprejemu je glasovalo 58 držav, za sprejem 45, vzdržalo pa se jih je glasovanja 17. Tako je spet zmagalo ameriško stališče. V Pekingu ob tem izjavili, da tudi sami nimajo prav nobenega namena priti v OZN.

KONFERENCA KOMUNISTIČNIH PARTIJ

Uradno je bilo objavljeno, da bo 26. februarja prihodnjega leta v Budimpešti konferenca komunističnih partij vsega sveta. Za sklicanje take konference se je odločilo doslej 18 partij iz raznih delov sveta. Po dosedanjih informacijah bo konferenca zaenkrat le posvetovalnega značaja. Na njej bodo razpravljali o vseh vprašanjih komunističnega gibanja in tudi o stališčih do Kitajske.

KONGRES ITALIJANSKIH DEMOKRISTJANOV

Italijanska krščanskodemokratska stranka je imela večdnevni kongres, na katerem so delegati iz vse države pretresali dosedanjo in določali bodočo strankino politiko. Zanimivo je bilo, da so se vse skupine izrekle za nadaljevanje politike in vlade leve sredine ter proti vsakemu zbližanju s komunisti. Drug pomemben pojav je bil, da so se v strankinem vodstvu okrepili elementi bolj leve usmerjenosti, šibkejši pa so postali elementi desne in skrajno desne orientacije. Njihovi partnerji v vladi so v glavnem zadovoljni s takim položajem.

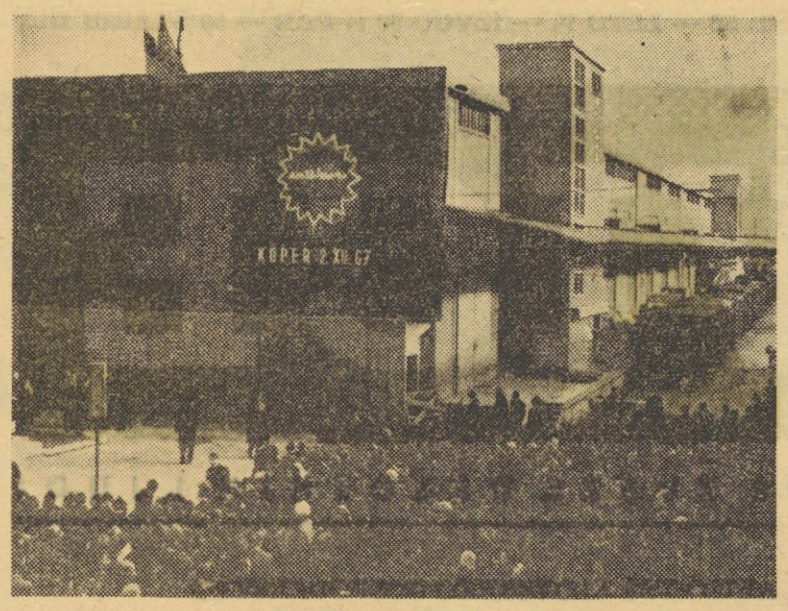

Pogled na zborni prostor v koprski luki, kjer je bilo v soboto slavnostno zborovanje ob udeležbi nekaj tisoč ljudi iz vse Slovenije, Jugoslavije in tudi iz tujine. (Foto: Darko Likar)

Za nadaljnji družbeni razvoj

(Nadaljevanje s 1. strani)

komite obsoja metodo diskvalifikacije nevernih občanov prek verske propagande in cerkvenega tiska, poskus ustvarjanja javnega mnenja, ki naj bi ateiste obsojalo kot manj vredne člane človeške družbe, s pripisovanjem vseh moralnih in človeških deformacij zgolj samo zato, ker imajo drugačen svetovni nazor. Vznemirjajo tudi potvarjanja zgodovinskih dejstev o vlogi slovenskega klera in poskusi rehabilitacije na tej osnovi.

Obalni komite Zveze komunistov obvezuje komuniste, da se zelo odločno postavijo nasproti takim poskusom. Ne gre za omejevanje izpolnjevanja verskega življenja, pač pa da v kali preprečimo poskuse verske nestrpnosti.

R. Z.

JADRANSKI KOLEDAR 1968

V Trstu je izšel v zajetnem zvezku okoli 300 strani že tradicionalni Jadranski koledar za prihodnje leto. Publikacija pomeni za naše rojake v Italiji dragoceno zbirko tehtnih razprav in poročil z vseh aktualnih območij, obenem pa tudi vrsto literarnih prispevkov domačih pesnikov in pisateljev. Nekaj avtorjev je tudi od tostran meje, zlasti iz Kopra. Prav bi bilo, da bi segli po njem tudi po Primorskem.

Prisrčno srečanje s Titom

(Nadaljevanje s 1. strani)

žen. Predsednik skupščine Miro Kocjan je v svojem pozdravu izrazil zadovoljstvo in veselje vseh, ker je predsednik republike prišel na otvoritev železniške proge, ki je pomembna ne samo za vse obalno območje, marveč za vso Slovenijo in državo. Zatem mu je predstavil številne predstavnike komune in goste, s katerimi se je predsednik Tito prisrčno rokoval. V imenu Luke so predsednika pozdravili direktor Danilo Petrinja, predsednik DS Marij Furlanič in predsednik UO inž. Janez Godec.

Predsednik Tito si je zatem ogledal v spremstvu predsednika občine in direktorja Luke številne objekte, med njimi kondicionirano skladišče. Zanimal se je za nadaljnji razvoj luke in načrte za razširitev. Predsednik Tito je dejal, da je luka napravila velik napredek. Njena ugodna geografska lega ji bo omogočila še hitrejši razvoj, saj ni pomembna samo za obalno območje, za Slovenijo in Jugoslavijo, marveč za ves srednjeevropski bazen. Poudaril je, da je bila železniška povezava zares potrebna. Zanimal se je tudi za možnost uvedbe potniških vlakov, zlasti turističnih vlakov v sezoni.

Med potjo po pristaniškem prostoru so predsednika republike seznanili na pregledni karti, na kateri je zarisana tudi industrijska cona, o poteku dosedanje graditve luke in o povezavi industrijske cone z luko. Očitno je bil predsednik Tito impresioniran nad vsem, kar so mu pokazali in tega tudi ni skrival, ko je govoril o povezavi koprske luke z zunanjim svetom, z Zahodom in Vzhodom.

Po daljšem zadrževanju v luki se je predsednik Tito s svojim spremstvom odpeljal z avtomobilom po obalni cesti skozi mesto do hotela Žusterna. Velika množica ljudi, ki je napolnila pločnike ga je navdušeno pozdravljala. Kmalu se je tudi pred hotelom v Žusterni zbrala množica ljudi, ki je hotela pozdraviti predsednika, preden je nadaljeval pot proti Brionom.

V prostorih hotela Žusterna so bili razen spremstva še predsednik republiške zveze borcev Franc Leskošek-Luka, sekretar obalnega komiteja ZK Ivan Renko, predsednik obalne konference SZDL Mario Abram. Predsednik občinskega sindikalnega sveta Pavel Pečar in predsednik občinske skupščine Miro Kocjan. V prisrčnem ozračju in v nevezanem razgovoru se je predsednik Tito z ženo Jovanko in spremstvom zadrževal v Žusterni do pol devetih zvečer. Zanimal se je za razna vprašanja, ki zadevajo nadaljnji razvoj obalnega območja, o konjukturnosti luke, o jadranski magistrali od Kopra vzdolž istrske obale proti Dalmaciji, o turizmu in drugih dejavnostih.

Ob odhodu se je rokoval z vsemi, množica pred hotelom pa mu je dolgo ploskala in mahala, ko se je s spremstvom odpeljal proti Izoli in naprej v Istro.

RZ

NOVA POTRESNA KATASTROFA V MAKEDONIJI

Prizadet Debar z okolico

Ko so komaj zaceljene hude rane, ki jih je katastrofalni potres prizadejal glavnemu mestu Makedonije Skopju, že je zadela to našo republiko druga podobna nesreča. V četrtek prejšnjega tedna je ob 8.30 zjutraj nastal potres enake 9. stopnje v mestu Debru in njegovi okolici. Mesto leži ob Črnem Drimu blizu albanske meje in šteje okoli 8000 prebivalcev, večinoma Šiptarjev, nato Makedoncev, Turkov in nekaj Srbov. Del hiš je potres popolnoma porušil, del poškodoval in le manjše je število tistih, ki so ostale neprizadete, pa še na tistih se poznajo taki ali drugačni znaki tresenja tal. Poleg samega Debra je potres prizadel tudi vse vasi na občinskem območju, razen treh. Tako je prizadetih skupno okoli 18.000 ljudi.

Vsi ti so do malih izjem ostali brez strehe nad glavo in brez vsega ostalega, kar je potrebno za življenje. Mimo tega je terjal potres tudi 8 smrtnih žrtev in večje število ranjenih. Poročilo o novi potresni katastrofi se je naglo razširilo po vsej Makedoniji, Jugoslaviji in ostalem svetu. Prvo je priskočilo nesrečnim ljudem na pomoč vojaštvo ter pričelo z reševalnimi deli, čiščenjem razvalin, postavljanjem šotorov, poljskih kuhinj in ostalo pomočjo. Izvršni svet SR Makedonije je takoj nakazal najnujnejša sredstva in poskrbel za potrebne ukrepe. Pričelo se je razmeščanje prizadetih v bližnja mesta, zlasti v Ohrid in Strugo, zavarovanje tistih hiš, ki jih je še mogoče usposobiti za stanovanje, urejanje bivanja pod šotori, oskrbovanje z elektriko in vodo ter z živili. Sledila je pomoč iz ostalih delov države in iz tujine. Denar in razne blagovne pošiljke so prispele iz Avstrije, Italije, Francije, Švice ter raznih drugih zahodnih in vzhodnih držav. Posebno akcijo je uvedel tudi mednarodni Rdeči križ. Sožalje so izrekli mnogi pogavarji držav in predsedniki humanitarnih organizacij. Ponekod so uvedli javne nabirke.

Odstranjevanje posledic potresa se nadaljuje z vso vnemo, je pa otežkočeno zaradi ponavljajočih se potresnih sunkov, ki jih je bilo že dosti nad sto in so nekateri dosegli peto in šesto stopnjo. Dobro potekajo tudi dela za obnovitev obratovanja v tovarni preprog, ki zaposluje 360 delavcev in tovarni mavca z 90 delavci. Kljub temu bo trajalo še zelo dolgo, preden bo mogoče obnoviti Debar in prizadete vasi.

Potres, ki je prizadel Debar in okolico, je povzročil veliko razdejanje tudi v sosednji Albaniji, kjer je trpelo zlasti mesto Piškopeja z okolico. Po uradnih albanskih poročilih je potres porušil ali hudo poškodoval tam okoli 2400 hiš.

Sedemdesetletnica dr. Roberta Hlavatyja

V torek, 5. decembra, so tržaški Slovenci počastili v Kulturnem domu sedemdesetletnico življenja dr. Roberta Hlavatyja. S tem so potrdili pomen, ki ga je imelo in ga še ima njegovo delo za naše rojake onkraj meje, ki na sega tudi čeznje do nas, posebno še v Koper in na vse obalno ozemlje. Hlavaty se je posvetil delu za naš narod že v svojih srednješolskih in visokošolskih letih. Med drugim je bil član visokošolskega društva »Balkan« v Trstu, ustanovitelj kluba primorskih visokošolcev v Ljubljani in pozneje »Nanosa« v Padovi, kjer je dokončal medicinski študij, katerega je pričel v Ljubljani in nadaljeval v Zagrebu. V duhu odpora proti fašizmu in narodnemu zatiranju pod fašizmom je svoje delo nadaljeval vse do trenutka, ko je bil prisiljen umakniti se v Ljubljano. Tam je preživel kot aktivisti OF tudi drugo svetovno vojno.

Po vrnitvi v Trst meseca maja 1945 je postal referent za zdravstvo pri narodnoosvobodilnem svetu, ustanovitelj Rdečega križa in referent za repatriacijo. Meseca septembra 1947 se je preselil v Koper, kjer je postal zdravstveni referent za cono B STO. V tem svojstvu je organiziral pri nas zdravstveno službo, o kateri prej skoraj ni bilo mogoče govoriti. Odprl je bolnišnice v Kopru, Izoli in Piranu ter bolnišnico za jetične v Ankaranu. Tam je odprl tudi šolo za bolničarje. Mimo tega sta bila na njegovo pobudo in z njegovim sodelovanjem odprta domova za stare in onemogle v Izoli in Dajli v bujskem okraju. Vse to delo je organiziral z 11 zdravniki na ozemlju, kjer deluje zdaj nad 80 zdravnikov. Ni pa postalo njegovo delo vidno samo na področju zdravstva, marveč tudi na mnogih drugih.

Leta 1950 se je Robert Hlavaty vrnil v Trst, kjer je na Občinah odprl zobozdravniško prakso, ki jo še vedno opravlja. Takoj po vrnitvi se je spet vključil v delo za vprašanje slovenske narodne manišine na Tržaškem in sploh v Italiji. Njegova iniciativa je bila ustanovitev Slovenskega kluba, ki opravlja pomembno kulturno poslanstvo. Deloval je v Slovensko-hrvaški prosvetni zvezi, kjer je opravljal nekaj časa tudi funkcijo predsednika, zdaj pa je predsednik Slovenske prosvetne zveze.

Že od rane mladosti se je Hlavaty ukvarjal tudi s slikarstvom; spočetka samo ljubiteljsko, postopoma pa se je uveljavil kot priznan slikar, posebno akvarelist. Že leta 1954 je organiziral prvo razstavo slovenskih slikarjev na Tržaškem in se pozneje udeležil s svojimi deli premnogih razstav v domačem mestu, po Jugoslaviji in drugod. Za njegovo sedemdesetletnico so mu te dni pripravili v tržaškem Kulturnem domu retrospektivno razstavo. Tako je kot pravi Tržačan, rojen 4. decembra 1897 v tržaškem predmestju, posvetil vse svoje mnogovrstne sposobnosti svoji ožji domovini okoli severnega Jadrana. Mnogoštevilnim čestitkam se ob njegovem visokem življenjskem jubileju pridružujemo tudi mi.

R. REHAR

Novice zamejskih Slovencev

BOLJUNŠKI PEVCI V BENEŠKI SLOVENIJI

Pevci prosvetnega društva »France Prešeren« iz Boljunca na Tržaškem so pred dnevi napravili izlet po Beneški Sloveniji in s slovensko pesmijo obiskali Čedad, Tarčent, Landar, Špeter in Klodič, kjer so se ustavili najdalj. Domačini so jih povsod z veseljem sprejeli in jih povabili, naj jih še obiščejo. Ob vračanju so se oglasili še v Gornjih Meršah. Boljunške pevce je vodil Darko Žerjal.

BENEŠKI SLOVENCI PRED SODNIKI

Kljub stoletnemu pouku italijanščine v slabo organiziranih šolah Beneške Slovenije, še vedno mnogi ljudje, posebno starejši, ne obvladajo toliko italijanščine, da bi se mogli jasno izražati, posebno ne pri raznih sodnih obravnavah. Prav v zadnjem času je pa bilo v Vidmu nekaj obravnav, na katerih so morali to ugotoviti. Izkazalo se je zlasti, da zaslševanja karabinjerjev in zaslševalcev niso bila v redu, seveda na škodo obtožencev. Za silo si včasih pomagajo s »tolmači«, ker pa ti niso izprašani, najčešče ne obvladajo beneškega slovenskega narečja več kot za skrajno silo. Vse te ugotovitve kljub temu ne dosežejo, da bi imeli v Beneški Sloveniji tudi uslužbence, ki govore slovensko, ali zaprisežene stalne tolmače. S tem bi pač priznali, da beneški Slovenci v resnici obstajajo.

POZABLJENI KANALSKI SLOVENCI

Medtem ko prihajajo do nas bolj ali manj stalno glasovi o življenju in težnjah tržaških, goriških, beneških in razijanskih Slovencev v Italiji, so kanalski popolnoma pozabljeni. Kanalska dolina, segajoča od Trbiža do Pontafija in dolga okoli 25 km, ki je pripadala do leta 1918 Koroški, je bila pred dobrimi sto leti še vsa slovenska; le Trbiž je bil že na poti ponemčenja. Po priključitvi k Italiji so se razmere temeljito spremenile. V Kanalsko dolino so se pričeli naseljevati Furlani in Italijani, in ko so jo za časa vojne po Hitlerjevem naročilu mnogi Nemci zapustili, se je narodnostni sestav še hitreje spreminjal. Zdaj je tam le nekaj nad 2000 Slovencev. Najbolj slovenski sta še vasi Ukve in Žabnica, so pa Slovenci tudi še v Lipalji vesi, Ovčji vesi, Naborjetu in drugod. V zadnjem času so se ti Slovenci pričeli tudi dramiti in so dobili celo svoj športni klub. O nekoč popolnoma slovenskem značaju Kanalske doline pričajo še dandanes mnogi stari nagrobni spomeniki. Tako je npr. v Ovčji vesi pokopan brat pesnika Franceta Prešerna, Jurij Prešeren, ki je tam župnikoval sredi 19. stoletja in umrl 7. oktobra 1868. V Lipalji vesi pa je učiteljevala in pisala do leta 1887 pisateljica Janja Miklavčičeva.

Vsakdanje OGLEDALO

CÈNE IN CÉNE

Ko smo začeli izvajati reformo, so se za cene odgovorni činitelji zaprmejdušali, da se najmanj leto in dan nobena cena ne bo dvignila niti za pol mišje dlake. Take so in take bodo ostale, so pribili.

Kljub vsemu njihovemu prmejdušanju pa cene še naprej lezejo navzgor, počasi, a vztrajno. To pa poteka po starem, preizkušenem receptu: potihce. Prej ko slej sleherni štacunar navija cene po svoji mili volji, ko da bi bile njegova osebna last. In temu se nihče resno ne postavi po robu. Imamo sicer nekakšne inšpektorje za cene — vsa čast tistemu, ki si jih je omislil — toda ti inšpektorji so nevidni in neslišni.

Navijači cen, kot rečeno, opravljajo svoj posel potiho, brez nepotrebnega hrušča in trušča. In tako je tudi prav. Čemu bi po časopisju vnaprej razglašali, da bo cena temu pa temu predmetu v doglednem času skočila za toliko pa toliko više? Čemu bi vnaprej razburjali potrošnike z opozarjanjem na nov dvig cene žvečilnemu tobaku ali grahu v prahu? V mnogih deželah imajo urade za cene, ki vnaprej obveščajo državljane, da bo cena temu ali onemu predmetu poskočila za nekaj grošov više. Tudi pri nas imamo nekakšne tovrstne urade, a ti nimajo te grde navade, da bi vnaprej razkričali, da bo cena temu pa temu živilu ali kakemu drugemu predmetu prihodnji teden za toliko pa toliko odstotkov višja. In tako se zgodi, da pridete v štacuno, kupite, denimo, kozarec kislih kumar in štacunar vas preseneti s prijetno novico, da je cena kumaram čez noč zlezla za dva kovača više.

Le redkokdaj se primeri, da beremo v našem časopisju, da se je temu ali onemu predmetu dvignila cena; še bolj poredkoma pa beremo, da se bo temu ali onemu predmetu dvignila cena. Cene se pri nas običajno dvigajo brez vnaprejšnjega javnega obveščanja. In to je po mojem čisto prav.

Včasih se zgodi, da se v časopisju zanika, da se bo cena temu ali onemu predmetu dvignila. Tako na primer beremo: »Govorice o ponovnem dvigu cene solati v prahu so neutemeljene. Cena tej solati se ne BO dvignila.« Čez tri dni se lahko osebno prepričate, da se je cena solati v prahu v resnici dvignila. Vi ste presenečeni, jasno. Presenečeni pa ste zato, ker niste dobro razumeli pomena tistega velikega »BO«.

Jaz osebno nimam prav nič proti tej praksi naših štacunarjev. Čisto prav je, da ne dražijo potrošnikov z vnaprejšnjim naznanjanjem dviga cen. Sicer pa me to nenehno uhajanje cen kvišku nič več ne moti, ker sem se temu privadil kakor osel batini. Toda vsi niso narejeni iz istega usnja kot jaz. Nekaterim gre strašno na žolč neprestano dviganje cen. In med temi je tudi moj sosed Cene. Vsakič, ko zve, da je šla navzgor cena temu ali onemu predmetu, vzkipi kot kozje mleko. Ob taki priložnosti zagotovo pridrvi k meni in izkašlja vse, kar sodi o novi ceni.

Ondan so dvignili ceno sladkorju. Ta podražitev je na moč vzradostila mene in mojo Rozo, mater štirih malčkov. Ona je izjavila, da je bil že skrajni čas, da so »merodajni« činitelji dvignili ceno sladkorju.

»Prava sramota je,« je rekla, »da so sladkor tako dolgo podcenjevali. Vsemu so že večkrat dvignili ceno, le sladkorju je niso. No,« je pristavila z vidnim zadovoljstvom, »končno so tudi sladkorju dali ceno, ki jo je že zdavnaj zaslužil.«

Popolnoma sem se strinjal z njo. Toda vsi državljani niso sprejeli novice o novi ceni sladkorja s potrebnim razumevanjem. V nazoren dokaz naj omenim soseda Cedič nateguje cene po svoje. Jaz bi te hudiče...« Hotel je še nekaj reči, a mu je zmanjkalo sape. Namesto z besedami je izrazil tisto, kar je mislil, tako, da je s pestjo pobobnal po mizi v taktu pogrebne koračnice.

»Sprijazni se z dovršenim dejstvom, Cene,« sem dejal in mu v pomirjenje postregel s šilcem svišca, ki ga bolje poznamo pod imenom encijan.

»Vrag se sprijazni s tem!« je butnila iz Ceneta. »Pa ko bi bilo zdaj konec natezanju cen! Kje pa! Še fige bodo letos dražje.«

»Zakaj pa tudi fige?« me je zanimala sosedova vznemirjiva napoved.

»I zakaj! Zato pač, ker vsebujejo sladkor. Vse, kar vsebuje sladkor, se bo podražilo. Jasno!« Izvedil je vase ostanek svišca in povzel: »Tele naše cene bi bilo treba poslati na kako olimpijado. Naj me vrag pocitra, če ne bi dobile zlato medaljo za skakanje v višino.« In je odvihral.

ALOJZ RAVBAR

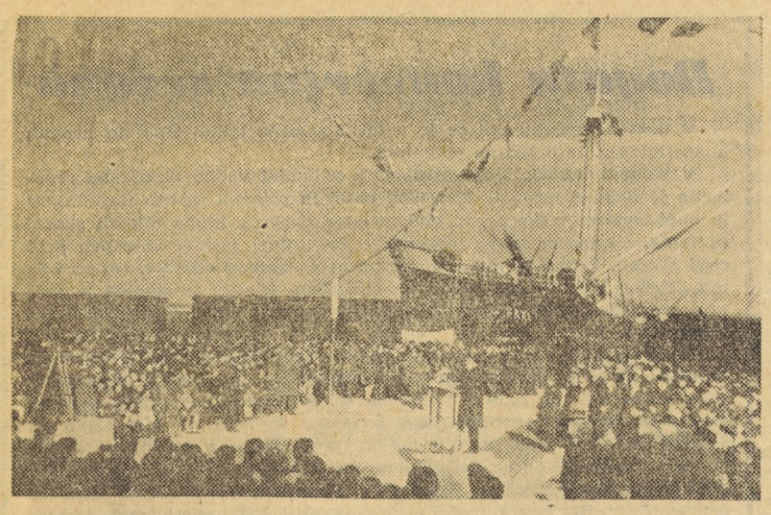

Med slavnostnim zborovanjem ob otvoritvi nove železniške proge v koprski luki preteklo soboto je več tisoč udeležencem govoril predsednik predsedstva CK ZKS Albert Jakopič-Kajtimir

Zgodovinska delovna zmaga

(Nadaljevanje s 1. strani)

skupnosti je izrekel delovnemu kolektivu »Luke Koper« za vseh deset let požrtvovalnega dela in graditve.

Po končanem govoru je tovariš Kajtimir na vabilo predsednika Kocjana prerezal trak, ki je simbolično zapiral luške železniške tire, nakar je z luke odpeljal prvi tovorni vlak. S tem je bila nova proga uradno odprta in je začela redno obratovati — potem ko je poskusno delala že od 16. novembra.

Po končani slovesnosti so si gostje ogledali luko in njene naprave ter se seznanili z načrti o njenem nadaljnjem razvoju, nakar jih je luški kolektiv povabil na kosilo v hotel Triglav in Žusterno.

Posebno veselje pa so v luki Koper doživeli popoldne, ko se je po novi progi iz Prešnice pripeljal z modrim vlakom predsednik republike Tito v spremstvu tovarišev Mihe Marinka, Sergeja Kraigherja in drugih. Visoke goste sta sprejela med drugimi Kopr čani predsednik občine Kocjan in glavni direktor luke Danilo Petrinja, ki je predsedniku Titu in tovarišem razkazal luko in njene naprave ter jim razlagal nadaljnji razvoj. Predsednik Tito je bil izredno razpoložen in se je zelo pohvalno izrekel o dosežkih luške graditve.

Po ogledu luke so se gostje zapeljali na pot v Puli in na Brione v restavracijo hotela Žusterna pri Kopru, kjer se je predsednik Tito s svojim spremstvom skoraj štiri ure zadržal v razgovoru z domačini. Lepi praznik je tako dobil še poseben naglas ter graditelji luke in železnice za opravljeno delo še posebno priznanje. (rb)

ODLIKOVANI GRADITELJI ŽELEZNICE

Ko je bil v soboto že zaključen uradni del otvoritve koprske železnice, so jugoslovanske radijske postaje sporočile, da je predsednik republike Tito odlikoval 25 delavcev za posebne zasluge in uspehe pri gradnji železnice Prešnica—Koper.

Odlikovani so člani delovnih organizacij: Luka Koper, ŽTP Postojna, Združeno železniško transportno podjetje, Zavod za investicije in projektivno podjetje iz Ljubljane, Železniško gradbeno podjetje, Podjetje za obnovo prog in podjetje za avtomatizacijo prog iz Ljubljane, gradbeno podjetje Slovenija ceste in Gradis iz Ljubljane, Primorje iz Ajdovščine, Vodna skupnost Primorske in kmetijski kombinat Agraria iz Kopra.

Odlikovanja bodo odlikovancem izročili na posebni slovesnosti, ki bo v kratkem v Kopru.

RZ

V KOPRU JE ZASEDALA SKUPŠČINA ZAVAROVANCEV

Izrednega prispevka verjetno ne bo

Prejšnji petek je zasedala skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Koper, ki je pregledala finančno stanje svojega sklada in na podlagi teh ugotovitev razpravljala o elementih financiranja zdravstvenega varstva v letu 1968.

Ob koncu prvih devetih mesecev letošnjega leta je imel sklad 252 milijonov S-din primanjkljaja, pri čemer je izkazan samo v eni občini (Koper) presežek dohodkov nad izdatki, pri vseh ostalih petih občinah pa je stanje obratno. Na zavodu pričakujejo, da bo do konca leta skupni presežek izdatkov nad dohodki padel na 180 milijonov S-din in da bo ta primanjkljaj krit z rezervnimi skladi skupnosti, tako da zelo verjetno ne bo treba predpisovati izrednega prispevka.

Služba zavoda zbira podatke za sestavo finančnega načrta za leto 1968. Podlaga za planiranje izdatkov je masa osebnih dohodkov, ki bo v prihodnjem letu dosežena oziroma razdeljena, ker se na te dohodke določajo prispevki za socialno zavarovanje. Po predvidevanjih zavoda in po mnenju članov skupščine se masa osebnih dohodkov v prihodnjem letu na območju naše komunalne skupnosti ne bo povečala za več kot 6 odstotkov. V ostalih komunalnih skupnostih v Sloveniji pričakujejo, da bodo osebni dohodki porasli za 7 do 9 odstotkov.

Iznešeni so bili tudi nekateri novi predlogi, ki naj bi služili pri sestavljanju finančnega načrta za prihodnje leto.

Na tej skupščini je bilo podano tudi poročilo o stanju invalidsko pokojninske službe, otroškega dodatka in ugotavljanju pokojninske dobe. Zahtevki za pokojnine in invalidnine se rešujejo tekoče. Dotok novih zahtevkov je precej padel, ker so v tem letu prenehale veljati v pokojninskem zavarovanju tiste prehodne določbe, ki so zagotavljale upokojencem, upokojenim v letih 1965 in 1966, nekatere prednosti. Predstavniki upokojencev so prikazali kritično stanje upokojencev iz prejšnjih obdobij. Za dejansko rešitev tega vprašanja bi bilo potrebno uveljaviti tisto določilo pokojninskega zakona, ki predvideva, da skupščina Jugoslovanske skupnosti socialnega zavarovanja obravnava gmotni položaj upokojencev ter ukrepa, kar je treba, da se ustrezno s splošnim veča tudi življenjski standard upokojencev.

B. B.

Pomoč svojcem pokojnih borcev

Občinska skupščina v Kopru je letos dodelila enkratno in občasno pomoč v skupni vrednosti 30 tisoč N-din staršem padlih borcev in vdovam umrlih borcev, ki zaradi starosti in telesne izčrpanosti niso več sposobni za delo.

SLAVJE OB DNEVU REPUBLIKE

V počastitev dneva republike in otvoritve koprske železnice je bila prejšnji ponedeljek v skupščinski dvorani slavnostna seja občinske skupščine, ki so se je razen odbornikov udeležili tudi predsednik izvršnega sveta Slovenije Stane Kavčič, predsedniki obalnih občin, predstavniki obalnih družbeno političnih organizacij, republiški in zvezni poslanci in drugi povabljenci.

Po pozdravnih besedah gostom in odbornikom je predsednik skupščine Miro Kocjan izročil Dušanu Barbiču odlikovanje, ki mu ga je podelil predsednik republike Tito za njegovo požrtvovalno dolgoletno delo kot predsednika skupščine občine in republiškega poslanca, in sicer zasluge za narod s srebrnim vencem.

V slavnostnem govoru je predsednik skupščine govoril o pomenu zasedanja AVNOJ v Jajcu, o borbi proti okupatorju, o deležu primorskega ljudstva v osvobodilni borbi, ki je bila kronana z zmago nad fašizmom in s priključitvijo matični državi. Zatem je poudaril napore prebivalstva koprske komune, da bi si v okviru republike ustvarila osnovo za hitrejši razvoj. Poudaril je, kako se je že doslej spremenila podoba obalnega območja, kako naglo utripa na vsem območju življenje, čeprav imamo in bomo še imeli težave, vendar z otvoritvijo železnice in povezave s širokim zaledjem lahko optimistično zremo v prihodnost. Poudaril je, da bo potrebno dosledno izvajati gospodarsko in družbeno reformo in se čimprej vključiti v mednarodno delitev dela, ker imamo za to najboljše pogoje, saj smo vrata Slovenije v svet.

Predsednik sveta za gospodarstvo pri občinski skupščini Branko Magajna je dejal, da z otvoritvijo železnice slavimo delovno zmago, ki bo pokazala in že kaže svoje rezultate. Povezava celine z morjem je izrednega pomena za naše gospodarstvo, za sodelovanje z bližnjimi in daljnimi deželami, za izmenjavo dobrin. Prednost Kopra je velika, ustvarjeno je novo žarišče gospodarske ekspanzije, zlasti pomorskega gospodarstva. Železniška proga pa nam otvarja nove smeri razvoja. Ko je orisal zgodovino luke in železnice je zaželel, da bi v prihodnje slavili še mnogo podobnih zmag.

S slavnostne seje so poslali pozdravno brzojavko predsedniku republike Titu.

RZ

LORCOVA KRVAVA SVATBA — NOVA PREMIERA MESTNEGA ODRA

Včeraj je bila v koprskem gledališču premiera in nocoj bo repriza tragedije v petih dejanjih KRVAVA SVATBA znanega španskega dramatika in pesnika Federica Garcie Lorce. Uprizoritev je pripravil Mestni oder Koper, režiser je Marko Marin, sceno je oskrbel Zvest Apollonio, kostume Darja Vidic, koreografija je delo Slavka Hitija, glasbena oprema Lojzeta Lebiča. Igrajo: Dare Ulaga (kot gost), Majda Grbac, Svetlana Makarovič, Jerica Mrzel, Danila Filipčič, Sonja Raunaher, Vladimir Šav, Iztok Jereb, Janez Vajevec, Ljerka Belak, Irena Glonar, Sonja Blaž in Miro Podjed. Na sliki vidimo prizor iz Krvave svatbe, dela, s katerim je Lorca s sugestivno pesniško govorico obsodil ubijanje, uničujoč občutek za rodovno čast, predsodke, laž in pohlep, na drugi strani pa poveličal ljubezen in pravico do osebne svobode

Zoran Božič-Bine

V Kopru je umrl Zoran Božič-Bine, nekdanji borec III. prekomorske udarne brigade.

Rodil se je 11. februarja 1925 na Socerbu in preživel otroška leta na svojem domu. Pozimi 1942-43 so ga fašisti internirali v posebne kazenske delovne enote. S tem se je pričelo izredno težko obdobje ponižev nja, izkoriščanja in vseh oblik maltretiranja. Pot ga je preko vojaških hlevov v Trstu vodila v Aquilo, kjer je bilo več naših fantov, med katerimi se je porajala organizirana oblika narodnoosvobodilnega gibanja. Ob padcu fašizma je skupaj z ostalimi somišljeniki sodeloval v demonstracijah. Tik pred zavezniškim izkrcanjem v Italiji, so ga poslali na jug Italije.

V začetku septembra 1943 so ga zavezniki osvobodili in je takoj

stopil v NOV. V domovino se je vrnil s III. prekomorsko brigado in je bil v 2. četi, 4. bataljona. Sodeloval je v vseh znanih borbah brigade na Braču, Korčuli, Peljašcu in se izkazal kot zelo hraber borec. Zaradi njegove izredne hrabrosti so ga leta 1944 sprejeli v SKOJ. Sodeloval je pri izkrcavanju med Splitom in Makarsko in v očiščevalnih akcijah za osvoboditev Splita in Kaštelov. Sledile so akcije pri Konjevratih, Drnišu in Kninu. V tej največji bitki, ki je trajala skoraj cel mesec, je sodeloval tudi Zoran in je bil zaradi izredne hrabrosti odlikovan. Nato je sledila huda preizkušnja — borba za osvoboditev Hercegovine in Mostarja. V naskoku na obrambne položaje Nemcev pred Mostarjem je bil težko ranjen in ni imel sreče, da bi sodeloval v borbah za osvoboditev svoje sončne Primorske. Po okrevanju je prišel v avtomobilski polk 1. tankovske armade v Sarajevu, kjer se je izučil za šoferja. Leta 1946 je bil demobiliziran, toda že leta 1947 se je vrnil v Sarajevo in se tam tudi zaposlil. V domači kraj se je vrnil leta 1951 in se zaposlil pri Slavniku v Kopru, nato pa pri Intereuropi.

Odlikovan je bil z redom in medaljo za hrabrost ter redom zasluge za narod s srebrno zvezdo. Med soborci je užival velik ugled in spoštovanje sodelavcev. Vsi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v trajnem spominu.

ALBERT KLUN

Dolga obnova mladinskega kluba v Hrvatinih

Pred pričetkom šolskega leta so si mladinci iz Hrvatinov zastavili nalogo, da bodo obnovili in prepleskali svoj mladinski klub. Danes, po štirih mesecih pa ugotavljamo, da klub še vedno ni urejen, čeprav smo dobili zagotovila, da bodo z delom končali po 29. novembru.

Prav bi bilo, da bi se mladinski klub uspešno spoprijel z drugimi klubi v Sloveniji v B skupini tekmovanja, ki sta ga razpisala CK ZMS in Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije.

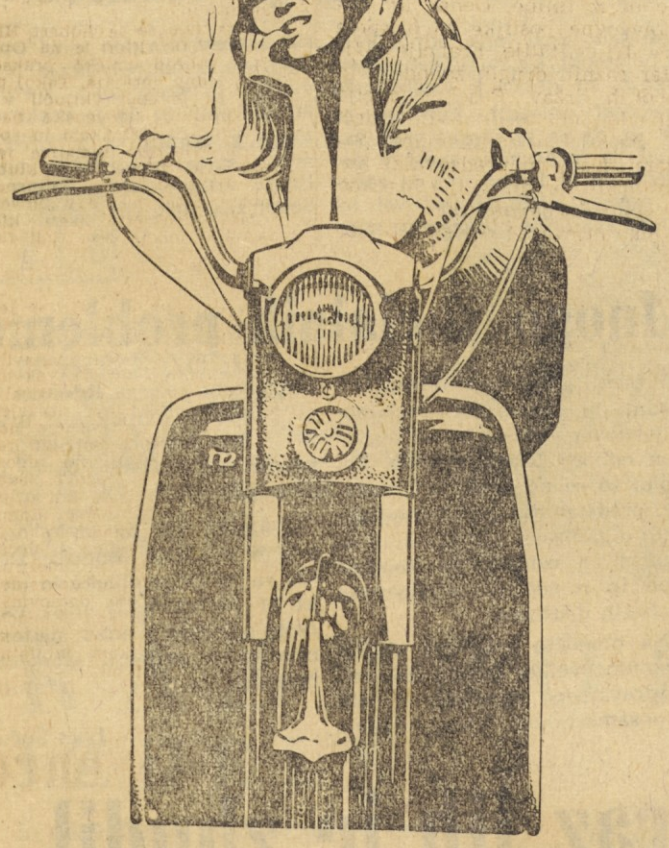

Ostanite mladi!

Vozite COLIBRI T-12!

Izrabite kreditne ugodnosti za nakup mopeda v zimski sezoni v naših prodajalnah v Beogradu, Sarajevu, Ljubljani in Kopru ter v prodajalnah naših večjih trgovskih zastopnikov!

Pohitite! Ne zamudite ugodne priložnosti!

Tovarna motornih vozil

TOMOS KOPER

KOPER

Pred združitvijo obalnih sindikalnih svetov

Že dlje časa potekajo razgovori med predsedstvi treh obalnih občinskih sindikalnih svetov o združitvi oziroma o ustanovitvi obalnega sindikalnega sveta. Končno je zamisel dozorela, razgovori so bili uspešno zaključeni in imenovan je pripravljalni odbor za sklicanje ustanovnega občnega zbora, ki bo v Izoli sredi tega meseca.

O tem so razpravljali na seji sindikalnega sveta v Kopru v sredo in poudarili, da bo na ustanovnem zboru vsak svet poročal o svojem dosedanjem delu, referat in program za bodoče delo pa bosta skupna. Osnutek programa je že sestavljen in so ga sprejeli vsi trije sindikalni sveti. Prav tako je izdelan že osnutek načel za organizacijo sindikatov na obalnem območju. Vse gradivo bo objavljeno v prvi številki »Delavske enotnosti« in ga bodo lahko člani sindikata proučili in se pripravili za pripombe in razpravo na sindikalnem zboru v Izoli.

RZ

Popravek

V zadnji številki »Primorskih novic« smo v članku z naslovom »Hvaležni smo Stojanu Mušiču« pomotoma navedli, da odhaja na novo službeno mesto, v resnici pa se je le preselil v Semedelo pri Kopru, ostaja pa še nadalje na svojem starem službenem mestu. Prosimo njega in bralce, da nam neljubo pomoto oprostijo.

UREDNIŠTVO

Gnusen zločin nad mladoletnico

Prejšnji petek je velika množica ljudi, predvsem mladine, pospremila na koprskem pokopališču komaj petnajstletno Iris Semenič, žrtev gnusnega zločina, ki je presunil vso našo javnost in tudi javnost v Trstu, rojstnem kraju morilca, 28-letnega Benita Loggie. Težko je opisati ves stud, ki ga je vznemirjeno prebivalstvo izrazilo, ko je zvedelo za grozljivo dejanje, kakršnega ne pomnijo v naših krajih.

Ko je popoldne pred praznikom mlada Iris prišla iz šole v Božičih, je rekla materi Angeli, da gre obiskat prijateljico v Piran. Ker so prazniki, bo morda pri njej tudi prespala. Potem so jo videli v Portorožu, okrog pol sedmih zvečer pa se je že z znanci in znankami sprehajala v Kopru. Zavrtela se je s sotovariši v mladinskem klubu, saj je rada plesala, zlasti moderne plese, na »beat« glasbo. Preselili so se nato še v italijanski mladinski klub, kjer je bilo mnogo znancev in znank. Plesali so in se smejali do enajste zvečer, potem pa sta jo dva mladinca spremljala do parka blizu hotela »Triglav«, kjer so glasno kramljali na pločniku skoraj do polnoči.

Ker so že vsi avtobusi odšli, je dejala, da bo proti domu v Ankaran ustavila kak avto. Kmalu se je za ovinkom iz semedelske smeri prikazal bel športni avto alfa romeo 1600. Mladenka je dvignila roko, avto je ustavil pred tržnico in Iris je stekla za vozilom. Spremljevalca sta gledala za odhajajočo deklico in si bežno zapomnila tudi znamko avtomobila, barvo in celo značilni okrasek, vdelan nad registrsko tablico. Takega okraska nimajo vsi avtomobili te znamke. Eden izmed spremljevalcev si je zapomnil v nočni razsvetljavi tudi voznika, ki je mladi Iris odprl vrata. Pomahali so si z rokami in avto je švignil v nočno temo.

Brezskrbna, naivna, mlada in poštena Iris ni vedela, da se vozi z zločincem. V ankaranskem križišču je Benito Loggia, poročen, oče dveh otrok, zavil proti Ankaranu. Kmalu za prvim ovinkom, ob poti, ki pelje proti Valmarinu, se je zgodilo grozljivo dejanje. Loggia je že v avtu poskušal zlorabiti deklico, toda ta se je upirala in zbežala iz vozila. Skočil je za njo, vihteč v rokah 25 cm dolg nož na vzmet. Zgrabil jo je. Obupno je branila svojo mladost, svojo čast. Pobesneli morilec se je ni usmilil. Živalsko se je vrgel na mlado bitje in ga prebadal z nožem v prsi, trebuh in stegno, dokler Iris ni omahnila in izdihnila. Potem je žrtev pustil in švignil z avtom proti Trstu. Spotoma je na ovinku proti Škofljam odvrgel okrvavljeni nož. Prepričan je

Morilec Benito Loggia

bil, da je s tem zabrisal vsako sled za seboj in se v tem trenutku ni spomnil, da je ob žrtvi izgubil avtomobilski blazinici, ki sta ga kasneje izdali.

Truplo nesrečne Iris so prvi našli kakih 10 metrov od ankaranske ceste v zgodnjih jutranjih urah lovci in takoj obvestili organe javne varnosti v Kopru. Ti so kmalu ugotovili, da gre za mlado Iris Semenič iz Ankarana. Na zasliševanju so se zvrstile številne priče, predvsem mladina, ki je dala najbolj dragocene podatke za nadaljnje raziskovanje.

Organi javne varnosti so se takoj povezali z letečim oddelkom tržaške policije. Po opisu avtomobila, zlasti po značilnem okrasnem znaku in po blazinicah je tržaška policija že 30. novembra zvečer odkrila morilca, zaposlenega kot bolničarja na psihiatričnem oddelku tržaške bolnišnice. Zasačili so ga v avtomobilu v tržaškem predmestju Greta. Pred tem so njegovi ženi na domu pokazali avtomobilske blazinice, ki jih je takoj spoznala. Morilec je na zasliševanju v Trstu najprej zanikal, ko so mu pa pokazali fotografsko dokumentacijo o zločinu v Ankaranu, je gnusno dejanje priznal. Pri tem ni kazal nobenih znakov kesanja. Nasprotno, mirno je opisoval zločin, kot bi šlo za navaden nedeljski izlet v naravo, za slučajen dogodek ali spodrsljaj.

Da so morilca tako hitro izsledili, je brez dvoma zasluga takojšnjega ukrepanja koprskih organov javne varnosti in tesnega sodelovanja s tržaško policijo. Izredno dragoceni pa so bili podatki, ki jih je dala mladina, zlasti mladinca, ki sta spremljala nesrečno Iris do pločnika pred hotelom Triglav in ji zadnjič pomahala v pozdrav.

Zločin, ki mu ni para na Primorskem, je javnost izredno ogorčil. Zato pričakuje, da bo morilec dobil pred tržaškim sodiščem zasluženo kazen, saj ni zverinsko umoril samo nedolžne deklice, marveč je uničil dve družini, svojo in Semeničevo. Gnusno dejanje pa naj bo v prvi vrsti glasno opozorilo mladim dekletom, naj v svoji naivnosti ne ustavljajo neznanih voznikov, saj ne vedo, kje jim grozi nevarnost. Starši in vzgojitelji bi morali poučiti mlad svet, naj se ne zadržuje v večernih urah brez spremstva zunaj in naj ne naseda zapeljivcem.

RZ

NA PRVI SEJI OBČINSKE KONFERENCE ZK V AJDOVŠČINI

Še enotneje za uresničitev reforme

Prva seja nove stalne občinske konference ZK v Ajdovščini je prav zgovorno pokazala, da so komunisti v ajdovski občini res tista subjektivna sila, ki najmočneje čuti odgovornost za vse dogajanje ne samo v svoji organizaciji, temveč v vsem političnem, gospodarskem in drugem življenju v občini, in ki resnično želi s svojim vplivanjem doseči, da bo občina dosegla v vseh pogledih napredek v korist vseh občanov.

Na seji so obravnavali vrsto aktualnih vprašanj, prevladovala pa je izmenjava mnenj o raznih vprašanjih, ki nastajajo ob uresničevanju načel gospodarske in družbene reforme in ob širitvi in utrjevanju samoupravljanja v

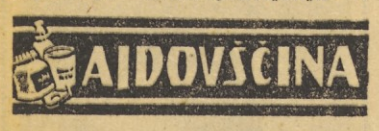

vseh oblikah. O tem je nanizal tehtne misli najprej dosedanji politični sekretar občinskega komiteja Svito Vižintin v svojem uvodnem referatu. Poudaril je, da je reforma izredno razgibala miselne procese v ajdovski občini. Po začetnem splošnem optimizmu so se kasneje pod težo delovanja novih ekonomskih ukrepov pogledi vedno bolj diferencirali, borba mnenj pa je tudi že privedla do številnih pozitivnih ugotovitev in predlogov. Poleg podobnih, kot nastajajo v drugih občinah, na primer spoznanje, da ne gre večati osebne dohodke samo zaradi doseganja splošnega povprečja, temveč da mora biti to dviganje vselej samo rezultat boljšega gospodarjenja, so prišli tudi do takih spoznanj, ki so za ajdovsko občino prav specifična. Komunisti na primer opozarjajo na nujnost konkretnejše določitve bodočega gospodarskega razvoja v občini, ker je za smotrnejši razvoj vsakega posameznega delovnega kolektiva in vse občine nujno in koristno, da že danes ve, v kakšni smeri in do kakšne mere se utegne razviti jutri. »Da pa bi v komuni dosegli res učinkovito mobilizacijo vseh razpoložljivih potencialov, na podlagi katerih bomo lahko programirali gospodarski in družbeni razvoj občine« — je poudaril sekretar Svito Vižintin v svojem referatu — »se moramo komunisti najprej otresti nekaterih gledanj, ki jih je v našem miselnem svetu zapustilo administrativno distribucijsko gospodarjenje, hkrati pa doseči idejno in akcijsko enotnost do poglavitnih odprtih problemov in pojavov v občini.«

Uvodni referat so v razpravi dopolnili številni člani konference s svojimi ugotovitvami. Kmet Stojan Makovec iz Dobravelj je govoril o nujnosti nadaljnje modernizacije kmetijstva v občini, Rudi Rebek iz »Mlinotesta« je govoril o potrebi izenačitve pogojev za družbene in zasebne obrtne obrate. Predsednik občinskega sindikalnega sveta Darjo Bolčina je obravnaval problem nezaposlenih. Na problem vključevanja mladine v ZK je še posebej opozoril Marjan Toplikar. Kakšna mora biti politika osebnih dohodkov, da bo res smotrna, je govoril Franc Kante, ki so ga pozneje izvolili za novega političnega sekretarja občinskega komiteja ZK. Tajnik občinske skupščine Alojz Mihelj je govoril o političnosti dela uprave občinske skupščine. Ivanka Bizjak z Otlice je govorila o težkih delovnih pogojih prosvetnih delavcev na podeželju. Direktor kombinata »Fructal« Miro Oven je govoril o nujnosti in možnostih, da vsak delovni kolektiv išče ureditev svojih težav in problemov najprej v lastnem okviru. Poudaril je tudi potrebo po nadaljnjem dvigu strokovnosti vseh zaposlenih. O samoupravljanju je še posebej govoril vodja splošnega sektorja tovarne »Tekstina« Grozdan Šinigoj. Anica Pogorelec iz ajdovske osnovne šole je govorila o vprašanju otroškega varstva in o nujnosti družbene prehrane ob obetajočem se deljenem delovnem času.

Na stopnjevanje samokritičnosti komunistov je opozoril predsednik občinske konference Socialistične zveze Ladislav Batagelj, ki so ga kot člana občinske konference ZK v začetku seje bili izvolili v njeno delovno predsedstvo. Opozoril je, da sama reorganizacija zveze še ne zadošča, temveč je treba doseči tudi večjo aktivnost vsakega posameznega komunista. »Nekomunisti se zgledujejo po nas, komunistih,« je dejal, »in če ti niso delavni, ne moremo pričakovati, da bi bili oni bolj.« Še posebej je opozoril na potrebo večje idejne enotnosti med komunisti, o čemer je že pred njim spregovorilo nekaj tovarišev. Konferenca je glede tega sklenila, da bo na javni in odprti razpravi razčistila vprašanja nekaterih nesoglasij znotraj svoje organizacije. To je priporočil tudi dr. Jože Vilfan, ki je prisostvoval seji kot predstavnik CK ZKS.

(jl)

Še so možnosti zaposlitve

»Trenutno je napomembnejši problem v naši občini vprašanje brezposelnosti.« To je skoraj enoten odgovor na eno izmed vprašanj v anketi, ki jo je pred kratkim izvedel občinski komite ZKS med dijaki gimnazije in ekonomske srednje šole. Tako mnenje pa ni razširjeno samo med mladino, temveč tudi med starejšimi. Koliko je problem pereč v resnici, so poskušali ugotoviti v zadnjem obdobju prav vsi odgovorni forumi v občini. Tako je občinska konferenca Socialistične zveze svojo plenarno sejo prejšnji teden skupno z občinskim sindikalnim svetom posvetila temu vprašanju, o nezaposlenosti in možnostih zaposlovanja pa je bilo precej govora tudi na seji občinske konference ZKS.

Kakor je bilo pričakovati, se je z izvajanjem reformnih ukrepov število zaposlenih zmanjšalo. Po podatkih medobčinskega zavoda za zaposlovanje v Novi Gorici je bilo oktobra 1965 registriranih v ajdovski občini samo 74 nezaposlenih, letos oktobra pa že 246. Med njimi so pretežno mladi ljudje pod 18 let starosti. Precej zgovorno priča o vzroku njihove brezposelnosti podatek, da je med njimi mnogo takih, ki nimajo končane niti osnovne šole. Tri četrtine — natančno 184 — je nekvalificiranih, 18 jih ima samo nižjo in le 22 jih ima srednjo izobrazbo. Med slednjimi je več deklet, ki so že bile zaposlene, a se na svojih delovnih mestih niso izkazale.

Razprava o vprašanju brezposelnih je opozorila na razne pojave. Nekateri diskutanti so opozorili, da ne moremo jemati za pravo brezposelnost primere, ko posamezniki nočejo sprejeti ponujene zaposlitve, temveč si hočejo dobiti izrecno neko določeno, takorekoč zaželeno službo. Tako se dogaja, da imamo na eni strani spiske tistih, ki iščejo delo, na drugi strani pa sezname prostih delovnih mest, ki jih ni in ni mogoče zasesti. Prosta delovna mesta so v gradbeništvu, lesni industriji in drugod, a se domači ljudje ne zanimajo zanje.

Na posvetih so posamezniki opozorili tudi na težnje nekaterih ljudi, ki bi radi prikazali, kot da je naraščanje brezposelnosti dokaz, da reforma ni na pravi poti, v resnici pa bi radi z uveljavitvijo take miselnosti speljali vodo na mlin tistih, ki se zavzemajo za vrnitev ekstenzivnega gospodarjenja in starega birokratsko administrativnega sistema. Nasprotno je treba poudariti — je bilo rečeno npr. na seji občinske konference ZK — da prav reforma odpira perspektivo zaposlovanja v tistih dejavnostih, ki so jih doslej v ajdovski občini vse preveč zapostavljali in zanemarjali, to pa so obrt, gostinstvo in druge takoimenovane terciarne dejavnosti. Samo nekaj dokazov za te možnosti: Ob tako živahnem prometu skozi občino in ob tako velikem številu motornih vozil je v vsej občini ena sama mehanična delavnica vsekakor premalo. Skoraj vsako gospodinjstvo že ima vsaj en električni gospodinjski stroj ali aparat, toda v vsej občini ni niti enega servisa zanje. Podobno je glede popravil radijskih sprejemnikov in televizorjev, ki jih je v občini iz leta v leto več. Primanjkuje kleparjev, ključavničarjev, v vsej občini ni niti enega preciznega mehanika in podobno. Ali pa gostinstvo: vrsta privlačnih postojank je še v občini, kjer bi lahko odprli zasebna ali družbena gostišča in tako nudili zaposlitev domačim ljudem; da bi ta gostišča poslovala z uspehom, dokazujejo tista, ki so jih odprli v zadnjih letih v raznih krajih. Skratka, možnosti za zaposlitev je še mnogo, samo zavzeti se je treba zanje. Preko šole in drugih poklicanih ustanov pa bi se kazalo zavzeti za ustrezno prekvaciranje tistih, ki ne dobijo zaposlitve zaradi pomanjkljive ali neustrezne izobrazbe. (jl)

Boljša organiziranost komunistov

V Zvezi komunistov v naši občini moramo doseči še večjo enotnost idejno-politične aktivnosti in kar največjo skladnost ravnanja komunistov z vsakokratnimi življenjskimi vprašanji sredine, v kateri živijo. »Tako je bilo rečeno na prvi seji nove občinske konference ZK v Ajdovščini. Iz te osnovne ugotovitve je postala nujna taka nova organiziranost komunistov, da bodo lahko aktivnejši tako v kraju, kjer bivajo, kakor v kraju, kjer delajo.

Da bi ustvarili še širše možnosti tovrstnega sodelovanja vseh članov pri ustvarjanju politike ZK v občini, kar naj pripomore tudi k večji zavzetosti, borbenosti in idejni ter akcijski enotnosti komunistov — so na seji sprejeli naslednjo novo organizacijsko zgradbo ZK v občini: najvišji organ Zveze komunistov v občini je občinska konferenca, ki šteje 52 članov, izvoljenih na konferencah krajevnih organizacij ZK in organizacij ZK v samoupravnih delovnih organizacijah.

Izvršilni organ konference je občinski komite, ki šteje 11 članov. Na prvi seji so za novega političnega sekretarja izvolili Franca Kanteta, vodjo splošnega sektorja kombinata »Mlinotest«, za sekretarja za organizacijske in kadrovske zadeve pa ponovno Jožeta Krivca. V občinski komite so izvolili še nadaljnjih 9 članov: Ivanko Bizjak, Teodorja Bolčina, Albina Krapeža, Viktorja Nussdirferja, Rudija Rebeka, Ernesta Rojca, Jožeta Slokarja, Grozdana Šinigoja in Marjana Toplikar.

Za bolj neposredno, poglobljeno in sploh kvalificirano obravnavanje pojavov in problemov na različnih področjih družbenega življenja v občini je komisija imenovala vrsto stalnih komisij: komisijo za organizacijo in razvoj ZK, komisijo za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko, komisijo za družbenopolitične odnose in idejne probleme, komisijo za zunanjepolitična vprašanja in vprašanja mednarodnega delavskega gibanja, kadrovsko, kontrolno in revizijsko komisijo. Konferenca je tudi že izvolila vodstva teh komisij, ta pa so dolžna pritegniti k obravnavanju posameznih vprašanj večje število komunistov ter druge strokovne delavce.

Namesto prejšnjih 36 osnovnih organizacij jih je po sklepu konference odslej v občini samo še 12 in sicer 5 v največjih delovnih organizacijah »Fructalu«, »LIPI«, »Mlinotestu«, »Tekstini« in SGP »Primorju«, sedem pa je krajevnih organizacij na terenu in sicer v Ajdovščini, Dobravljah, Lokavcu, Otlici, Podnanosu, Selu in Vipavi. Te lahko po potrebi osnujejo še posamezne oddelke v posameznih krajih svojega območja.

Nove oblike organiziranosti in delovanja ZK v občini — je bilo poudarjeno na seji — morajo oplojevati in krepiti aktivnost članstva v sedanjih in na novo se porajajočih okvirih družbenega dogajanja. Prožne oblike dogovarjanja za stališča in akcije ZK morajo komunisti stalno dopolnjevati in s tem doseči, da bodo v samoupravnih delovnih organizacijah in na terenu, kjer živijo, stalno na čelu prizadevanj za nadaljnji napredek socialističnih odnosov. (jl)

Nadomestne volitve

Skupina prosvete in kulture je v torek volila novega odbornika v zbor delovnih skupnosti idrijske občinske skupščine. Volilna enota obsega osnovno šolo v Idriji z zunanjimi oddelki v Čekovniku, Gorah, Godoviču, Dolah, Vojskem in Zavratcu, osnovno šolo v Cerknem z zunanjimi oddelki v Bukovem, Gorjah, Jagrščah, Novakih, Orehku, Podlanišču, Ravnah, Šebreljah in Zakojci, osnovno šolo na Črnem vrhu z zunanjima oddelkoma v Kanjem dolu in Zadlogu, osnovno šolo v Spodnji Idriji z zunanjimi oddelki v Krnicah, Ledinah, Otaležu, Oblakovem vrhu, Srednji Kanomlji in Vrsniku, dalje gimnazijo Jurija Vege v Idriji, dijaški dom in otroški vrtec v Idriji in prav tako dijaški dom in vrtec v Cerknem, čipkarsko šolo v Idriji, ter še posebno osnovno šolo, nižjo glasbeno šolo, mestni muzej, mestno knjižnico in čitalnico in rudarsko šolo v Idriji.

Volilni upravičenci so se odločali med tremi predlaganimi kandidati: Anico Močnik, učiteljico iz Gorij, Ivanom Pižmohtom, učiteljem na osnovni šoli v Spodnji Idriji in Milanom Trušnovcem, predmetnim učiteljem na osnovni šoli v Idriji. Največ glasov je dobil Milan Trušnovec, rojen v Trebuši, ki je tako postal novi odbornik idrijske občinske skupščine. (jl)

Res hvala!

Za Vzgojni zavod v Vipavi je daroval Ivan Flajs, Soča št. 23 — 100 N-din. Prisrčna hvala!

Krvodajalska akcija

Od 18. do 20. decembra bo v ajdovskem domu kulture krvodajalska akcija. Kri bo odvzemala ekipa zavoda za transfuzijo iz Ljubljane. Organizator akcije — občinski odbor Rdečega križa — se na veliko pripravlja na to humano akcijo. Lansko leto je krvodajalska akcija v občini zelo dobro uspela. Odziv dobrovoljcev je bil dovoljen za izpolnitev planiranega odvzema krvi, tako da je poleg ljubljanskega osebja za odvzem krvi pomagala tudi ekipa iz Izole. Vsa pohvala gre prebivalcem Stomaža in ostalih vasi, ki redno vsake 3 mesece darujejo svojo kri.

Letos pričakujejo organizatorji krvodajalske akcije še boljši odziv, posebno med mladino. Osnovne organizacije RK in njihovi organi bodo tudi letos, kot vsako leto izpolnili svojo nalogo. Apelirajo na ostale družbeno-politične organizacije, da se letos še bolj potrudijo, da bi akcija res uspela. Morda bo kri, ki jo daruješ danes, že jutri potrebna tebi.

Ivan Šućur

Bogata koncertna sezona

V dobrem mesecu dni se je v Idriji zvrstilo toliko lepih in uspelih koncertov kot že dolgo ne pomnimo.

V sklopu prireditev in proslav ob 50-letnici velike oktobrske revolucije je najprej nastopil **Slovenski oktet** in privabil mnogo poslušalcev in občudovalcev, tako da je bila prijetna dvorana kluba mladih skoraj pretesna. Oktetovci so se pokazali v svoji novi sestavi in zapeli svoj novi spored. Težko je reči, katere pesmi so najbolj ugajale, saj so bile vse deležne sproščenega priznanja občinstva, vendar se zdi, da je najbolj navdušila ruska pesem o Platovu; posebno priznanje je požel basist Peter Čarè.

15. novembra pa je gostoval v Idriji **Akademski pevski zbor »Tone Tomšič«.** To je bil prvi nastop tega zbora v Idriji in četudi je bil koncert sredi tedna ob zelo slabem vremenu, se je prostorna rudniška dvorana skoraj popolnoma napolnila. Od bogatega sporeda so bile samo tri skladbe take, ki smo jih v Idriji že prej slišali, a seveda v izvedbi moških zborov (Gallusov Ecco quomodo, Pahorjev Oče naš, Hlapca Jerneja in Tomčeva Teče mi vodica). V ne preveč akustični in tudi neprivlačni rudniški dvorani smo vendar začutili, kako sposoben je ta zbor in kako odličnega dirigenta ima. Čeprav je bil zbor (predvsem moški del) številčno nekoliko okrnjen, je vseeno kot celota APZ zapel tako ubrano, brezhibno in doživeto (zlasti v pianissimih), da se nič ne čudimo, če na mednarodnih tekmovanjih dosega tako pomembne uspehe. Poleg drugih pesmi smo s posebnim zanimanjem in užitkom poslušali skladbe Brucknerja, Schumanna in zlasti še Kodalyja, Gabrijelčičeva skladba na Kosovelovo pesem V somrak zvoni, je za amaterske zbore najbrž prezahtevna, iz gri mladih slovenskih akademikov pa je zvenela sveže, sodobno in zdi se, tudi verno in nazorno tolmačila težko Kosovelovo poezijo. Še mladi dirigent **Marko Munih** (doma z Mosta na Soči), ki je dosegel velika priznanja s simfoničnimi orkestri, je dokazal, da ni prav nič manjši mojster tudi v zborovodskem delu. V celotnem, zelo zahtevnem in evropsko oblikovanem sporedu je slovenska pesem s svojim sugestivnim besedilom in v osnovi preprostim otožnim napevom na tem koncertu zelo visoko zablestela; tu mislim predvsem na Tomčevo Kaj ti je deklica? Pohvalo zaslužita oba solista, pa tudi prikupna napovedovalka, ki je zelo smiselno uvajala posamezne pesmi. (Občinski svet ZKPO je za obisk tega koncerta organiziral brezplačni prevoz za poslušalce iz Cerknega, kar so tamkajšnji občani sprejeli na znanje z velikim zadovoljstvom; tudi ob drugih pomembnih predstavah bo svèt poskrbel za avtobus.)

Temu koncertu je kmalu sledil solistični nastop sopranistke **Zlate Ognjanovičeve,** basista **Jožeta Stabeja** in pianista **Igorja Dekleva.** Ta izredno zanimiv in prijeten komorni koncert žal ni privabil toliko poslušalcev kot bi želeli. Kljub temu pa je bil za prisotne nekaj, česar ne bodo hitro pozabili. Oba pevca sta s samospevi raznih skladateljev ter arijami iz Rusalke, Prodane neveste, Figara, Seviljskega brivca ter drugih oper navdušila do viška hvaležne poslušalce. Škoda, da je odličen pianist Igor Dekleva (to je bil njegov prvi nastop v Idriji) imel le eno samostojno točko. Z izurjenostjo profesorja glasbene akademije in z velikim talentom in vživetjem je zaigral Chopinovo skladbo.

Pred 29. novembrom pa smo v počastitev praznika republike imeli kar dve lepi prireditvi v izvedbi domačinov.

27. novembra so pripravili svečano akademijo gojenci oziroma dijaki glasbene šole in gimnazije skupno s svojimi profesorji. V glasbenem delu so nastopili gojenci **Milan Hladnik, Bojana Sulin** in **Neda Kobal** ter profesorji glasbene šole **Rado** in **Marija Rijavec** ter **Dick Čevnja.** Zlasti je navdušil klarinetist prof. Rado Rijavec z Webrovim koncertom (3. st.) Ob nedeljenem priznanju številnega občinstva so to lepo akademijo zaključili vsi trije profesorji glasbe z izvedbo Haydnovega tria.

Na predvečer praznika je nastopila s celovečernim koncertom v rudniški dvorani **idrijska rudarska godba na pihala.** To je bil najbrž eden njenih najboljših uspelih in kvalitetnih koncertov v zadnjih letih. Resno delo godbenikov (zlasti v pripravi tega koncerta) zasluži vse priznanje. Tako je mislilo tudi občinstvo (žal mnogo preskromno), ki ni in ni pustilo z odra muzikantov. Zahtevni spored (Weber, Verdi, Donizzetti in drugi), virtuozno izvajanje solistov **Rada Rijavca** ter bratov **Ludvika** in **Zdravka Čibeja** pa še solidno izvajanje celotnega ansambla pod vodstvom izkušenega kapelnika **Draga Kanduča** je navdušilo poslušalce, da na odru niso več videli le svoje »bande«, pač pa veličasten orkester . . . Godbeniki so počastili svojega nekdanjega kapelnika **Rafaela Lapajneta,** da je spet prijel v roke dirigentsko palico in uspešno dirigiral eno izmed glavnih skladb sporeda. S svojim sedanjim znanjem in pripravljenostjo idrijska godba gotovo zasluži, da bi lahko gostovala tudi na drugih odrih.

Tomaž Pavšič

Na Črnem vrhu že oblegajo žičnico

Zima se pravzaprav še niti ni začela, pa je Črni vrh že dokazal, da ima res vse pogoje, da se razvije v privlačno zimsko športno središče. Na njegovih smučarskih in sankaških terenih je že zdaj okrog 25 cm snega, torej neprimerno več kot v drugih zimskošportnih krajih daleč naokrog. Zaradi tega tudi ni presenetil izreden živžav, ki je preteklo nedeljo vladal po vsej črnovrški planoti in okoliških pobočjih. Mnogo ljubiteljev belih športov je bilo iz Ljubljane in raznih krajev Primorske, največ pa jih je prišlo iz Trsta, kjer postaja Črni vrh menda prava moda.

Tako močan obisk takoj v začetku zimske sezone je presenetil in prehitel priprave domačinov. Preteklo nedeljo tako še ni obratovala vlečnica. V pričakovanju močne sezone so namreč na Črnem vrhu sklenili okrepiti tako imenovana sidrišča vlečnice, da bi potem lahko brez vmesnih popravil obratovala vso zimo. Potrebna dela — opravljali so jih v Tolminu — pa so se nekoliko zavlekla in tako so vlečnico usposobili šele sredi tega tedna. Včeraj (v petek), ko so v Trstu imeli praznik, so smučarji vlečnico že naravnost oblegali. Značilno je tudi to, da se je skoraj vsak zanimal za rezervacijo mest v gostiščih, da bi konec leta in začetek novega prijetno preživel na Črnem vrhu. Že ob začetku zimske sezone moramo torej ugotavljati, da temu privlačnemu letovišču primanjkuje gostinskih zmogljivosti in da je vsako odlašanje z graditvijo in ureditvijo novih samo nedopustno zapravljanje edinstvene priložnosti za dober zaslužek. (jl)

Mnogo socialnih problemov

Pretekli teden je v Ajdovščini zasedala komisija za socialnozdravstvena vprašanja pri občinskem odboru Rdečega križa. Sestanka so se udeležili tudi nekateri predstavniki družbeno-političnih organizacij. Razpravljali so o skrbi za ostarele in bolehne osebe in o socialno-zdravstveno ogroženih družinah.

Na območju ajdovske občine je izredno veliko število socialno in zdravstveno ogroženih družin in posameznikov. Veliki napori občinskega odbora Rdečega križa so pomagali marsikateri družini, ki je bila pomoči potrebna, toda premalo je sredstev, da bi lahko pomagali vsem.

Sklenili so, da bodo na več krajih v občini osnovali zbirališča za rabljeno obleko in obutev, ki bi jih razdelili med najrevnejše oziroma bi imeli materialno rezervo v primeru elementarne nesreče.

Ivan Šućur

Dedek Mraz jih je zbudil

Društvo prijateljev mladine v Idriji je dve leti obstajalo pravzaprav samo na papirju. Ni in ni se znalo vključiti v nobeno akcijo niti v reševanje nikakršnega problema v zvezi z mladino. Zdaj pa so se nekateri njegovi člani odločili napraviti konec temu mrtvilu. Za letošnje praznovanje novoletne jelke hočejo pripraviti otrokom kaj več kot v preteklih letih.

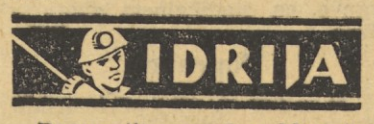

Dogovorili so se že z Mestnim gledališčem iz Ljubljane, da bo v tednu pred Novim letom gostovalo v Idriji, Cerknem in na Črnem vrhu s posebnim prazničnim sporedom, ki obsega poleg pravljične igrice še prikaz risank in prihod dedka Mraza, skratka s sporedom, ki bo za otroke res veliko doživetje. »Spored res ne bo poceni, ampak odločili smo se nuditi otrokom v naši občini res nekaj dobrega, pa bomo že poskrbeli, da zberemo potrebni denar,« pravijo člani društva. Razposlali so okrog 50 prošenj raznim podjetjem in ustanovam in kot prvi se je odzval rudnik s prispevkom 500.000 dinarjev. Tudi druge delovne organizacije in ustanove gotovo ne bodo hotele izostati, saj bodo pravljičnih prireditev deležni tudi otroci njihovih zaposlenih. Kulturno prosvetno društvo »Svoboda« pa že tako tesno sodeluje z Društvom prijateljev mladine, da bo poskrbljeno vse glede prireditvenih prostorov v omenjenih treh krajih, pa glede obvestil družinam in podobno. Otroke iz Spodnje Idrije bodo s posebnim avtobusom pripeljali na prireditev v Idrijo.

Kaže, da je uspešna akcija zbudila med člani društva razveseljivo delovno vnemo. Dogovarjati so se že začeli, kaj vse bodo ukrenili, da za prihodnje leto pripravijo prijetna letovanja vsem otrokom, ki tega sicer iz katerega koli vzroka ne bi bili deležni. Prepričani smo, da jim bo tudi ta akcija uspela. (jl)

Ob dnevu republike v Budanjah

Krajevna organizacija Zveze borcev v Budanjah je v počastitev dneva republike pripravila proslavo v dvoranici zadružnega doma.

V pozdravnem govoru je bil poudarjen pomen našega največjega praznika — rojstva nove Jugoslavije, 20. obletnice priključitve Primorske ter 50. obletnice velike oktobrske revolucije.

Nastopili so učenci 3. in 4. razreda osnovne šole, vaški pevski zbor in domači ansambel »Kristal«.

Pospeševati integracijske procese

(Nadaljevanje s 1. strani)

in visoka strokovna usposobljenost lahko zagotavljata kvalitetno proizvodnjo na visoki ravni in poslovni uspeh ter napredek delovne organizacije. Na ta način se bo dvigal tudi zaslužek manj kvalificiranih delavcev. Zato morata najti znanje in strokovnost ustrezno mesto in spodbudo tudi preko delitvenih odnosov.

Na področju delitve se letos odpira problem, ki nekoliko zaskrbljuje. Osebni dohodki namreč naraščajo hitreje kot storilnost. Le-ti so porasli za 24 odstotkov nasproti lanskemu letu, storilnost in fizični obseg proizvodnje 10 odstotkov, sredstva za sklade pa le 2 odstotka. Resda je šlo precej več sredstev na povišano amortizacijo, del povečanja osebnih dohodkov opravičujejo tudi višji življenjski stroški, vendar bodo morale najnaprednejše politične sile skrbno bdeti nad osnovnimi delitvenimi razmerji, da ne bi izpodkopavali perspektiv lastnega razvoja.

Na področju integracije v kmetijstvu smo ostali v občini na pol poti. Dosežena je bila le integracija nekaterih kmetijskih proizvodnih organizacij, ki pa so še vedno razmeroma majhne, ne pa tudi predelava in promet s finaliziranimi kmetijskimi pridelki. Od tod organizacijska razcepljenost ter razdrobljeni in majhni skladi. Zatorej bo kazalo iskati izhod v nadaljnjem združevanju tudi preko občinskih meja ali pa v tesnem poslovno tehničnem sodelovanju na višji ravni. Tu bo vsekakor hvaležno področje dela komunistov. Pri tem ne bo šlo brez težav niti pri samih samoupravnih organih. Že sam primer, da niti nekaj veterinarjev ni lahko združiti s Kmetijskim zavodom, pove marsikaj.

Tudi proizvodno sodelovanje med zadrugami in zasebnimi kmeti bo potrebno postaviti na čvrstejšo in trajnejšo osnovo, saj gre za koristno povezovanje in dopolnjevanje zasebne in družbene kmetijske proizvodnje. Zgleden primer navezovanja zasebnega kmeta na zadrugo in obratno je v Brdih na področju vinogradništva. Tu so uspešno uveljavili višje oblike kooperacije od proizvodnje in prodaje do delitve ustvarjenega dohodka.

Nekaj podobnega kot v kmetijstvu je z integracijo v trgovini. Politično in ekonomsko upravičene akcije naprednih sil za združevanje majhnih trgovskih podjetij zaradi sebičnosti nekaterih posameznikov in prizadetih kolektivov niso rodile zaželenih sadov. Občina je široko odprla vrata investitorjem od drugod in trgovina se je zlasti v občinskem središču kljub razdrobljenim skladom domačih podjetij na široko razvila. »Glede splošne smeri razvoja trgovine je čas samo potrdil opravičenost naših prizadevanj in jih moramo tudi zato v prihodnje do kraja uresničiti,« je dejal sekretar.

Nova GORICA

Ko je konferenca ocenila pozitivni razvoj na področju zasebne obrti in gostinstva, je opozorila tudi na nekatere odprte probleme. Na obeh področjih bo potrebno še naprej spodbujati zasebno pobudo, toda hkrati ustvariti sistem, ki bo preprečeval posameznikom prilaščanje dobrin, ki niso sad njihovega dela. Ob tem je tovariš Cigoj v svojem referatu opozoril še na poseben družbeni problem. Gre za vrsto tovarišev, ki jim je zaupana odgovorna družbena ali gospodarska funkcija, pa so se ob njej začeli intenzivno ukvarjati z dopolnilno zaposlitvijo v privatni obrti. »Skoraj nezdružljivo je odgovorno delo v delovni organizaciji in zasebna obrt. Zato mislim, da je potrebno tako simbiozo obsoditi in svetovati tovarišem, naj se čimprej odločijo za eno ali drugo,« je poudaril tovariš Cigoj.

Precej so na konferenci govorili o prostornem planiranju. Niso soglašali z raznimi razpravami, ki se pojavljajo zadnje čase na dokaj odgovornih mestih o raznih interesnih koridorjih, trikotih in diagonalah v Sloveniji. Zavzemali so se za vključitev Goriške, ki je hkrati pomemben povezovalni člen med Padsko nižino in Podonavjem, v slovenski gospodarski prostor. Ena prvih nalog na tej poti naj bi bila ureditev prometnih zvez.

V razpravi je bilo med drugim poudarjeno tudi, da preosnova Zveze komunistov ne bo dosegla namena, če ne bo premagala zaprtosti vase. Delo znotraj organizacije same naj bo le pogobljena razprava o problemih in usklajevanje stališč za akcijo, konkretno delo komunista pa naj bo na vseh torišči družbenega dogajanja, kjer naj se zavzema in bori za najnaprednejše rešitve. Prav tega, pripravljenosti za prevzemanje odgovornosti in dolžnosti na primer v množičnih organizacijah in društvih manjka. Tako so v Grgarju uspeli šele pred kratkim konstituirati že davno izvoljeno novo vodstvo krajevne organizacije Socialistične zveze, v Šmartnem v Brdih pa niti tega ne.

Tovariš Jože Smole, ki je tudi sodeloval v razpravi, je opozoril, da bi bilo treba med komunisti bolj razvijati teoretično in idejno delo. Dejal je, da razmeroma malo članov Zveze komunistov posega po marksistični literaturi, zlasti klasični. Tudi on je poudaril, da terja reorganizacija Zveze komunistov delovanje na višji ravni in navzven.

Končno je konferenca sprejela še program dela, tovarišu Titu pa so poslali ob tridesetletnici njegovega prihoda na vodstvo Zveze komunistov Jugoslavije pozdravno pismo z najboljšimi željami za prihodnost in da bi še dolgo vodil Zvezo. (Mir)

Upokojenci iz Nove Gorice

V času, ko proslavljamo 50-letnico oktobrske revolucije, 30-letnico vodstva tov. Tita na čelu KPJ in 20-letnico priključitve Slovenskega Primorja k Jugoslaviji, se upokojenci dobro zavedamo, kakšne pridobitve nam je prinesla naša revolucija.

Ob tej priložnosti ne smemo pozabiti našega kluba upokojencev v Novi Gorici, ki nam nudi prijetno zavetje, solidno postrežbo prijaznega gostinskega osebja in nekaj brezskrbnih uric v kramljanju s prijatelji.

JOŽEF ČERNE

»PREPIH« NA RADIU IN TELEVIZIJI

Satirični večer Prepih, ki ga je Goriško gledališče predvajalo v raznih krajih in delovnih organizacijah na Primorskem že 35-krat, je njegov avtor Andrej Jelačin priredil tudi za radio. Nastop ansambla Goriškega gledališča v novi priredbi je posnel v ponedeljek v svojih studijih Radio Koper. Iz tega bodo nastale štiri oddaje, od katerih bo vsaka trajala okoli 20 minut. Prva oddaja bo na sporedu koprskega radia, kakor je predvideno, v popoldanskih urah nedelje 17. decembra.

Prepih je sprejela v svoj program tudi ljubljanska televizija. V kratkem bo ansambel Goriškega gledališča odpotoval v Ljubljano na snemanje. To je vsekakor lepo priznanje tako igralcem kot avtorju Prepiha. Mir

V Grgarju urejajo kanalizacijo

Na pobudo krajevne skupnosti je začela prejšnjo nedeljo skupina zainteresiranih vaščanov sredi Grgarja s prostovoljnim delom urejati kanalizacijo. V tem delu vasi je bila ureditev kanalizacije najbolj pereče vprašanje. Prizadeti bodo sami opravili izkop in zasip položenih cevi. Strokovno delo bo plačala krajevna skupnost, cevi pa jim je dala brezplačno občinska skupščina. Tako bo s prizadevnostjo vaščanov nastalo 280 metrov glavne kanalizacije in več manjših priključkov. Če jih vreme ne bo kaj preveč oviralo, predvidevajo, da bodo dela končali še pred novim letom. Mir

Snežatno v Brdih

Prejšnjo nedeljo so v Snežatnem v Brdih odkrili spominsko ploščo prvemu padlemu partizanu iz te vasi Albertu Boletu. Ploščo so odkrili na njegovi rojstni hiši. Mir

PRAZNIK V GOSTOLU

Delovna skupnost podjetja Gostol v Novi Gorici se je zbrala na dan pred praznikom republike v tovarniški menzi na dvojno slavje. Počastili so dan republike in dvajseto obletnico obstoja podjetja.

Razvojno pot danes sodobne in pomembne tovarne na področju strojegradnje, ki je nastala med prvimi takoj po priključitvi Primorske k Jugoslaviji s stroji Josipa Štruklja, pripeljanimi pred priključitvijo iz Gorice, je orisal direktor ing. Drago Ambrožič. Dejal je, da je njihov največji uspeh v tem, da so uspeli vzgojiti lasten strokovni kader, ki je danes sposoben sprejemati naročila po sistemu inženiringa. Kakovost in ličnost njihovih izdelkov je na svetovni ravni. Za njihove licence pa se zanimajo celo v tujini. Posebno znana je njihova oprema za livarne ter razni stroji za pekarstvo. Letos bo dosegla proizvodnja vrednost dveh milijard S-din. Njihova glavna naloga v prihodnje bo rekonstrukcija in modernizacija livarne.

Na slovesnosti so enajstim delavcem, ki so zaposleni v podjetju 20 let, izrekli priznanje ter jim izročili nagrade. Prav tako so se ob tej priložnosti spomnili tistih, ki so že odšli v zasluženi pokoj. Vse so povabili na slavnost in jih nagradili. Mir

Goriško gledališče gostovalo v Italiji

Predsinočnjim se je vrnilo s tridnevnega gostovanja v Italiji Goriško gledališče. S prvo svetovno vojno ob Soči v sliki in besedi se je predstavilo kulturnemu občinstvu v Doberdobu, Števerjanu in Gorici. Prizadevni novogoriški gledališki ansambel so povsod toplo sprejeli ter igralce za nudeni kulturni užitek po večkrat nagradili s ploskanjem. Mir

Proslav dneva republike

V številnih krajih in zlasti v delovnih organizacijah so delovni ljudje v novogoriški občini z bogatimi sporedi in priložnostnimi govori počastili štiriindvajseti rojstni dan naše socialistične republike. Mnogi delovni kolektivi so delali eno ali dve nedelji prej, tako da so bili potem prosti pet dni zaporedoma — do ponedeljka. Kljub tolikim prostim dnem pa jih ljudje niso mogli izkoristiti za daljše vikende, kajti vreme ni bilo naklonjeno.

Na proslavi dneva republike, ki jo je priredila novogoriška občinska skupščina za vabljene goste, je govoril podpredsednik občinske skupščine Jožko Humar

V Novi Gorici je priredila proslavo v čast dneva republike občinska skupščina. Predsednik je nanjo povabil več sto družbenih delavcev in zaslužnih občanov. V odsotnosti predsednika je podpredsednik Jožko Humar v kratkem govoru z jedrnatimi besedami predstavil navzočim rojstvo nove Jugoslavije ter nakazal nekatere probleme in dileme našega časa. V kulturnem sporedu sta sodelovala Goriški in Briški oktet. Oba sta bila za prijetna izvajanja deležna toplega aplavza občinstva. Po končani proslavi je predsednik občinske skupščine Milan Vižintin priredil sprejem za vse povabljene v avli upravne zgradbe.

Naj nam bo na koncu dovoljena še kritična pripomba: Vtem ko so v mnogih krajih občine s primernimi proslavami počastili dan republike, v občinskem središču v Novi Gorici pa tega ni bilo. Ob tem se ni mogoče izgovarjati na proslavo, ki jo je priredila občinska skupščina, kajti ta je bila namenjena le povabljenim in to ne samo iz Nove Gorice, pač pa iz vse občine. Znano je tudi, da take proslave ljudje zelo radi obiskujejo. Kdo jih je torej prikrajšal? Mir

LEP NAPREDEK KRAJEVNIH SKUPNOSTI

V zadnjih treh letih so na Goriškem postavili na krajevnih cestah 65 železobetonskih mostov, letos pa grade še 5 novih. Prihodnje leto bodo zamenjali z železobetonskimi še zadnjih 5 lesenih mostov, ki niso več varni za promet.

Razen tega so krajevne skupnosti dobile letos 100 stotov cementno azbestnih cevi za urejanje vaške kanalizacije. Mnoge vasi so dobile tudi asfaltirane glavne vaške ulice; tako na primer Grgar, Lokve, Čepovan, Opatje selo, Kostanjevica na Krasu, Renče, Vogrsko in še nekatere druge.

Razen tega pa so občani pri urejanju številnih komunalnih del tudi sami mnogo prispevali, bodisi z delom ali pa tudi z denarnimi prispevki. Pri tem velja omeniti zlasti primer krajevne skupnosti Renče, ki je zbrala pri občanih pet milijonov starih dinarjev prispevkov. Tako so dobili asfaltni trak tudi zaselki Podkraj, Mohorini in Žigoni.

Volčja draga

Pred kratkim je začelo cestno podjetje iz Nove Gorice urejati zelo nevaren, ozek in vijugast del ceste Nova Gorica—Sežana, ki se pri Volčji dragi vzpenja na nadvoz čez železnico. Za časa trajanja del so uredili obvoz ob železnici na bukovško cesto. Predvidevajo, da bodo dela opravljena še pred koncem leta. Stala bodo okoli 10 milijonov S-din.

S SEJE NOVOGORIŠKE OBČINSKE SKUPŠČINE

Lovstvo še enkrat na dnevni red

Ob sicer obsežnem dnevnem redu zadnje seje občinske skupščine se je najbolj razvnela razprava okoli poročila o gospodarjenju v lovstvu. Ker problematika ni bila izčrpana, bo prišla zadeva v kratkem spet na dnevni red ene prihodnjih sej občinske skupščine. Tokrat se je razprava omejevala predvsem na odnose med lovstvom, kmetijstvom in gozdarstvom.

Že v začetku razprave so odborniki opozorili na to, da povzroča divjad tako kmetijstvu kakor tudi gozdarstvu precejšnjo škodo. Vendar prizadeti zanjo ne dobe odškodnine. To velja več ali manj za vso občino. O škodi so namreč govorili odborniki iz raznih krajev — s Krasa, okolice Nove Gorice ter zapadnih obronkov Trnovskega gozda.

Tudi predstavnik Kmetijskega zavoda je pritegnil, da lovci nimajo vedno pravega odnosa do kmetov. Sami so našli na njihovem ograjenem poskusnem nasadu pri Šempetru večkrat pretrgano varovalno mrežo ter obstreljeno drevje.

Seveda so povedali svoje tudi predstavniki lovskih družin in lovske zveze. Menili so, da bi bilo treba kmetijske kulture bolje zaščititi in poudarili, da se da uporabljati za zaščito pred divjadjo cenena in učinkovita sredstva. Obenem so se pritoževali, da kmetje uporabljajo za zaščito rastlin pred boleznimi često strupene preparate, ki škodujejo in celo uničujejo zlasti nizko divjad. Obenem so razložili tudi svoja prizadevanja, da bi zmanjšali škodo, ki jo povzroča divjad. Lovske družine najemajo zemljišča ob gozdovih in jih posejejo, da privabijo nanje divjad, ki bi sicer delala škodo drugod. Največ škode delajo kmetom in gozdarjem divji prašiči in srnjad. Vsekakor naj bi lovske organizacije storile vsaj to, da bi po divjadi povzročeno škodo prizadetim redno in primerno plačevale.

Drugo poročilo, ki so ga prejeli odborniki skupaj z ostalim sejnim gradivom, je obravnavalo zootehnično in veterinarsko službo v občini. Le-to ugotavlja, da sedanja organizacija veterinarske službe ne daje jamstva za kvalitetno izvajanje nalog, ker jih ne opravljajo organi in organizacije, v katerih pristojnost sodijo. Tako opravljajo inšpekcijsko službo vse organizacije s tega področja in skoraj vsi veterinarji. Isto velja za kurativno in preventivno dejavnost. Zato so se odborniki zavzeli za reorganizacijo veterinarske službe, tako da bo vsaka ustanova opravljala naloge, za katere je pristojna. Zato naj inšpekcijsko službo v celoti opravlja medobčinski inšpektorat, zootehnično službo in zdravstveno varstvo živine pa naj v celoti opravlja Kmetijski zavod Gorica. Ob taki organizacijski ureditvi službe seveda postaja nepotrebna Veterinarska postaja Nova Gorica. Mir

MEBLO

TRGOVINA S POHIŠTVOM IZ NOVE GORICE
obvešča kupce,
DA IMA V SVOJIH PROSTORIH NA PRVOMAJSKI 148, tel. 21-781 od 25. XI. do 25. XII. 1967 (od 8. do 12. in od 14. do 18. ure, ob nedeljah od 9. do 13. ure)

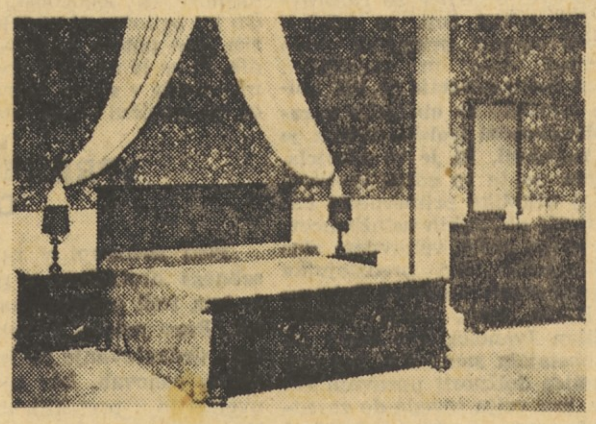

RAZPRODAJO IZDELKOV

ki niso več v proizvodnem programu in izdelkov rednega programa z manjšimi napakami. Med njimi je večje število:

— RAZNIH FOTELJEV
— KLOPI »OLYMPIJA«
— POSTELJ
— KAVČEV
— OMAR — PISALNIKOV, luženih
— OMAR Z MOSTOM, luženih
— OMAR LOUIS XV., luženih

S POPUSTOM OD 5 DO 30 ODSTOTKOV in OMAR — POSTELJ raznih tipov:

DOM/LIT-150, oreh lužen po ceni 1.700 N-din
DOM/LIT-150, mahagoni po ceni 1.913 N-din
DOM/LIT-200, hrast po ceni 2.355 N-din
NG/LIT-200, teak po cena 2.000 N-din

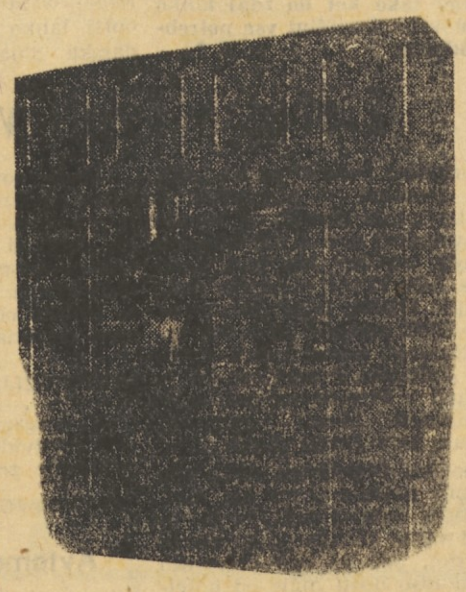

Poleg tega razprodajamo še razne postelje, nočne omarice, toalete in tapetniško blago.

KUPCEM, KI BODO KUPILI NA RAZPRODAJI ZA NAJMANJ 2000 N-din BLAGA, NUDIMO 2 % DODATNEGA POPUSTA!

ZDRAVSTVENI DOM NOVA GORICA

razpisuje JAVNO DRAŽBO za prodajo:
— **DOSTAVNEGA AVTOMOBILA »FIAT 1300«**
— **DOSTAVNEGA AVTOMOBILA »OPEL-KARAVAN 1961«**
— **PET MOPEDOV »COLIBRI« in**
— **TRI PISALNE STROJE**

Avtomobili so v dobrem stanju.
Razprodaja bo v sredo, 13. decembra 1967 ob 9. uri na sedežu Reševalne postaje v Novi Gorici, Soška 17.
Na dražbi lahko sodelujejo vsi, ki bodo položili 10 % garancijski znesek, računan od izklicne cene.

Upravni odbor
Zavoda »PRIMORSKE NOVICE« Koper
razpisuje
delovni mesti

DVEH NOVINARJEV
v redakciji goriške izdaje s sedežem v Novi Gorici

Pogoji:
visoka izobrazba z diplomo in praksa v novinarstvu.
Kandidati morajo predložiti prošnjo in dokumente o izobrazbi do 15. decembra 1967.
Družinsko stanovanje v Novi Gorici je zagotovljeno.

UPRAVNI ODBOR
ZAVODA »PRIMORSKE NOVICE«

OBČINSKA SKUPŠČINA V SEŽANI UGOTAVLJA:

V reformi ni mesta za lagodnost

Sežanska občinska skupščina je imela tik pred prazniki spet izredno pestro in bogato sejo. Najprej sta oba zbora skupščine vsak zase potrdila predlog odloka o rebalansu občinskega proračuna. Ugoden dotok proračunskih dohodkov je namreč omogočil, da se povečajo izdatki za nekatere splošne potrebe. Tako je skupščina namenila 10 milijonov dinarjev za urejanje vodnih naprav, prav toliko kot soudeležbo pri najetju kredita za popravila in gradnjo novih stanovanj kmetov borcev in podobno.

Dalje sta zbora potrdila zaključne račune sklada za telesno kulturo, sklada za kulturo in prosveto ter sklada za socialno varstvo za preteklo leto. Končno sta sprejela odlok o določitvi območij, za katera se izdelajo urbanistični in zazidalni načrti, samo zazidalni načrti ali pa urbanistični red. Odlok določa, da se urbanistični in zazidalni načrt izdelata za območje mesta Sežana, medtem ko se za naselja mestnega značaja Divačo, Kozino in del Hrpelj izdela samo zazidalni načrt, vsa druga naselja v občini pa se bodo urejala s tako imenovanim urbanističnim redom. Vsi ti načrti so predvideni za dobo 30 let. Zbora sta tudi odobrila zazidalni načrt, ki ga je za Divačo izdelalo podjetje »Slovenijaprojekt« iz Ljubljane in dopolni-

SEŽANA

lo na podlagi pripomb, ki so jih ob razgrnitvi stavili prebivalci in družbene ter delovne organizacije v Divači.

Na skupni seji obeh zborov pa je bila glavna točka informacija o poslovanju gospodarskih organizacij do konca letošnjega septembra. To poslovanje je pokazalo enake splošne značilnosti, kakor jih je skupščina ugotavljala že ob obravnavanju poslovanja za prvo polletje. Vse ostrejši tržni pogoji ter nezadostni skladi obratnih sredstev so povzročali posebno proizvodnim delovnim organizacijam precejšnje težave. Te okoliščine in pa subjektivne slabosti posameznih delovnih organizacij (slaba organizacija dela, neustrezna kadrovska struktura in drugo) so povzročile, da se težavno stanje v nekaterih podjetjih tudi v tretjem tromesečju ni izboljšalo, temveč se je ponekod celo poslabšalo (»Kovinar«, »Iskra«, »Vega«). Nasprotno pa je še naprej opaziti ugoden razvoj terciarnih dejavnosti, posebno blagovnega in gostinskega prometa. Opaziti je tudi povečano angažiranost gradbenih zmogljivosti in sicer predvsem zaradi razmaha individualne gradnje. Živahnejša gradbena dejavnost pa je poživila tudi dejavnost gradbene obrti vseh strok.

Finančni pokazatelji kažejo, da so posamezna podjetja že krenila v smeri zdravih odnosov med skladi in osebnimi dohodki, v mnogih pa je še opaziti težnjo po večanju osebnih dohodkov na škodo skladov in to popolnoma neodvisno od rezultatov dela. Na seji so take pojave najostreje obsodili, obsodili pa tudi vse tiste, ki jemljejo reformo preveč zlahka.

Na dolgi seji je občinska skupščina še pooblastila pokrajinski arhiv v Kopru, da opravlja službo varstvo arhivskega in registraturnega gradiva tudi na območju sežanske občine. Izrekla je tudi soglasje k ustanovitvi regionalnega zdravstvenega centra v Kopru. Na novo je določila območja krajevnih uradov in območja, za katera se vodijo matične knjige. Potrdila je statut osnovne šole Divača in krajevne skupnosti Štjak in izvedla nekaj imenovanj oziroma izvolitev ter razrešitev. Tako je med drugim odobrila razrešitev diplomiranega pravnika Aleksandra Trnovca kot sodnika občinskega sodišča, ker je postal predsednik občinskega sodišča v Ilirski Bistrici, ter dala soglasje k imenovanju Emilije Možina za začasnega sanitarnega inšpektorja medobčinskega inšpektorata v Postojni.

(jl)

Zagotovimo vrtcu obstoj

Urejeno otroško varstvo spada med načela in cilje socialistične družbe. Naravnost nujnost pa postaja v obdobju, ko bomo z uvedbo deljenega delovnega časa nehote povzročili, da bodo otroci sicer še bolj kot doslej prepuščeni samim sebi in vplivu ulice. Zanimali smo se zato, kako je z otroškim varstvom v sežanski občini. Slika je vse prej kot razveseljiva.

Vzgojno varstveni zavod Sežana deluje že od leta 1950, toda ves čas popolnoma neurejeno, ker si mora takorekoč sam vedno znova pomagati vsaj za silo naprej. Samo poglejmo prostore: samo za silo so jih pred tolikimi leti preuredili za potrebe vrtca, dejansko pa nikdar niso ustrezali namenu in seveda tudi ne sanitarnim potrebam. Predvsem pa so že zdavnaj pretesni in bodo še tesnejši ob gotovem navalu otrok, ko se bo za starše začel deljeni delovni čas. Toda zavod je moral že letos odklanjati veliko število otrok. Skratka, rešitev je le v tem, da dobi vrtec nove, dovolj obsežne prostore, v katerih bo lahko v redu skrbel za vse otroke, ki so potrebni varstva. Takih prostorov pa v Sežani verjetno ne bo mogoče dobiti drugače kakor z gradnjo novih.

Podobno je s prostori otroških vrtcev v Divači, Senožečah in na Lokvi, ki od letošnjega januarja spadajo vsi pod skupni zavod v Sežani. Ti prostori so pravzaprav še v slabšem stanju in bi bilo nujno vse po vrsti popraviti. Za vse to — za popravila in za razširitev oziroma gradnjo novega vrtca v Sežani — pa zavod nima denarja. Na ekonomsko poslovanje — kot predlagajo nekateri — ne more iti, ker bi s tem prizadeli prav socialno najbolj šibke družine, ki imajo običajno tudi največ otrok. Res pa vsekakor tudi ni prav, da plačujejo vsi starši za vsakega otroka enako, pa čeprav bi mnogi lahko plačali za svojega otroka res polno ceno, ne pa da mora razliko tudi zanje plačevati poseben sklad.

O vprašanju namerava v kratkem razpravljati občinska skupščina. Razpravljala je sicer že o tem v zvezi s slabim dotokom sredstev, ki naj bi jih odvajale delovne organizacije kot prispevek za strokovno šolstvo in otroško varstvo. Vendar postaja vprašanje otroškega varstva ob napovedanem deljenem delovnem času mnogo bolj pereče in bo prizadelo takorekoč vsako družino, pa tudi vsak delovni kolektiv, zaradi tega mora o njem razpravljati tudi občinska skupščina in najti način za njegovo ureditev. Vsekakor je že vnaprej lahko jasno, da brez sodelovanja delovnih organizacij — materialnega, ne samo moralnega — tega vprašanja ne bo mogoče urediti zadovoljivo.

(jl)

Obdavčitev po dejanskem prometu

Na zadnji seji piranske občinske skupščine, ki je bila 23. novembra, so odborniki največ razpravljali o izvajanju davčne politike v zasebnem kmetijstvu in obrtništvu, o nadaljnjem razvoju turizma in o inšpekcijskih službah. Razen tega so sprejeli nekaj odlokov, imenovanj in poroštev za najetje posojila.

Precej razprave na občinski seji je bilo okrog poročila o izvajanju davčne politike. Odborniki so poročilo potrdili in prav tako predlagana stališča, priporočili pa so pristojnim občinskim službam, naj bi bila bodoča obdavčitev po dejanskem prometu, pri čemer naj bi bolje funkcionirala tudi inšpekcijska služba. Seveda je možno izvajanje te politike in priporočil skladno z zakonskimi predpisi. Sicer kaže, da v piranski občini za zdaj ni nujna sprememba davčne politike, ki zadeva obrtnike, gostinstvo in kmetijstvo.

Precejšnje pozornosti pri razpravi so bile deležne tudi inšpekcijske službe. Prav tako kot svet za urbanizem in komunalne zadeve tudi občinska skupščina ni imela bistvenih pripomb na poročilo gradbene inšpekcije, priporočili so le čim višje kazni za črne gradnje in takojšnji upravni postopek. Ker taki ukrepi niso vedno mogoči zaradi obstoječih predpisov, bodo pristojnim republiškim organom predlagali nekatere spremembe. Sprejeli pa so predlog, naj bi ta služba dobila še enega inšpektorja, kajti eden za vse tri obalne občine je premalo.

Dalje se je skupščina strinjala s poročilom tržne inšpekcije, ki deluje kot nadzorni organ v blagovnem prometu. Medobčinski inšpekcijski službi bodo predlagali, naj ustrezno izpopolni nezasedena delovna mesta in naj obravnava vprašanja kaznovalne politike sodnikov za prekrške v treh obalnih občinah. Kaznovanje naj bi bilo namreč hitrejše in po enotnejših kriterijih.

Odborniki so zavrnili poročilo o delu inšpekcije javnih cest in zahtevali za prihodnjo sejo bolj konkretno in izpopolnjeno poročilo, razpravljali pa so o delu inšpekcije cestnega prometa. Zelo ostro so ponovno postavili zahtevo o uvedbi proge Piran — Lucija — Izola — Koper in zahtevali, naj se Lucija končno že vključi kot medkrajevna avtobusna postaja. Podjetje Slavnik je to že zdavnaj obljubilo, toda zadeve niso nikoli uredili, zdaj pa se zgovarjajo na republiške predpise. Od inšpektorja za cestni promet piranski odborniki zahtevajo, naj poostri kontrolo in strogo kaznuje vse prekrške avtotorističnega podjetja Slavnik, kadar se ne drži urnika prihodov in odhodov avtobusov, od Slavnika pa še zahtevajo, naj zagotovi na relaciji Piran — Lucija — Sečovlje dodatne avtobuse, ker so sedanji zlasti ob jutranjih urah preobremenjeni in ne odgovarjajo predpisom o varnosti javnega prometa. Več let tudi že teče razprava o potrebnosti proge Piran — Portorož — Fiesa, kar je zlasti nujno v poletni sezoni. Toda tudi te prošnje so naletele do zdaj na gluha ušesa.

Z delom medobčinskega sveta so v Piranu zadovoljni in nimajo pripomb, priporočajo le, naj bi ta organ dobil status, ki bi določil tudi njegove kompetence in končno rešil vprašanje enotnega programiranja in razvoja vse obale. Prav tako niso imeli piranski odborniki bistvenih pripomb na poročilo Obalne turistične zveze, priporočila pa veljajo predvsem izboljšanj turistični dejavnosti za bodoče leto. Tako naj bi poskrbeli za izdelavo obalnega turističnega prospekta, koordinirali koledar prireditev, ki naj bi bile tudi pred in po sezoni, in pomagali pri ustanavljanju novih turističnih društev in njihovih pododborov. Piranskemu zavodu za pospeševanje turizma pa so še priporočili, naj bi svojo osnovno dejavnost prenesel na vso obalo.

Financiranje strokovnega šolstva poteka v piranski občini precej zadovoljivo, skoraj nič pa se v to ne vključujejo privatniki. Odborniki so sprejeli na seji osebne zadolžitve, da bodo skušali doseči plačilo prispevka v tistih podjetjih, ki ga še niso odvedla.

Krajevna skupnost Sečovlje je izdelala načrt o gradnji vodovoda v Lonzanu, Dragonji in Mlinih. Investicijski predračun je 1,050.000 N-din, dela pa bi trajala dve leti. Prj tem bi krajevna skupnost delala vodovod v Mlinih v lastni režiji. Skupščina se je s programom načelno strinjala, imenovala pa je posebno strokovno komisijo, ki naj še pregleda predračun stroškov, ker je mnenja, da so previsoki.

(Z. L.)

UVELJAVITEV MLADIH IZOLČANOV V PIRANU

Prireditev mladih članov delavskega prosvetnega društva iz Izole pod naslovom »Večer v luči protesta« je bila dne 3. decembra v Tartinijevem gledališču v Piranu in predstavlja ugodno osvežitev kulturnega življenja v Piranu.

Čeprav je to prva tovrstna prireditev mladih literatov kulturnega društva iz Izole, je bilo gledališče v Piranu polno mladih ljudi. Mogoče so »Faraoni«, ki so se že afirmirali v tem delu slo-

PIRAN

venskega Primorja, privabili večino gledalcev, toda to ni važno. Važno je, da je ta prireditev, ki predstavlja poezijo in glasbo mladih s tega območja, ob svojem prvem nastopu uspela.

Glasbeno-literarna prireditev je nekaj novega, tako po svoji vsebini kot po načinu prikazovanja, toda mladina iz Pirana jo je navdušeno sprejela. To bo vsekakor ohrabrujoče za mlade pesnike in glasbenike iz Izole, da nadaljujejo s takimi prireditvami.

Pesmi Marjana Starca, Tineta Guzeja in Lidije Fonda, ki so jih sami brali, so imele kot osnovni motiv protest proti vojni, nasilju in smrti, proti družbeni krivici in proti vsem tistim družbenim pojavom, ki v oblikovanju življenja ljudi predstavljajo stalno nevarnost za bodočnost človeštva. Ob tej priložnosti bi želeli poudariti lepo potezo solidarnosti mladih, ki se je na tej prireditvi manifestirala v stihih Marjana Starca ob tragični smrti Iris Semenič in enominutnim molkom v počastitev spomina umorjenega dekleta.

Mnogo bi še lahko povedali ob tej prireditvi, o mladini, ki želi, da bi se s svojimi pesmimi povezala z ostalimi mladinci iz bližnje in daljnje okolice, da bi se njihov glas, glas mladih, bolje slišal v okolju, v katerem še niso prišli tako do izraza, kot bi želeli. Toda dovolj naj bo, če rečemo, da je bil njihov prvi nastop uspeh, čeprav ni bilo dovolj propagande za to prireditev. Zato lahko govorimo o spontanem odzivu mladine, in to je veliko.

Ponovitev prireditve bo v dvorani doma kulture v Izoli jutri, 10. decembra ob 16. uri. (T. F.)

ZA STROKOVNO ŠOLSTVO BO MANJKALO

Piranske gospodarske organizacije bi morale po planu odvesti za strokovno šolstvo 492.193 N-din, nakazale pa so do konca oktobra 371.550 N-din. Res niso nekatera podjetja prispevala v sklad za strokovno šolstvo prav ničesar, vendar pa kaže, da bodo do konca leta, razen podjetja Napredek, ki gre v likvidacijo, vsi poravnali svoje obveznosti.

Občinska uprava v Piranu predvideva, da bodo zbrali letos iz tega vira 50 milijonov S-din, občini Sežana in Postojna pa sta še pogodbeno vezani, da nakažeta 18,7 milijona S-din. Skupno bi to torej bilo za piransko strokovno šolstvo 69 milijonov S-din. Ker pa potrebuje pomorska šola 75 milijonov, bo primanjkovalo za potrebe strokovnega šolstva v piranski občini 6 milijonov S-din.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V IZOLI

Gospodarstvo: ZASKRBLJUJOČE

V torek, 5. t. m. so odborniki izolske občinske skupščine imeli na dnevnem redu svoje seje obširen dnevni red, v katerem je bilo najpomembnejše poročilo o devetmesečnem gospodarjenju, najdlje pa so se ustavili ob poročilu o delu medobčinskega sveta za obdobje treh let.

Izolski odborniki so sicer odobrili poročilo medobčinskega sveta o dosedanjem delu, zanimalo pa jih je podrobneje, zakaj je svet potreben, kakšno vlogo je do zdaj odigral in koliko stane. Bili so mnenja, da je medobčinsko sodelovanje ob obali koristno in nujno, postavljali pa so vprašanje, ali je bilo delo sveta pri tem dovolj učinkovito. Ker pa se je ob tem izkazalo, da dela svet tisto, kar zahtevajo od njega obalne občinske skupščine, so se odborniki vprašali, ali se ne bi mogli dogovarjati o sodelovanju in o skupnih službah predsedniki in tajniki brez posebnega posrednika.

Ob poročilu o dosedanjem delu medobčinskega sveta je bilo slišati ugotovitev, da dela svet vse in nič, da ne more o ničemer odločati in da sploh nima konkretnih zadolžitev. Res je, da ta organ nima pravega statusa — po republiški ustavi pač ne more biti drugače — in nobene pravice ukrepanja, ampak samo priporočil.

Sklep dolge razprave je bil, naj bi občinske uprave razpravljale o programu dela medobčinskega sveta — to naj bi veljalo tudi za Koper in Piran, ne samo za Izolo — **in naj mu naložijo konkretne naloge v nadaljnjem integracijskem procesu. Ob tem naj medobčinski svet prouči svojo kadrovsko zasedbo in ugotovi, ali je tem nalogam kos.** Vsekakor pa bi izolska občinska skupščina rada slišala novo poročilo tega sveta na prvi seji v januarju.

O rezultatih izolskih gospodarskih podjetij v devetih mesecih sta že razpravljala sveta za gospodarstvo in za finance. **Njuna ugotovitev je bila, da je stanje izredno zaskrbljujoče. Tako je bilo že ob polletnem obračunu, po devetih mesecih pa se tudi ni bistveno spremenilo.** Ugotavljajo sicer, da je produktivnost letos višja, kot je bila lani, tudi zaloge so na splošno manjše — razen v Delamarisu in Mehanotehniki — dohodek pa je letos znatno manjši od lanskega. **Izolska podjetja so odvedla letos v sklade polovico lanske vsote. Splošna značilnost je nizka akumulativnost in obenem nizki osebni dohodki, nelikvidnost podjetij in zadolženost. Nekatera podjetja pa so tudi na robu rentabilnosti** (Delamaris, Obnova, Ruda, Enotnost, Splošno komunalno podjetje).

S temi težkimi vprašanji se bodo morali spoprijeti najodločneje, zato so določili, naj o tem še razpravljata oba sveta, razen tega pa se bo prihodnji torek, 12. t. m. sestal zbor delovnih skupnosti s predstavniki gospodarskih organizacij, da bi skupno pretresli nekatere predloge za izboljšanje zaskrbljujočega stanja.

Tesno v zvezi z gospodarskimi težavami je seveda tudi izvajanje proračuna. Po sedanjih izračunih kaže, da bo okrog 35 milijonov proračunskega primanjkljaja in da bo okrog 20 odstotkov obveznosti treba prenesti na prihodnje leto. V zvezi s proračunom so tako odborniki sprejeli dva odloka o spremembah proračunskih postavk.

Odborniki so še poslušali poročilo o delu sodišča. Kaže, da se ljudje radi zatekajo na sodišče — Izola ima skupno sodišče s Piranom, kajti ustanova ni kos svojemu delu in ne more reševati zadev pravočasno, zato bodo razpisali še eno mesto sodnika.

Ocena letošnje turistične sezone je bila ugodna, rezultati pa bi lahko bili še boljši, če bi bilo več turistične propagande. Vsekakor pa je turizem tisto področje, kjer ima izolska občina še odprte možnosti nadaljnjega razvoja in večjega razmaha. Odborniki se sicer s tem strinjajo, zavzemajo pa se za skladen razvoj vseh vzpored-

IZOLA

nih dejavnosti, trgovin, uslužnostnih podjetij, komunalnih naprav in podobno. Posebno poglavje je dobra in pravočasna turistična propaganda. Toda to je obsežno poglavje, ki zahteva strokovno proučitev in precej denarja. Vsaj nekaj bi odlegel dober regionalni prospekt slovenske obale v zadostni nakladi, toda izdatno bi ga morale finančno podpreti vse tri občine.

Skupščina je dala še soglasje k odloku o ustanovitvi regionalnega zdravstvenega centra, na prihodnji seji pa bo imenovala tudi svojega predstavnika za člana. Center bo deloval za območje šestih južno primorskih občin.

Podjetju Simonov zaliv so podaljšali rok za konstituiranje do 31. januarja 1968, še pred tem pa bo pripravil direktor za skupščino poročilo o izvršenem delu in periodični obračun.

V razpravi okrog predlaganih razreševanj in imenovanj so se načelno dogovorili, da o predlogih ne bodo razpravljali, če v materialu ne bo konkretnih in imenskih predlogov. Tako so nekatere točke dnevnega reda o teh zadevah odložili, ker se tudi komisija s predlaganimi kandidati ni uspela pogovoriti in dobiti njihovega pristanka za nove zadolžitve. Imenovali so le komisijo za pripravo gradnje prepotrebne telovadnice v Izoli. Njena naloga je, da ugotovi možnosti za tako gradnjo in eventuelno začne tudi s pripravami.

V zvezi z reorganizacijo občinske uprave, o čemer so razpravljali na zadnji seji, so zdaj v občinski upravi pripravili novo razdelitev dela in zadolžitev. **Namen reorganizacije je bil, znižanje stroškov za občinsko upravo. Mimogrede: izolska občina je med zadnjimi, ki je to sprejela.** Obenem pa je to edina možnost za vsaj nekoliko primernejše nagrajevanje občinskih uslužbencev. Tako so po sedaj veljavnem statutu razrešili štiri predstojnike upravnih organov (Bojan Rehberger, Karlo Turk, Drago Ukmar in Milan Ivančič), ker bosta od zdaj obstajala samo dva resorja. Za vršilce dolžnosti upravnih organov, kar velja seveda do zasedbe delovnega mesta na podlagi razpisa, so imenovali Draga Ukmarja in Karla Turka.

Odborniki so dobili zagotovilo, da bo uprava tudi v manjši zasedbi poslovala nemoteno in da bo prav tako kot do zdaj lahko posredovala skupščini vse potrebne podatke.

Z. L.

Letos v Izoli več gostov kot lani

Turistični podatki za letošnjih deset mesecev v primerjavi z lanskim letom govore, da je bilo letos v izolski občini več domačih in tujih turistov kot lani. Lani jih je bilo 21.294 (domačih 7752 in tujih 13.542), letos pa skupaj 24.991 (8024 domačih in 16.967 tujih). Največji porast beleži Avtocamp Jadranka, precej več jih je bilo tudi v Simonovem zalivu, v Počitniškem domu skupnosti Domžale in v Domu slepih.

Značilen je podatek, da je bilo zasebnih nočitev manj kot lani. Turistični delavci pravijo, da ni glavni vzrok povečanje hotelskih kapacitet, pač pa cen privatnih sob, ki niso dosti nižje od hotelskih. Prav tako je premisleka vreden podatek o precejšnjem navalu na avtocampe. Bolj kot doslej se je izkazalo, da bo treba tej veji turistične dejavnosti posvetiti več pozornosti. Ob primerni ureditvi so namreč lahko campi za motorizirane turiste prav tako donosni kot hoteli.

Vrsta novih pojavov v turistični dejavnosti terja podrobnejšo proučitev in smotrne spremembe, kajti od tega je odvisna prihodnja sezona in nadaljnji razvoj turističnega gospodarstva, ki je za izolsko občino še prav posebnega pomena. *(zl)*

INVESTICIJE V GOSTINSTVU

V programu razvoja do leta 1971 predvidevajo v Izoli znatno povečanje gostinske zmogljivosti. Že v prihodnjem letu bodo imeli okrog 320 novih ležišč v hotelskih objektih v Simonovem zalivu in okrog 120 ležišč v Izoli.

Ob tem pa mislijo tudi na gradnjo vzporednih dejavnosti, ki so za gostinstvo prav tako važne. Tako naj bi bila trgovska mreža izpopolnjena z dograditvijo novih lokalov in samopostrežbe, novi, urejeni campi in dobre prometne zveze pa naj bi omogočile čim večji razmah turističnih dejavnosti.

SPREMEMBE PRI PAVŠALNEM OBDAVČEVANJU

Med zavorami v razvoju zasebnega obrtništva v preteklosti je bila tudi progresivna obdavčitev. Prav gotovo je veliko ugodneje obdavčevanje po letnih pavšalnih osnovah, kar se je zlasti uveljavilo v preteklih dveh letih. Novost letošnjih republiških oziroma zveznih predpisov pa je, da ni več mogoče pod določenimi pogoji pavšalirati manjših proizvodnih obrti. Pavšalno se lahko obdavčujejo le storitvene obrti, lahko pa tudi druge gospodarske dejavnosti, med katere prištevamo tudi gostinstvo.

Težnja je, da zasebnih gostincev v bodoče ne bi obdavčevali pavšalno, temveč po dejansko doseženem prometu oziroma dohodku.

Pogosto je slišati, da je davčna politika v piranski občini preblaga in da je to vzrok za bogatitev nekaterih zasebnikov. Nasprotno tem očitkom pa skušajo davčni zavezanci dokazati, kar sicer res ni utemeljeno, da je davčna politika pri odmeri prispevkov in davkov preostra.

Ford
nudi SERVISNO POMOČ IN NADOMESTNE DELE
PAOLO GRATTON
GORICA
UL. AQUILEIA 42 — TEL. 32-18
PHILIPS AUTORADIO
ZASTOPA IN VGRAJUJE AVTORADIO PHILIPS

Avtomobilisti, pozor! Condor
● RADIO SILLI vam BREZPLAČNO vgrajuje kupljeni avtoradio in nudi tehnično pomoč.
Najnižje cene za televizorje, električne gospodinjske stroje, naprave za registriranje itd.
Za vse nasvete se obrnite na RADIO SILLI — GORICA — Ul. Seminario 2 — Tel. 52-50

OB SLAVNOSTNI OTVORITVI NOVEGA IN SODOBNO UREJENEGA TRAKTA POSTOJNSKE GIMNAZIJE

Zdaj smo šele zadihali

Žlahtni sadovi načrtne politike občinske skupščine, tesnega sodelovanja prosvetnih, kulturnih in političnih delavcev ter razumevanja delovnih kolektivov

Tista peščica nekdanjih starih šolnikov ter prosvetnih delavcev, ki so v šolskem letu 1945/46 do golega zavihali rokave za ustanovitev, obstoj in redno delo gimnazije v Postojni, so bili na slavnostni otvoritvi novega trakta do ganljivosti presenečeni. Med njimi zlasti dobrodušni veteran postojnske gimnazije dr. Roman SAVNIK, ki je v šolski kroniki iz tistega leta med drugim zapisal: »Pouk se je pričel v skrajno nepovoljnih razmerah, ker je primanjkovalo vsega. Manjkalo je učno osebje, ni bilo učnih knjig ne šolskega inventarja. V razredih so večinoma manjkale šolske table, zavod je bil skoraj brez učil in skoraj brez sredstev. Trda je bila tudi s prostorom...« Dvajset in več let je že od takrat. Kdo bi ne vzkliknil iz polnega srca: »Zdaj smo šele zadihali...!«, ko smo v torek (28. novembra) sedeli zbrani v topli gimnazijski avli, tako lepo urejeni, da ji moremo mirne duše reči dvorana? Vsi enakih misli in občutkov: šolniki, dijaki, a tudi številni povabljeni gosti, med njimi predstavnik republiške izobraževalne skupnosti prof. Janez SIVEC, predsednik občinske skupščine Miran FAJDIGA, sekretar občinskega komiteja ZKS Andrej MIKLAVČIČ ter predstavniki vseh družbeno političnih organizacij ter delovnih kolektivov, ki so iz svojega čistega dohodka prispevali znatne deleže za dokončno dograditev in ureditev gimnazije v Postojni.

O dolgi in naporni poti, ki jo je bila prehodila postojnska gimnazija v dobrih dveh desetletjih, je na ta slavnostni dan govoril sedanji direktor Silvo FATUR. Če na kratko strnemo njegovo zgodovinsko kroniko postojnske gimnazije, bi dejali: klobuk dol, tako ljudje dobre volje, poguma in neuklonljivosti znajo iz nič nekaj narediti! Iz nič, razen stare začetne stavbe, s premeščanjem, prestavljanjem, organizacijo in dograjevanjem postaviti na noge gimnazijo, ki je zdaj, kakor je z novim dograjena in urejena ter opremljena zares nadvse dostojna streha mladi gimnazijski generaciji. Vse je teklo leto za letom. Vedno bolje, vedno bolj uspešno se je gimnazija postavljala na noge. Kar je bilo starega, je obnovljeno in notranje sodobno urejeno. K temu pa je še dograjeno novo krilo, kjer je razen prelepe avle še 6 matičnih učilnic ter posebne učilnice za fiziko, kemijo, biologijo, zemljepis ter nova knjižnica. (Mimogrede: dobili so tudi novo igrišče za odbojko, košarko ter rokomet — še pogoje več, da nihče ne bi mogel reči, da ni povsem poskrbljeno »za zdravo dušo v zdravem telesu«!) Za 317 milijonov S-din, kolikor je vse to veljalo, ima zdaj Postojna in z njo vred sosednje komune (sežanska, ilirskobistriška, cerkniška ter deloma tudi logaška in ajdovska) imenitno gimnazijo. Ko seštevamo vse te težke milijone, je treba povedati, da niso padli izpod neba: žuljave roke delovnih organizacij so dale

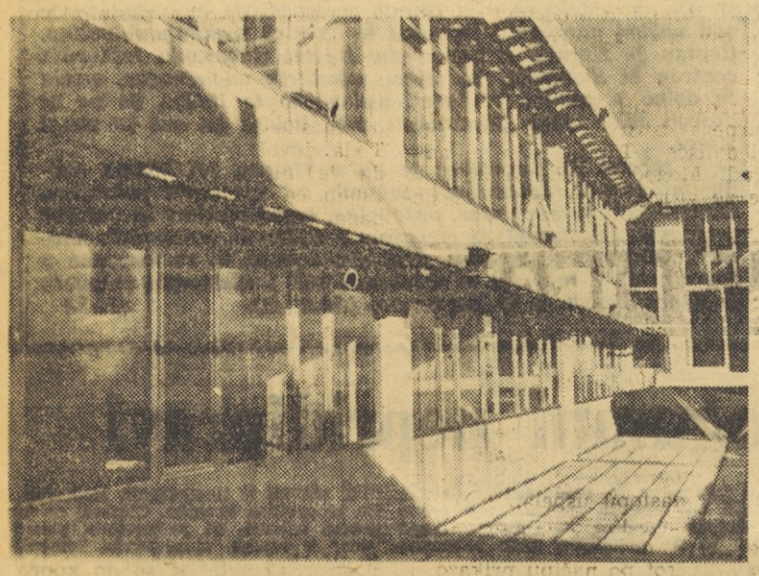

Novo krilo (trakt) postojnske gimnazije, vnanje in notranje najbolj sodobno grajeno in urejeno

180 milijonov, ostalo občinski proračun, se pravi, občani. Oba predsednika občinskih skupščin, Adolf GERŽELJ in Miran FAJDIGA, pa sta za nemoten potek v dograjevanju gimnazije zares do komolcev zavihala rokave in v celoti tudi uspela, za kar jima gre najlepše javno priznanje in zahvala. Sama po sebi pa je gimnazija, kakršna je zdaj, največje priznanje visoke zavesti delovnih organizacij in občanov, torej zavesti ljudi, ki tesno povezani žive v komuni in si s samoupravljanjem urejajo ter kroje svoje življenje.

Gimnazijci so za slavnostni dan pripravili svojim profesorjem, učiteljem, šolnikom, povabljenim gostom ter naposled tudi samemu sebi izredno lep in bogat kulturni in zabavni program, ki ga je vodila prof. Božja BRECELJ. Profesorici Nataliji BRATINA, ki že nad 20 let poučuje gimnazijsko mladino, pa so s prisrčnimi čestitkami poklonili šopek kot srce rdečih nageljev in skromno spominsko darilo. Povabljeni gosti so bili ob izredno pestrem mladinskem programu, ki je deloma potekal tudi v tujih jezikih, ki se jih na gimnaziji uče, prijetno presenečeni in so mu sledili v vseh točkah, pevskih, recitacijskih, igralskih in glasbenih z največjim zanimanjem in zadovoljstvom.

(Ž)

BOB OB STENO

Zdi se, da smo se nekako navadili, da od sile radi o stvareh »na dolgo govorimo in razpravljamo«. Pa najsi bodo zelo važne ali celo manj pomembne. Poglavitno je, da vlečemo in vlečemo jaro kačo za rep, medtem ko bi ji mogli zlahka pri priči streti glavo. Takšni smo. Tako smo se navadili. Tako smo se privadili. Počasi. Zlagoma. Potrpežljivo. Pa bi bilo prav, če bi pogosteje udarili po mizi: saj si vendar sami urejamo, ravnamo in krojimo življenje.

Porečete, da sem »pikolovec«. Naj bo. Ne bom vam zameril, ne Krajevni skupnosti Postojna, kamor šteje njen bližnji Zalog, ne tistim, ki vodijo Krajevno skupnost in po tisočkrat v potu svojega obraza obrnejo vsak dinar, kam bi ga namenili in kam naposled tudi dali. Zares da jim ni lahko ob tistih nekaj milijončkih, ki se ko kapljice porazgubljajo v skladovnicah potreb in želja. Zatorej naj tudi meni ne zamerijo, ko spet vlačim na dan staro in v »Primorskih novicah« že pogreto zadevo.

Na naglo in kratko povedano: Za dobro javno luč ob glavni cesti, od koder se odcepi pot v Zalog, ni treba milijonov. Prej nekaj dobre volje in organizacijske spretnosti. Če bi bilo tega kaj v ljudeh, kdaj bi že nehali govoriti in razpravljati o tej zadevi. Ob cesti, kjer vlada zdaj pravcata »egiptovska tema«, bi že zdavnaj bil odcep v vas razsvetljen. Seveda: če ne bi o tem samo govorili in govorili in govorili. Drog pa nanj svetilko. Če pa nikjer droga ne bi staknili, pa svetilko čisto preprosto na hišo št. 4. Zastran nje Karl Bizjak ne bo imel nič bolj svetlo ne v hiši ne v hlevu. Tisočerim avtomobilistom pa bo prav na tem odcepu važna orientacija. A ne samo njim, morda celo kateremu izmed domačinov, ki bi se mu le utegnilo zgoditi, da bi tipaje v temi naposled zgrešil pravo pot v Zalog!

Kaj pravijo na to vaščani? Kaj pravi Krajevna skupnost Postojna, ki to razsvetljavo obljublja in napoveduje že nič koliko let? (ž)

Tovariško srečanje

Počastitev 30-letnice prihoda tovariša Tita na vodstvo KPJ, 30-letnice ustanovnega kongresa KPS, 50-letnice Oktobrske revolucije ter počastitev dneva republike

S pravilnim posluhom in odnosom do zaslužnih borcev je občinski komite ZKS Postojna v ponedeljek (27. nov.) povabil v »Jamsko restavracijo« ob vhodu v Postojnsko jamo na prisrčno tovariško srečanje 30 zaslužnih revolucionarjev in borcev. Politični sekretar občinskega komiteja ZKS Andrej MIKLAVČIČ je v svojem pozdravnem nagovoru poudaril, da je komite organiziral to srečanje, da bi se v zares tovariškem vzdušju in občutju spet sešli borci ter skupno počastili 30-letnico prihoda tovariša Tita na vodstvo ZKJ, 30-letnico ustanovnega kongresa KPS, 50-letnico velike Oktobrske revolucije ter dan republike. Razen borcev so se tovariškega srečanja udeležili tudi predstavniki komune in družbeno političnih organizacij, med njimi predsednik občinske skupščine Miran FAJDIGA, predsednik občinske konference in predsednik njenega izvršnega odbora Stojan KOCJANČIČ in Aleksander BIZJAK ter predsednik občinskega sindikalnega sveta Tomaž TUŠAR. Slavnostnemu večernemu srečanju sta prisostvovala tudi komandant XIV. divizije »Boris Kidrič« Milan KNEŽEVIĆ ter sekretar divizijskega komiteja ZK Miodrag JAČIMOVIĆ.

Na tovariškem večeru, ki je potekal v prisrčnem vzdušju, ob obujanju spominov ter razgovorih o številnih življenjskih problemih, so se — nekateri celo po dolgih letih — spet srečali spomeničarji Anka **Franič**, Franc **Čepirlo**, Anton **Rot**, Ivanka **Zigmund**, Jože **Česnik**, Kristina **Fidel**, Andrej **Janežič**, Alojz **Zakrajšek**, Milan **Zakrajšek**, Alojz **Furlan**, Franc **Kavčič**, Janez **Kranjc**, Franc **Trenta**, Anton **Hreščak**, Franc **Bombač** in Jože **Jakin**.

Torej vsi spomeničarji, kolikor jih živi v postojnski komuni. Srečanja se je udeležil tudi borec iz oktobrske revolucije Miha **Cucek** iz Košane, medtem ko oktobrski revolucionar Matija **Otoničar** iz Hrašč na proslavo ni mogel priti. Nadalje pa so se tovariškega srečanja udeležili tudi vsi v postojnski komuni živeči komunisti, ki so bili sprejeti v KPS do 9. septembra 1943, in sicer: Avgust **Batagelj**, Anton **Čehovin**, Karol **Lekšan**, Marija **Mislej**, Hermina **Žgur**, Ivanka **Cvelbar**, Zora **Komac**, Ilija **Lemajič**, Ante **Borovina**, Andrej **Hrast**, Marija **Požar** in Stane **Šega**.

Za toplo in iskreno tovariško srečanje se je občinskemu komiteju ZKS zahvalil spomeničar Janez Krajnc, poudarjajoč, da se bodo borci kot nekoč za osvoboditev in ljudsko revolucijo tudi poslej vselej in povsod po svojih močeh borili za čedalje trdnejše dograjevanje socializma ter demokratičnih odnosov med ljudmi v lastni domovini kot tudi po vsem svetu. S tovariškega srečanja so borci poslali tovarišu Titu pozdravno pismo, v katerem mu želijo od vsega srca, da bi še dolgo zdrav in čil vodil jugoslovanske narode.

Med potekom tovariškega večera, ob katerem so borci znova in znova predlagali, naj bi se, ker so že v letih, še večkrat ponovili, sta politični in organizacijski sekretar občinskega komiteja ZKS Andrej Miklavčič in Henrik Habjan izročila vsem borcem spominska darila — knjigi »Oktobrska revolucija« ter »Jesen 1942«. (ž)

(Pripis uredništva: Iskreno nam je žal, da s tovariškega srečanja ne moremo objaviti nobene fotografije. Kriv je »fleš« (bliskavica), ki ni sinhronično sodeloval s fotoaparatom.)

Delovni kolektiv

»ISTRAVINOEXPORT« — Rijeka, Delta bb

razglaša prosto delovno mesto

poslovodje trgovine v Postojni

Splošni pogoji: priznana kvalifikacija VKV delavca in najmanj 2 leti prakse pri prometu blaga na malo — prehrambena stroka ali priznana kvalifikacija KV delavca in najmanj 4 leta ustrezne prakse.

Posebni pogoji: da ni obsojen zaradi gospodarskega kriminala in da ni v kazenskem postopku.

Prošnje pošljite v roku 10 dni od dneva objave tajništvu podjetja »Istravinoexport« Rijeka, Delta bb.

V razširjenem sestavu

Na zadnji seji občinske skupščine Ilirska Bistrica so odborniki razpravljali in sklepali o več pomembnih stvareh. Seje so se udeležili tudi predsedniki delavskih svetov in direktorji nekaterih delovnih organizacij, da bi prisostvovali razpravi o analizi periodičnih obračunov gospodarskih organizacij za devet mesecev letos. Na dnevnem redu je bila tudi analiza Zavoda za zaposlovanje o brezposelnosti v občini in njenih vzrokih ter informacija odbornikom o opravljenih delih na komunalnih objektih v letošnjem letu. Razpravljali so tudi o odloku o podeljevanju družbene denarne pomoči borcem in aktivistom NOV, predvojnim revolucionarjem ter njihovim družinskim članom.

Živahna razprava je bila zlasti ob analizi periodičnih obračunov, analizi o brezposelnosti in v zvezi z odlokom o denarni pomoči borcem. Zastopniki podjetij so analizo o periodičnih obračunih dopolnili. Akt je bil namreč izdelan na podlagi finančnih pokazateljev in ni osvetlil težav, ki jih imajo delovne organizacije na drugih področjih. Zastopnik tovarne organskih kislin je povedal, da se je preoduktivnost povečala v času gospodarske in družbene reforme, kar je bilo tudi merilo za povečanje osebnih dohodkov, ki iz leta v leto rastejo, tako da je bilo povprečje v devetih mesecih letos 90.900 S-din in za 11 odstotkov večje od lanskega v istem obdobju. Razmerje delitve na osebne dohodke in sklade pa je ostalo skoraj nespremenjeno.

Ilirska BISTRICA

Če so hoteli biti konkurenčni tako na domačem kot na tujem tržišču, so morali cene proizvodom znižati, ne glede na faktorje, na podlagi katerih so se v prejšnjem času oblikovale. Že lani so znižali cene citronski kislini za 50 odstotkov, čeprav so bile tedaj cene surovin za 40 odstotkov večje, kot so letos. Do teh nasprotij prihaja tudi zaradi prostega uvoza citronske kisline in prepovedi uvoza surovin.

Tudi v Plami v Podgradu se spoprijemajo z raznimi težavami, vendar pravijo, da dobro gospodarijo in da imajo v blagajni vedno dovolj denarja. V času reforme so znižali ceno proizvodom, zlasti peni za 1000 S-din po kilogramu.

V kmetijski zadrugi imajo poleg težav, s katerimi se srečuje naše družbeno kmetijstvo, še to, da so imeli lani in tudi letos izgubo pri živini za pitanje in so bili prisiljeni opustiti pitanje govedi. Hleve so napolnili z žrebeti, ki se mnogo laže in po ugodnejši ceni prodajajo za izvoz. V kmetijski zadrugi kot proizvajalcu mleka, kot v Tovarni organskih kislin, ki mleko odkupuje, imajo težave, ker je mleka preveč. Zaradi tega ga predelujejo in tudi izvažajo, pa čeprav po nižjih cenah.

Med zaključki, ki jih je skupščina sprejela, je bilo tudi rečeno, da morajo vse delovne organizacije pripraviti konkretne programe razvoja, ki naj bodo usmerjeni na daljše razdobje. Od vseh delovnih organizacij v občini so se takega programa lotili v »Lesonitu«, pripravljajo pa ga tudi v Tovarni organskih kislin.

Precej zaskrbljujoča je bila analiza Zavoda za zaposlovanje o brezposelnosti. V Ilirski Bistrici je že več let precej ljudi, zlasti žensk, ki iščejo zaposlitev. Po reformi pa se je stanje še poslabšalo, ker so nekatere delovne organizacije zmanjšale število zaposlenih. Glede na število zaposlenih je v občini 7 odstotkov brezposelnih. V razpravi je bilo tudi rečeno, da se odpiranje novih delovnih mest čedalje bolj zaostruje, zato bi bilo smotrno proučiti predlog, da se delovna doba za upokojitev zmanjša od 40 na 35 let. S tem bi se odprla možnost zaposlitve zlasti mladini.

Skupščina je imenovala petčlansko komisijo, da pregleda v delovnih organizacijah možnosti zaposlitve novih delavcev, zlasti na tistih delovnih mestih, kjer zdaj delajo upokojenci ali honorarni uslužbenci.

Živahna je bila razprava o osnutku odloka o podeljevanju pomoči borcem, kar je bilo z odlokom že pred leti urejeno. Medtem pa so se razmere precej spremenile, kar je terjalo popolnejši predpis. Odborniki so bili mnenja, da je treba z odlokom čim bolj točno določiti pogoje za pridobivanje pravice do denarne pomoči. Na ta določila, zlasti pa na 5. člen osnutka, je bil podan amandman, ki ga je skupščina tudi sprejela.

Sprejeli so tudi odlok o spremembah odloka o proračunu za letošnje leto. Ta ukrep je bil potreben spričo večjega dotoka proračunskih dohodkov, kot je bilo predvideno z letnim planom. Med tem časom so nastali tudi novi izdatki, ki jih v letnem načrtu niso predvideli. Glavno obveznost, ki jo bodo krili z rebalansom, je 22 milijonov S-din za odplačilo anuitet pri Kreditni banki Koper za kredite, ki so jih najeli za gradnjo Zdravstvenega doma v Ilirski Bistrici. (-c)

MOBILIFICIO MUGGESANO

Milje (Trst), ul. G. Tonello 5, tel. 98092

Nasproti avtobusne postaje

Velika izbira artiklov za otroke po primernih cenah: posteljice, otroški vozički za sprehod, stajice za otroke itd.

Ugodne cene! Obiščite nas!

POSVETOVANJE V CERKNICI

V Cerknici so se pred dnevi sešli predstavniki cerkniške in postojnske občinske skupščine ter predstavniki družbeno-političnih organizacij, Zveze komunistov, Socialistične zveze, občinskih sindikalnih svetov ter še nekaterih drugih. To spontano srečanje predstavnikov obeh sosednjih notranjskih komun ob razgovorih, ki so jih imeli, priča, da ni naključno, ampak logična posledica podobnih in celo enakih si problemov, s katerimi si tareta glave obe komuni. V mislih imamo zlasti turizem, gostinstvo in kmetijstvo. Na posvetovanju so ugotovili, da so te gospodarske in storitvene dejavnosti kljub občinskim mejam tako tesno povezane, da bi kazalo dajati jim sprva vsaj s kratkoročnimi programi pobudo in pogoje za dober nadaljnji razvoj. Na posvetovanju, ki je potekalo v prisrčnem sosedskem ozračju, so sklenili, da bodo razgovore o posameznih problemih v prihodnje še konkretneje nadaljevali, na razgovore pa povabili tudi predstavnike posameznih delovnih organizacij, ki se z navedenimi gospodarskimi dejavnostmi ukvarjajo. (ž)

PRETEP KOT V FILMU

V Faturjevi gostilni v Zagorju pri Pivki so zadnji dan državnega praznika proslavili kot v »starih, dobrih časih«: s splošnim pretepom. Danes je kaj takega moč videti samo še v filmih z Divjega Zapada. Toda s to razliko, da so filmski pretepači za svojo vlogo dobro plačani, možakarji iz Zagorja, Kuteževega in Knežaka pa bodo morali za svoj nastop stroške plačati sami. Nekateri so za nagrado odnesli še podplutbe in odrgnine. Povrhu se bodo morali še zagovarjati pred sodnikom za prekrške.

Bilo je pozno zvečer. Ozračje v gostilni je bilo močno razgibano, glasno in zadimljeno. Tu je bil tudi harmonikar iz Ilirske Bistrice, ki je nenadoma začutil potrebo, da bi goste zabaval z »višjega« mesta. Povzpel se je s svojo harmoniko na mizo. Nekemu domačinu pa to ni bilo všeč in je harmonikarja opozoril. Ta se ni dal in tako je beseda sprožila besedo, potem so zamahnile roke, vse več rok.

Kmalu je v zmešnjavi sodelovalo 24 oseb različne starosti. Zamajale so se mize, premikale levo in desno, po zraku so letele stolice, kozarci so frleli kot rakete, steklenice so žvenketale, na tleh so se kopičile črepinje. Filmski pretep je trajal kake pol ure, do iznemoglosti. Zadihani pretepači so potem ogledovali prizorišče: celega je ostalo bore malo. Gostilničarju so prizadejali precejšnjo škodo, ki jo bodo morali poravnati. Organi javne varnosti so seveda pretepače prijavili sodniku za prekrške. O pretepu se je glas hitro razširil v bližnjo in daljno okolico, saj se kaj takega ni pripetilo že desetletja na Pivškem. Ljudje zmajujejo z glavami in obsojajo tak način medsebojnega obračunavanja, ki spravlja v slab glas ne samo razgrete pretepače, marveč vso deželo pod Snežnikom. RZ

Tudi pozimi trenirajo

Letos je košarkarski klub »Nanos« iz Postojne omogočil svojim članom, da trenirajo tudi pozimi. Postojnski košarkarji so v letošnjem prvenstvu v II. slovenski ligi zasedli prvo mesto in se bodo v prihodnji sezoni borili med najboljšimi klubi v Sloveniji. Trenirajo enkrat tedensko in sicer v Pivki, ker v Postojni ni primerne telovadnice. Igralce trenira nekdanji igralec Olimpije iz Ljubljane, Peter Tavčar. Dobili so tudi nekaj novih, mlajših igralcev. Upajo, da se bodo v tekmovanju z najboljšimi izkazali in da njihov trud ne bo zaman. (I. B.)

Ne pozabite!

9. GOSTOVANJE DUNAJSKE REVIJE NA LEDU
Z NAŠTUDIRANIMI EPIZODAMI OD 8. DO 18. FEBRUARJA 1967
SAMO V SEJEMSKI DVORANI V CELOVCU (KLAGENFURTU)
DUNAJSKI ŠARM — DUNAJSKA GLASBA!

EPISODEN

Proslava v Bovcu – up za bodočnost

Predsedniku občinske skupščine v Tolminu Francu Skoku je uspela nadvse izvirna zamisel, ko je preteklo soboto povabil najvidnejše predstavnike podjetij, ustanov in drugih organizacij na proslavo treh pomembnih zgodovinskih mejnikov: Velikega Oktobra, 30-obletnice KPS in 20-obletnice priključitve Primorske k Jugoslaviji. Že zaradi praznovanja, pa tudi zato, ker takšnih sestankov na Tolminskem pogrešajo in je bil tale pravzaprav samo uvod v skupno dogovarjanje vseh odgovornih v občini, ki težijo k hitrejšemu napredku, je dogodek vreden širše pozornosti.

Politični sekretar občinskega komiteja ZK Anton Ladava se je z mislimi o nekdanji Tolminski in današnji Tolminski dotaknil več občutljivih mest in obdobij v zgodovini te dežele. Leta 1953 je današnja tolminska občina imela vsega skupaj pet industrijskih objektov, ki so zaposlovali 191 delavcev. Od tega obdobja dalje so zrasle nove tovarne: Bača v Podbrdu, Metalflex na Mostu na Soči, Avtoelektro v Tolminu, Angora v Kobaridu, Trenta in ČIB v Bovcu. Občani Tolminske so zgradili in obnovili gostinske in trgovske objekte, postavili so nov zdravstveni dom in mnoga šolska poslopja. Vzporedno s tem se je razvijala tudi komunalna dejavnost.

Po vojni so v tolminsko gospodarstvo vložili več kot 8 milijard din za objekte in opremo. Pri tem je pomagala precej širša družbena skupnost, mnogo pa so investirali tudi kolektivi z lastnimi sredstvi.

Kljub številnim uspehom, na katere so občani Tolminske upravičeno ponosni, pa je v občini gospodarski razvoj še vedno prepočasen, da bi mogel v korak z drugimi kraji v Sloveniji. Vse primerjave in »povprečja« kažejo na dokajšnjo siromašnost, ki ima za posledico izseljevanje prebivalstva, mlačnost in nezaupanje v lastne sile, odhajanje strokovnih kadrov iz občine in podobno. Da je to res kažejo že podatki, da se je od 23.000 prebivalcev doslej zaposlilo v delovnih organizacijah tolminske občine le 4289 ljudi ali vsak peti občan, medtem ko je v povprečju republike zaposlen vsak tretji prebivalec. Od kmetijstva se preživlja 32 odstotkov prebivalcev.

Za marsikatero politično teritorialno skupnost bi bilo takšno stanje nevzdržno, a vendar — kot je pokazalo vzdušje na proslavi — se ljudje na Tolminskem ne marajo ukloniti vsem tem nerazumljivim tokovom in razmeram. Trdno so odločeni, da razbijajo vse gospodarske nelogičnosti in da se s pomočjo zaupanja v lastne sile postavijo na noge. Bodočnost tolminske gospodarstva je zdaj bolj kot kdaj prej jasno začrtana; treba je razvijati turizem in gostinstvo, modernizirati je treba nekatere ceste in prilagoditi sedanje poslovanje novim kvalitetam, ki jih bo razvoj zahteval.

Da so že sadovi teh prizadevanj dokazuje že sama ugotovitev, kako so se tolminske delovne organizacije lotile problemov ob gospodarski in družbeni reformi. Pogumno so se lotile novih nalog! V devetih mesecih poslovanja v letošnjem letu so povečali celotni dohodek za 8,6 odstotkov. Ob minimalni rasti republiškega povprečja v šestih mesecih letošnjega leta in delni stagnaciji v vsej Jugoslaviji, je ta podatek razveseljiv in vzpodbuden.

Pri vsem tem se velja posebej zamisliti ob problemu strokovnih kadrov, ki že vrsto let predstavljajo za Tolminsko boleče rano. Zdaj je v gospodarstvu zaposlenih le 21 oseb, ki imajo visoko strokovno izobrazbo, ter 33 z višjo izobrazbo. V negospodarstvu pa je 33 oseb s fakultetno izobrazbo ter 58 oseb z višjo šolsko izobrazbo. V gospodarstvu je še 246 oseb s srednjo šolo in v negospodarstvu 256 oseb s srednjo šolo. Kadrovski sestav v gospodarstvu v sedanjih razmerah ni prav nič spodbuden.

Trdno odločeni, da je treba hitreje v korak z ostalimi in to z vsemi razpoložljivimi sredstvi, se vodilni na Tolminskem ne uspavajo pri dosedanjih pridobitvah, temveč so pripravljeni na odločilen in edini mogoči boj za obstanek. Vsaj tako je izzvenela politična ocena vseh pozitivnih premikov po gospodarski reformi, ki jo je podal Ladava Anton.

Pričakovati je, da bo proslavi sledilo tudi konkretno delo v organizacijah in s posamezniki. Razvoj sam zahteva odpravo preživelih metod in posameznikov, ki zavirajo hitrejši gospodarski in družbeni napredek. O tem bo potrebno še dosti konkretnih odgovorov in sklepov, ki jih bodo mogli na Tolminskem uresničiti samo v prizadevanjih za skupni jutrišnji dan.

Tadej Munih

Izvršni odbor Temeljne izobraževalne skupnosti Tolmin

razpisuje
prosto delovno mesto

računovodje
sklada Temeljne izobraževalne skupnosti Tolmin.

Pogoji:
— dovršena ekonomska srednja šola,
— dvomesečna preizkusna praksa,
— os. dohodek po dogovoru,
— stanovanje ni zagotovljeno,
— nastop službe 1. 1. 1968

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Vloge sprejema Temeljna izobraževalna skupnost Tolmin.

TUDI NA ŠOLSKEM IN PROSVETNEM PODROČJU

PRISTNI STIKI

V dobrem poldrugem desetletju od uveljavitve Videmskega sporazuma smo dosegli v odnosih med obmejnim prebivalstvom dveh sosednih dežel z različno nacionalno, ekonomsko in politično strukturo nepričakovano velik napredek. Polagoma se je začelo razvijati široko ljudsko sodelovanje. Lahko bi rekli, da so se meddržavni odnosi preoblikovali v sistem naravno sproščenega, neposrednega, množičnega medsebojnega sodelovanja.

Nova oblika takega lokalnega sodelovanja se je tekom leta oblikovala v stikih med kulturno-prosvetnimi in pedagoškimi inštitucijami Zgornjega Posočja, Učeje, Tarčenta in Moggio Udinese, v Srednjem Posočju pa med Tolminom in Čedadom z okolico.

Skoraj ob istem času, ko je na povabilo Slovenske kulturne zveze v Čedadu gostovala tolminska folklorna skupina v Sv. Lenardu, Klodiču in pozneje v Čedadu, so predstavniki osnovnega šolstva iz Bovca in Žage ter italijanskega na Učeji ter v Tarčentu organizirali srečanje z italijanskimi pedagoškimi delavci na Žagi in v Bovcu in nekoliko pozneje srečanje naših pedagoških delavcev na Učeji.

Srečanji sta bili plod predhodnih osebnih stikov pedagoških delavcev, ki so bili namenjeni medsebojnemu spoznavanju in proučevanju različnih oblik pedagoške usmeritve na naši in italijanski šoli. Goste je zanimala vsebina pouka in struktura našega šolskega sistema, naše pedagoge pa oblike njigovega vzgojnega sistema. Gostje so bili izredno navdušeni nad pridobitvami naših pedagogov na področju likovne in tehnične vzgoje, v katerih prednjačita šola v Bovcu in Kobaridu. Ravnateljstvo iz Moggia Udinese, ki je hkrati organizator vsakoletne mednarodne didaktične razstave »Estate Muggese«, je obe šoli povabilo, naj z likovno — tehničnimi izdelki svojih učencev sodelujeta na letošnji razstavi v Karniji, ki je bila v avgustu. Kljub močni konkurenci 35 razstavljalcev, predvsem iz Italije — Avstrijo je zastopala osnovna šola iz Hermangora — sta obe šoli v pestri izbiri okrog 150 eksponatov dosegli po oceni publike in organizatorjev odličen plasma. To priznanje daje obema šolama spodbudo za novo ustvarjalnost, za naše šolstvo pa mednarodni ugled.

S tem pa program pedagoško tehničnega sodelovanja med našimi in italijanskimi pedagoškimi delavci še ni izčrpan. Organizator prve strokovne — pedagoške ekskurzije strokovnega učiteljstva iz Moggie Udinese, dr. Mainardis Alceste, je po ogledu nekaterih kulturno-zgodovinskih znamenitosti Vipave, Postojne, Ljubljane in Bleda izrekel našim pedagogom vse priznanje za sodelovanje in hkrati presenečenje in občudovanje nad našimi naravnimi lepotami in kulturo njenih prebivalcev. Čeprav je Karnija v neposredni bližini slovenskih kulturnih centrov bi Slovenija, po izjavi nekaterih udeležencev, ostala še dolgo v zmotni predstavi pedagogov iz Italije, če ne bi dosegli tako tesne povezanosti med kolegi na eni in drugi strani.

V soboto, 25. novembra je bil v Maianu pri Vidmu enodnevni posvet ravnateljev osnovnih šol videmske pokrajine. Obravnavali so strokovne, pedagoške, organizacijske in vzgojne probleme, s katerimi se srečujejo v njihovih pedagoških okoliših. Obravnavali so tudi strukturo šolstva in samouprave v Jugoslaviji. V razpravi so sodelovali tudi predstavniki osemletk iz Bovca, Kobarida in Hermagora (Avstrija). (J. S.)

OBČINSKA SKUPŠČINA O PROBLEMIH TELESNE KULTURE

BREZ DENARJA NE GRE

Na zadnji seji skupščine občine Tolmin so precejšen del razprave posvetili tudi obravnavanju poročila o problemih telesne kulture. Poročilo omenja uspehe in pomanjkljivosti dosedanjega dela na tem področju, hkrati pa opozarja, da ima občinska zveza za telesno kulturo slej ko prej največ težav zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. Iz občinskega proračuna, kjer gre z denarjem čedalje bolj tesno, so ji v zadnjih šestih letih dodelili skupno le okrog osem milijonov starih dinarjev, kar seveda še zdaleč ne zadošča za kolikortoliko organizirano telesno-kulturno dejavnost v občini.

Na Tolminskem aktivno delujejo tri TVD Partizan (v Bovcu, Kobaridu in Tolminu) ter pet šolskih športnih društev. Vsa ta društva gojijo vse športne panoge, prednjačijo pa košarka, nogomet, odbojka, atletika in smučanje. V drugi slovenski ligi igrajo predstavniki košarke, nogometa in odbojke.

Tako pri društveni dejavnosti kot pri šolski telesni vzgoji pa imajo težave tudi s pomanjkanjem primernih prostorov. Niti ena šola nima lastne telovadnice. Namesto teh uporabljajo večje učilnice, hodnike ali pa telovadnice društev, ki pa prav tako ne ustrezajo. Telesno vzgojo poučujejo na šolah en profesor, en predmetni učitelj in trije strokovni učitelji. V raznih tečajih je bilo usposobljenih tudi več vodnikov in prednjakov, vendar le redki še aktivno delujejo. Kot enega izmed vzrokov za to navaja poročilo premajhno družbeno priznanje.

V minulem letu je občinska zveza za telesno kulturo organizirala 13 občinskih in medobčinskih tekmovanj v nogometu, odbojki, krosu, atletiki, smučanju in namiznem tenisu. Udeležilo se jih je skupno okrog 800 tekmovalcev.

Določeni uspehi so bili torej kljub težavam vendarle doseženi. Toda tisti, ki se s telesno kulturo ukvarjajo po službeni dolžnosti ali amatersko, zatrjujejo, da bi lahko storili še mnogo več, če se jim ne bi bilo treba toliko boriti za vsak dinar. In lahko jim verjamemo ...

Preveč pogumni nepridipravi

O Zatolminu smo enkrat že zapisali, da je postal za beatnike tisto, kar je Ženeva za diplomacijo. V ta navidezno mirni kraj, ki je marsikateremu Tolmincu prijetno sprehajališče, zahajajo v zadnjem času grivasti mladeniči in kratkokrilne device, kajti od minulih zadružniških časov žalujoča dvorana zadružnega doma jim je že nekajkrat dala primerno zavetje.

Nepozabno prisrčnost, ki jo bodo Zatolminci prav gotovo še dolgo pomnili, so si v preteklem mesecu privoščili pod firmo AKTIV ZMS ISKRA ŠEMPETER PRI GORICI neznani in znani mladoletniki ob nesebični podpori nekaterih starejših razgrajačev, ki so se v mirno podeželsko vasico pripeljali iz goriške metropole z avtobusom in osebnimi vozili.

Očividci trdijo, da se je ples začel ob šestih popoldne, prosta zabava pa se je nadaljevala še pozno v noč, kajti vrla mladina je pripeljala s sabo rujno vince, ki so ga jeli mladoletniki uživati v neomejenih količinah. Za morebitno korajžo. Cimbolj se je prosta zabava, ki je »porinila plesni večer v ozadje, stopnjevala, tembolj je naraščala pripravljenost za čimbolj originalne podvige »posameznikov« in skupinic. Premo sorazmerno so se prebujali tudi Zatolminci po vasi in zrli skozi okna nadebudno mladino, ki jih je strahovala.

Ta si je privoščila svojevrstno folklorno posebnost, ko so se nekateri pijani fantalini povzpeli na »ganjke« in na debelo trgali lepo rumene koruzne stroke, ki so jih kmetje postavili na veter, da se koruza posuši. Koruzo so si med seboj podajali in jo na debelo luščili po vasi. Posebno hvaležnost so izkazali gostilničarju Danilu, ki je moral naslednji dan odpisati več kot 20 kozarcev, ki so iz rok vrle mladine doživeli neznano usodo.

Poseben novodoben podvig si je privoščil mladenič v fiatu 1300 z registrsko oznako GO 88-27, ki je ob eni uri ponoči urno manevriral po vasi in z dvoglasno hupo tako prisrčno dajal duška svojemu razpoloženju, da bo ostal v trajnem spominu. V dokaz svoje prisotnosti je še poln maliganov kasneje končal ob zidu pri volčanskem mostu, se poslovil od vozila in na sedežih pustil lepo število kmetijskih pridelkov, ki jih je na križarskem pohodu naropal po Zatolminu.

Da posameznik ni bil izjema, dokazujejo tudi razbita okna zadružnega doma, pa tudi človeško ponesnažena dvorana, kjer so presiti mladeniči brez reklamnih namenov širokogrudno razsipali nekuhane makarone neznane tvrdke. Da so se petelinčki poizkusili tudi v merjenju fizične moči in ročnih spretnostih, je — mislim — razumljivo. Kurioziteta pretepov je bila evidentirana, ko so nekemu invalidu strgali z roke ročno uro ...

Zatolminci so mirni ljudje in jih le največje težave lahko spravijo s tira. Minula »gala predstava« pod firmo mladinske organizacije iz Šempetra pa jih sili k razmišljanju, da so razboriti mladeniči in mladenke prišli v Zatolmin šele potem, ko jim drugod za takšne podvige ne dajo azila. Marsikdo je na vse, kar je slišal in videl, prepričan, da bodo taki aktivi, ki ne znajo zagotoviti reda med povabljenci, le s težavo v bodoče dobili prostor na soncu v Zatolminu.

TADEJ MUNIH

Umrl je Anton Fratnik

Prejšnji teden so v Podmelcu v Baški grapi pokopali 97-letnega Antona Fratnika, po domače Stefana, doma iz Slapa ob Idrijci. Večino svojega življenja pa je preživel v Ponikvah. Na zadnji poti so ga spremljali razen domačih tudi nekdanji sodelavci, aktivisti in znanci iz časov osvobodilnega boja. Od Štefana se je poslovil Stanko Jan, komandir milice v Tolminu.

Pokojni Fratnik je pred vojno vodil mlekarsko zadrugo v Ponikvah. Še pred razpadom Italije je sodeloval v NOB; ko mu je starejši sin Slavko odšel prve dni januarja 1943 v partizane, so starega Fratnika odpeljali v tržaški Coroneo, kjer je odsedel do kapitulacije Italije. Doma je potem takoj nadaljeval z delom za NOB. Leta 1944. je bil prvi predsednik NOO v Ponikvah. Ker so nacisti in fašisti dobro vedeli za njegovo delovanje, so njegovo ženo Matildo in hči Marico odpeljali v Nemčijo, sam pa je živel v ilegali. Tudi mlajši sin Emil se je kot mladoletnik pridružil partizanom.

Anton Fratnik je bil tudi po osvoboditvi predsednik NOO v Ponikvah in si je veliko prizadeval za gospodarski, kulturni in politični napredek ne samo Ponikev, marveč vse okolice, zato ga bodo prebivalci Ponikev, Logaršč in bližnjih vasi ohranili v lepem spominu.

Pri Drežniških Ravnah našli truplo

Rudolf Koren iz Drežnice je našel v gozdu pri Drežniških ravnah že močno razpadlo človeško truplo. Zadevo je prijavil pristojnim organom in na kraj je odšla v ponedeljek komisija Uprave javne varnosti iz Nove Gorice. Trupla niso mogli identificirati, vendar bodo zadevo še naprej raziskovali. Po dosedanjih ugotovitvah ne kaže, da bi šlo za uboj, pač pa je verjeten samomor. Pred dvema ali tremi leti je izginil brez sledu iz Drežniških raven kmet in nekateri spravljajo najdbo trupla v to zvezo. Mir

Pisma uredništvu:

Prenovili so nagrobni spomenik Simona Gregorčiča

Grob Simona Gregorčiča je bil že več časa zanemarjen in skoro zapuščen. Zob časa je pač opravil svoje. Črke napisa so bile izlizane in sprane, da niso bile več čitljive, kamen počrnel in zamazan, kovinasti deli zarjaveli. Zaradi tega sem stalno poslušala očitke in negodovanja številnih obiskovalcev pisnikovega groba. Letos so obiskale grob tri skupine ameriških izseljencev, ki so se zgražale nad zanemarjenim stanjem nagrobnika. Seveda so vsi očitki leteli name.

Septembra letos je prišla na Vrsno skupina obiskovalcev, od katerih je eden pesnika osebno poznal in se kot srednješolec udeležil veličastnega pesnikovega pogreba v Gorici leta 1906. Med njimi sem spoznala že od prej le starega goriškega študenta Franceta Gorkiča. Nekaj dni po tem obisku sem dobila od kluba starih goriških študentov pismo tele vsebine:

»Po zadnjem našem obisku na Vrsnem smo stopili tudi na grič pri sv. Lovrencu, kjer počiva naš veliki pesnik. Zadelo nas je, ko smo videli njegov zapuščen in zanemarjen nagrobni spomenik. Zato smo sklenili, da ga prenovimo. Prosimo Vas, da Vi kot pesnikova sorodnica poskrbite, da se nagrobnik očedi in prenovi. Vse stroške poravna naš klub.«

Zahvalila sem se klubu za to pozornost, obenem pa sporočila, da ne morem zaradi bolehnosti prevzeti tega posla. Prosila in pooblastila pa sem klub, naj on sam uredi vso zadevo.

Potem pa vse tiho je bilo. Toda kako veselo presenečena sem bila, ko sem za dan mrtvih dobila od kluba sporočilo, da je Simonov grob urejen in nagrobnik prenovljen. O tem so se prepričali tudi vsi, ki so na dan mrtvih obiskali pokopališče pri sv. Lovrencu.

Zato smatram za svojo dolžnost, da se klubu starih goriških študentov javno zahvalim za to pozornost. Ti stari študentje so s svojo odločnostjo kar na kratko naredili to, kar bi moralo biti storjeno že davno prej. Mislim, da se mi pridružujejo tudi vsi častilci Gregorčičeve pesmi, če rečem: »Fantje od kluba starih goriških študentov, hvala Vam in vse priznanje!«

PEPCA GREGORČIČ

Stroji — orodje

NOVO IN RABLJENO
— STRUŽNICE — REZKALNI STROJI
— STISKALNICE, UPOGLJIVE
— ŠKARJE ZA PLOČEVINO
in vse orodje za mehanične delavnice, za popravila avtomobilov itd.
— STROJI ZA OBDELAVO PLASTIČNIH MAS

TVRDKA
RENATO PULCINI
TRST, UL. FLAVIA 46 — tel. 811-289

TRGOVINA
MATTIAZZI ALDO
TRST
Ul. Pascoli 40 — tel. 96 669
(po trgu Garibaldi)
● IMA V VELIKI IZBIRI IN PO PONKURENČNIH CENAH SANITARIJE IN ARTIKLE ZA OGREVANJE
Obiščite nas!

NAJLEPŠE NOVOLETNO DARILO
SO KREME IN PARFUMI
Elizabeth Arden
za vašo ženo
za vaše dekle
arden for men
za vašega moža
za vašega fanta
Dobite jih v GORICI
v trgovini kozmetičnih in usnjenih izdelkov
GRAPULIN EDOARDO
na Korzu Verdi 83 — Telefon 5366

Tvrdka
KOREN STANKO
GORICA, ul. Mattioli 11 — Tel. 3271
nudi jugoslovanskim kupcem z zelo ugodnimi popusti
— PREDMETE ZA OPREMO KOPALNIC
— ELEKTRIČNI MATERIAL
— LESTENCE
— ELEKTRIČNE GOSPODINJSKE STROJE

NOVA AVTOMATIČNA PEČ QUEEN NA VSE TEKOČE PLINE

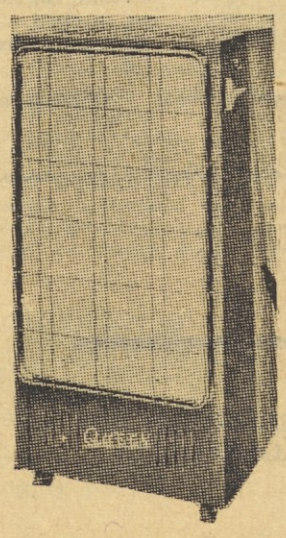

POZOR! Plin se ne vžge temveč katalizira ter tako proizvaja toploto in infrardeče žarke.
Zato je peč QUEEN
BREZ plamena, dodatnih naprav, dima in vonja;
NE suši zraka in ne vsrkava kisika.
Peč QUEEN se z lahkoto prestavlja.
NOBENE NEVARNOSTI zadušitve, požara ali eksplozije, ker sta popolnoma odsotna plamen in ogljikov dvokis. Zatorej, nobena plinska ali tekoča vnetljiva snov se ne vžge, če pride v direkten stik s pečjo »QUEEN«. To »kraljico« med pečmi dobite po ugodni ceni pri tvrdki
CIBEJ BORIS
GORICA, ul. Carducci 39 — Tel. 3011

Komisija za razpis mesta direktorja pri
KZ BOVEC
ponovno razpisuje prosto mesto
DIREKTORJA
pri Kmetijski zadrugi Bovec
Pogoji:
— visoka ali višja strokovna izobrazba agronomske ali ekonomske smeri z najmanj triletno prakso na vodilnem delovnem mestu v gospodarstvu
— srednja strokovna izobrazba agronomske ali ekonomske smeri z najmanj petletno prakso na vodilnem delovnem mestu v gospodarstvu
— nepopolna srednja šola z najmanj osemletno prakso na vodilnem delovnem mestu v gospodarstvu
Ponudbe s kratkim življenjepisom, dokazili o izpolnjevanju gornjih pogojev ter o nekaznovanju naj kandidati pošljejo razpisni komisiji v roku 15 dni od dneva objave razpisa

Slavje v delovnem kolektivu trgovskega podjetja »ISTRA BENZ« Koper

Dvajset let v zgodovini ne pomeni veliko, če nista to dve desetletji, v katerih so v družbenem razvoju dosežene tako velike spremembe, takšen napredek, kakršnega smo po osvoboditvi dosegli z graditvijo novih družbenih, socialističnih odnosov ljudje Titove Jugoslavije tudi na območju slovenske obale. V človekovem življenju pa je dvajset let že lep kos prehojene življenjske poti. Ko se danes delavci koprskega trgovskega podjetja »Istra benz« ozirajo nazaj po njej in ugotavljajo ter ocenjujejo opravljeno delo, so po svoje lahko zelo zadovoljni. Iz skromnih razmer, tako rekoč iz nič, so s pogumom in vztrajnostjo in res samo iz lastnih sil počasi izkoriščali rastoče možnosti in zgrajevali trdno stavbo svoje gospodarske organizacije. Zadovoljni so — a ne uspavani na svojih dosežkih. Ponosni so na svoje preudarno gospodarjenje in pošteno, solidno poslovanje, saj v vseh dvajsetih letih zaradi »Istra benza« ni nikogar bolela glava — kdorkoli je že moral skozi vsa ta leta skrbeti in bedeti nad tem poslovanjem. Počasi, a zanesljivo, varčno in preudarno so skozi vsa leta tudi po trikrat obrnili v roki vsak dinar, preden jim je šel izpod prstov. In ker z njimi ni bilo problemov, je tudi v javnosti bilo bolj malo slišati o »Istra benzu« — razen takrat, ko so se problemi ustvarjali ob njem in izven njega ali celo hoteli vnašati vanj. Trdnost delovnega kolektiva in že dosežena gospodarska moč pa sta vedno uspešno odbijala vse težave in uspešno prenagovala ovire na poti do uresničevanja zastavljenih nalog in načrtov. Tako je delovni kolektiv »Istra benza« zadovoljen in jasnega čela dočakal svoj dvajsetletni jubilej. Postojmo zdaj še mi in se skupaj z njegovimi člani ozrimo za trenutek nazaj na prehojeno pot, preden zakoračijo v tretje desetletje. Ob tem pa naj jih spremljajo tudi naše najboljše želje!

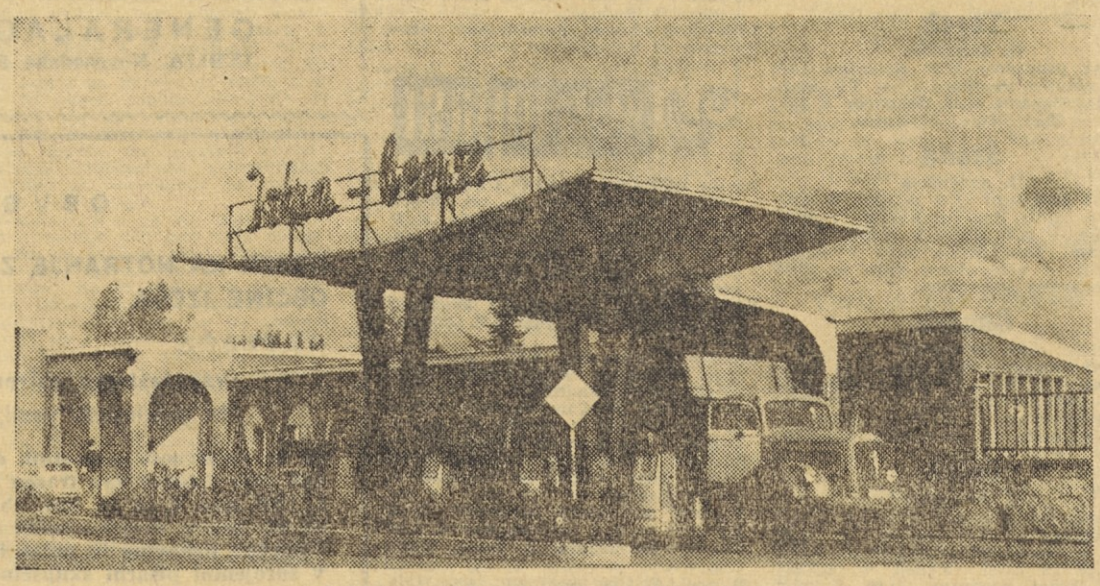

Svoj prvi servis za prodajo pogonskih goriv je podjetje »Istra benz« zgradilo skupaj z upravnim poslopjem in skladiščem leta 1954 na Ljubljanski cesti v Kopru (na sliki). Pred nedavnim so to prvo bencinsko črpalko modernizirali in jo razširili tudi na drugo stran ceste, kar je znatno prispevalo k splošni ureditvi tega dela mestnega območja Kopra.

Dve desetletji poštenega dela

V zmedeni negotovosti prvih povojnih let, ko se je slovenska obala še otresala nesrečne preteklosti in hotela z vsem srcem verjeti, da se po prestanih strahotah ne bo nikoli več vrnila, ni bilo najprej nič ali še manj kot nič, ker je bilo treba najprej odpraviti neposredne posledice vojne vihre — materialne in človeške. Ko pa so končno stekli prvi primitivni avtobusi takratnega transportnega podjetja »Adria« (danes »Slavnik«), je naglo nastala tudi potreba po organizirani preskrbi s pogonskimi gorivi za motorna vozila. Zato je najprej »Adria« v svojem sklopu ustanovila poseben obrat, tako imenovani »odsek za goriva«, ki je začel delati leta 1947, iz katerega pa je že naslednje leto tedanja Vojna uprava JLA cone B STO ustanovila v skladu z veljavnimi pogoji podjetje »Istra benz« kot delniško družbo z omejeno zavezo.

To so bili hudi časi, v katerih se je bilo treba znajti prav po partizansko. Skromni kolektiv ni imel nobenih osnovnih sredstev in se je moral za vse naprave in opremo za prodajo goriv tepsti s tedanjimi zasebnimi lastniki. Odprli so prve poslovalnice v Izoli, Bujah, Umagu, Novigradu in Piranu, vendar so se morali posluževati še posrednika — podjetje »Agmarit«. Delo z gorivi je bilo zelo zapleteno, saj so nafto in derivate dobivali izključno v sodih in v glavnem po morski poti. Imeli so težave s prevozi sodov iz pristanišča na oskrbna mesta in v skladišče. Pomanjkanje prevoznih sredstev je bilo takšno, da so mnogokrat priskočili na pomoč celo pripadniki JLA s konjskimi vpregami. Prodajali pa so lahko goriva le z ročnimi črpalkami neposredno iz sodov.

No, v dveh letih pa so se že toliko postavili na noge, da so lahko nabavili avtocisterno s prikolico in lasten tovornjak, uredili pa so si tudi svoj industrijski tir na železniški postaji v Podgorju. V tem času so tudi razširili svoje poslovanje in se iz delniške družbe z omejeno zavezo spremenili v »Istra benz« — delniška družba Koper. V takšni obliki je potem podjetje poslovalo vse do razformiranja delniške družbe januarja 1954, ko je nato dobilo sedanji značaj.

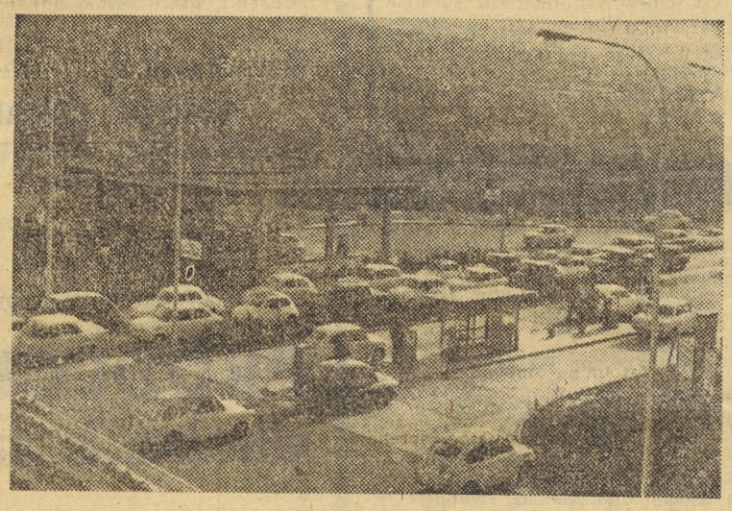

Bencinska črpalka na mejnem prehodu Škofije pri Kopru, ki jo je »Istra benz« pred časom zgradil v neposredni bližini bloka, je največja in najsodobnejša servisna postaja za prodajo pogonskih goriv in oskrbo motornih vozil z najnujnejšimi nadomestnimi deli v Jugoslaviji. S svojo urejenostjo, dobro strežbo in neprekinjenim delovnim časom od polnoči do polnoči pomaga postaja neposredno ustvarjati pri sto in sto tisočih tujcev ugodno mnenje o naši razvijajoči se turistični deželi.

»Istra benz« je tudi v piranskem pristanišču postavil oskrbovališče z nafto za jahte, ki v vse večjem številu obiskujejo Piran.

Od leta 1949 pa do 1953 je kolektiv »Istra benza« svoje moči posvetil predvsem utrjevanju postavljene oskrbne mreže in zboljšanju njene opreme, svoje poslovanje pa je razširil tudi na prodajo zemeljskih plinov za gospodinjstva. V tem času je kolektiv nabavil prve avtomatične bencinske črpalke, zamenjal stari tovornjak z novim vozilom in izključil dotedanjega posrednika v svojem poslovanju — podjetje »Agmarit« v Piranu.

Pomemben dogodek v zgodovini podjetja in prelomnico v njegovem razvoju pomeni prevzem upravljanja po delovnem kolektivu; to se je zgodilo 27. marca 1951. Ves nadaljnji razvoj je potem tekel v pospešenem tempu. Nabavili so prvih tisoč jeklenk za butan plin, odprli nove poslovne prostore v Umagu, kupili novo avtocisterno »Mercedes« s prikolico, pripravili osrednjo gradnjo v Kopru, nabavili še nove avtomatične bencinske črpalke in velike rezervarje. Leta 1956 so v Kopru dokončali skladišče za maziva, leta 1957 servisno postajo v Kopru, leta 1958 v Divači, naslednje leto v Kozini, leta 1960 pa so obnovili in razširili črpalko v Piranu.

V tem času, ko je delovni kolektiv gradil svojo materialno osnovo, je hkrati rastel tudi kot samoupravljavec z avtonomnimi samoupravnimi pravicami v vseh svojih poslovnih enotah. Člani delovnega kolektiva so ločeno po ekonomskih in obračunskih enotah prevzeli v upravljanje in uporabo osnovna sredstva in drobni inventar ter potrjevali letne načrte realizacije in stroškov. Od leta 1958 do 1964 je delovni kolektiv že narasel za 100 odstotkov — s 50 na 100 zaposlenih. V tem času je promet že narasel na nekaj milijard starih dinarjev letno — ob ustrezno dobrih splošnih gospodarskih dosežkih in stimulativni rasti celotnega podjetja.

V tem je bila tudi največja značilnost »Istra benza«. Rastel je namreč iz lastnih moči ob skrbnem gospodarjenju, varčevanju in smotrnem vlaganju slehernega razpoložljivega dinarja v razširjeno reprodukcijo in v investicijsko izgradnjo. Pri tem vse do letos niso mogli priti do bančnih kreditov za investicije, hkrati pa so se otresli obratnih kreditov in podjetje danes posluje zključno z lastnimi obratnimi sredstvi. Le malo je takšnih podjetij z milijardno letno realizacijo po naši ljubi deželi.

Gospodarska in družbena reforma je samo še potrdila pravilnost dela in razvojnih načrtov delovnega kolektiva »Istra benza«. Zdaj so šele prišla do polnega izraza prizadevanja, da bi sleherni razpoložljivi dinar namenili za razširitev poslovanja, za povečanje prodajne mreže z izgradnjo novih servisnih postaj in prodajnih mest. V ta namen so se marsičemu odrekli in še prav posebno pazljivo delili osebne dohodke. Morda so bili spočetka celo nekoliko prikrajšani, ker so v glavnem imeli podpovprečne osebne prejemke, zato pa so v splošnem gospodarjenju in razvoju podjetja doživeli velik uspeh. V takšnem vzdušju so po uvedbi reforme novi instrumenti delitve prinesli podjetju toliko sredstev, da je nadaljnji nagli razmah dejavnosti hitro zasenčil vse dotedanje rezultate. To je bila velika nagrada in priznanje za skromnost delovnemu kolektivu, ki se ni polakomnil pretirano visokih osebnih dohodkov, čeprav bi bil lahko izbral tudi to smer — kakor so jo mnogi drugi v podobnem položaju, ko se jim je za to ponudila priložnost.

Največji skok v svoji rasti je »Istra benz« dosegel prav v letošnjem, svojem dvajsetem letu. Skupaj je namreč od leta 1947 pa do 1966 zgradil 12 javnih bencinskih črpalk, medtem ko jih je samo letos postavil osem, dve pa še gradi in bosta dokončani v prihodnjih treh mesecih. S tem si je delovni kolektiv kar podvojil materialno osnovo in si zagotovil odlične možnosti nadaljnjega razvoja, oziroma tudi možnost, da poslej laže in bolj mirnega srca uredi tudi sistem nagrajevanja po delu v skladu s prejemki po sorodnih delovnih organizacijah.

Poglejmo še nekaj številk in dosežkov iz letošnjega poslovanja podjetja. V omenjenih deset novogradenj je kolektiv vložil 850 milijonov starih dinarjev. V devetih mesecih letošnjega poslovanja je dosegel kar za 45 odstotkov višjo realizacijo, kot v enakem obdobju lanskega leta. Zaposlenost je v tem času narasla za 25 odstotkov, čeprav je bilo planirano in potrebno povečanje le v višini 20 odstotkov, kar kaže na določeno razumevanje pri reševanju problema brezposelnosti na nekaterih območjih. Kljub temu pa so se osebni dohodki v masi dvignili le za 13 odstotkov in stroški narasli za 11 odstotkov. Vse to je omogočilo, da se je navzlic vsemu še dvignila tudi rentabilnost za 1,05 odstotka, ekonomičnost pa za 0,69 odstotka. Ob upoštevanju doseženih rezultatov v razvoju in poslovanju podjetja, zlasti pa v gibanju delovne sile, je torej tudi na videz le skromni dvig rentabilnosti in ekonomičnosti že znaten uspeh in jamstvo nadaljnjih uspehov v poslovanju podjetja. Nadaljnji vzpon in razvoj pa je zagotovljen predvsem zaradi vprav presenetljivega dviga kreditne sposobnosti podjetja, ki je v odnosu na lansko leto narasla kar za nad 500 odstotkov. S tem pa se tudi za »Istra benz« končuje žalostna doba, ko je v prizadevanjih za hitrejši napredek zaman moledoval po denarnih zavodih za bančne kredite. Trpke občutke zapostavljenosti zdaj že počasi zamenjuje ponosna zavest lastne moči in kreditne sposobnosti za nadaljnja vlaganja v razvoj podjetja.

Delovni kolektiv podjetja »Istra benz« je torej lahko zadovoljen in poln vedrega optimizma dočakal svoj dvajsetletni jubilej. Letos je takšnih praznikov delovnih kolektivov že precej po naši deželi, a le redki in ne tako veseli na slovenski obali. V »Istra benzu« je sicer en sam član delovnega kolektiva v podjetju že dvajset let — se pravi, od ustanovitve, od prvega dne obstoja. To je tovariš Alojz Rener. Petnajst in več let pa so v podjetju že tudi direktor Tone Vodopivec in številni drugi člani delovnega kolektiva, kot so Vinko Kocijančič in Aquilino Kocijančič, Anton Morato, Štefan Vergan, Emil Glavina, Vladimir Fortuna in Valerij Fortuna, Mario Apollonio in Orlando Pez, medtem ko sta bila Ivan Ivančič in Jurij Kralj že z nad petnajstletnim stažem upokojena.

Precej zaposlenih pa je tudi z nad desetletnim stažem v podjetju, to so: Peter Požar, Jože Beržan, Fabjan Vatovec, Elvira Krevatin, Jože Šturm in Jože Vergan, Anton Raspor, Rudi Bonaca, Karel Glavina, Silvo Krmac, Ivan Lonzarič, Jakob Stadina in Lucijan Vatovec.

Vsi ti zaslužijo še posebno priznanje in jim ga je kolektiv tudi pripravil, kolikor je to v njegovih močeh. Vendar pa ti predani in nesebični delavci, oziroma celotni kolektiv podjetja »Istra benz«, zaslužijo za svoje ravnanje, za smotrno gospodarjenje in odrekanje lastnim koristim v dobro skupnosti, kadar je bilo to potrebno, zato tudi priznanje te skupnosti, iskrene čestitke k jubilejnemu prazniku in najboljše želje za nadaljnje uspehe!

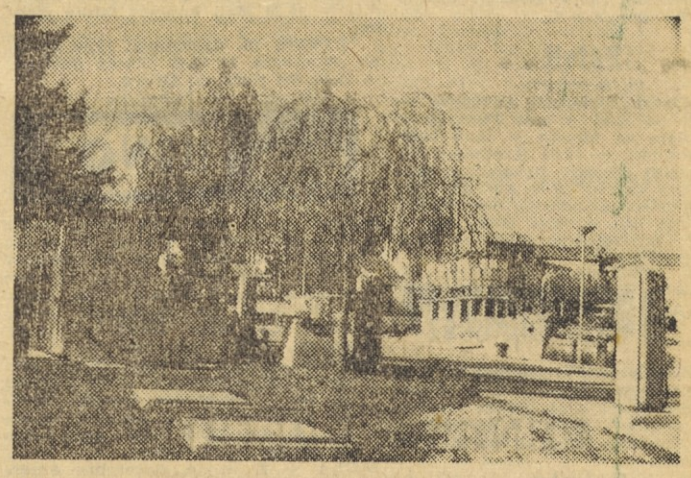

Med drugimi servisnimi postajami za prodajo naftinih derivatov podjetja »Istra benz« v hrvaški Istri je tudi črpalka na pristaniški obali v Novigradu (na sliki).

Med drugimi svojimi servisi za motorna vozila je »Istra benz« pravkar odprl tudi bencinsko črpalko na mejnem prehodu Lazaret, ki je šele pred nedavnim postal mednarodni blok; ta je prav zaradi nove bencinske črpalke bistveno pridobil na svojem ugledu in veljavi.

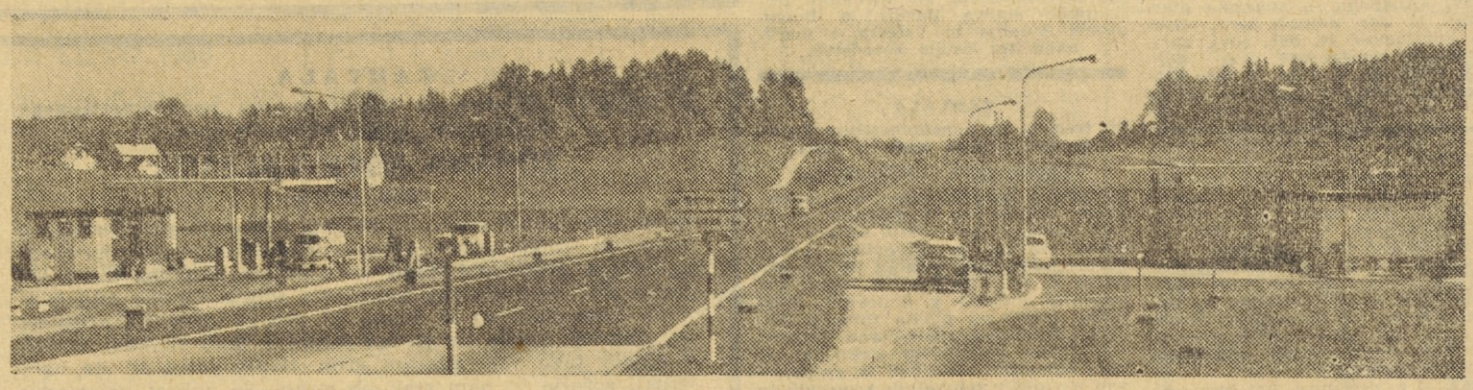

Med dvaindvajsetimi servisi za oskrbo motornih vozil s pogonskimi gorivi, kolikor jih ima »Istra benz« po vsej Sloveniji in hrvaški Istri, je tudi bencinska črpalka na obeh straneh avtoceste Ljubljana—Zagreb pri Ivančni gorici v grosupeljski občini na Dolenjskem (na sliki)

televizija

jugoslovanska TV JRT

VSAK DAN: 9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 — 17.55 TV v šoli — 20.00 TV dnevnik.

Sobota
9. decembra

17.00 Dežurna ulica — 17.40 Vsako soboto — 18.15 Oddaja za otroke — 19.15 Oktobrska revolucija — Sprehod skozi čas — 19.40 Cik cak — 20.30 Festival ansamblov JA — 21.30 Cik cak 21.40 Junaki cirkuške arene — serijski film — 22.10 Gideon — serijski film — 23.00 Zadnja poročila.

Nedelja
10. decembra

9.25 Poročila — 9.30 Kratek film — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Popevke, beat, jazz — ponovitev — 11.10 Kalcidoskop — ponovitev — 11.30 Junaki cirkuške arene — serijski film — 18.25 Karavana — 18.55 Cik cak — 19.10 Dolgo, vroče poletje — serijski film — 20.45 Cik cak — 20.50 TV magazin — 21.50 TV dnevnik II.

Ponedeljek
11. decembra

10.40 Ruščina — ponovitev ob 15.50 — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 11.40 TV v šoli — Kulturni spomeniki — 16.10 Angleščina — ponovitev — 16.55 Poročila — 17.00 Mali svet — 17.25 Risanke — 17.40 Kje je, kaj je? — 18.20 Slovenska dialektologija po I. svetovni vojni — 18.45 Zdravstvena oddaja — 19.00 Zimsko športni centri pred sezono — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 Dan človeških pravic — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cik cak — 20.40 TV drama — 21.40 Teme z variacijami — 22.10 TV dnevnik II.

Torek
12. decembra

10.35 Angleščina — ponovitev ob 15.45 — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev ob 16.10 — 18.35 Film za otroke — 18.50 Svet na zaslonu: Grčija — vest človeštva — 19.30 TV obzornik — 20.00 Cikcak — 20.10 Smrklja — poljski celovečerni film — 21.40 Kulturna panorama — 22.20 Zadnja poročila.

Sreda
13. decembra

17.00 Poročila — 17.05 Lutkovna igra — 17.25 Poljudno znanstveni film — 18.15 Ne črno, ne belo — oddaja za otroke — 19.00 Reportaža — 19.30 Mozaik kratkega filma: Miljenko Štrbac — 20.30 Cik cak — 20.40 Anton Funtek: »Tekma« — TV igra — 21.30 Koncert trobentarja D. Gojkoviča z orkestrom — 22.10 Zadnja poročila.

Četrtek
14. decembra

10.35 Angleščina — ponovitev ob 14.50 — 11.00 Angleščina — 16.10 TV v šoli: Kulturni spomeniki — ponovitev — 17.05 Poročila — 17.10 Tik tak: Deklica in sonček — 17.25 Slike sveta — 18.15 Kalejdoskop — 18.35 Gost v studiu — 19.00 Dežurna ulica — 19.40 Cik cak — 20.30 Aktualni razgovori — 21.30 Rezerviran čas — 21.40 TV drama — 22.40 TV dnevnik II.

Petek
15. decembra

11.00 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev ob 16.10 — 17.05 Poročila — 17.10 Oddaja za otroke — 18.15 Mladinski koncert — 19.05 Svetlobni žarek — veliki dosežek znanosti v JLA — 19.35 Cik cak — 19.40 Aktualna tema: Organizacija zdravstvene službe — 20.30 Cik cak — 20.40 Dotik zla — ameriški celovečerni film — 22.10 Zadnja poročila.

italijanska TV

VSAK DAN — **Prvi program:** 17.00 Oddaja za najmlajše — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Oddaja za otroke — 19.45 Sportne novice — 20.30 TV dnevnik — 23.00 TV dnevnik. **Drugi program:** 21.00 TV dnevnik.

Sobota
9. decembra

Prvi program: 18.45 Oddaja o kulturi — 19.15 Sedem dni v parlamentu — 21.00 Partitissima — zabavno glasbena revija — 22.15 Linija proti liniji — praktični nasveti. **Drugi program:** 21.15 »Skopje 1963« — dokumentarni film — 22.10 Borba brez stanovanja — serijski film.

Nedelja
10. decembra

Prvi program: 15.00 Tekmovanje v gimnastiki za ženske iz Bolzana in konjske dirke iz Milana — 17.00 Oddaja za otroke — 18.00 Sedem glasov — glasbene igre — 19.00 TV dnevnik — 19.10 Reportaža o državnem nogometnem prvenstvu — 21.00 W. M. Thackeray: »Semenj ničevosti — drama v nadaljevanjih — 22.25 Športna nedelja — 23.15 TV dnevnik. **Drugi spored:** 17.30 Košarka — Noalex: Ingris Varese — 19.00 Koncert mornarske pihalne godbe — 21.15 Videli se bomo zvečer — zabavno glasbena revija — 22.10 Besedo ima obramba — serijski film.

Ponedeljek
11. decembra

Prvi program: 18.45 Novosti na knjižnih policah — 21.00 Mojstri fil-

Primorske NOVICE

Izdaja Zavod »Primorske novice« Koper z dopisništvom v Novi Gorici — Urejuje uredniški odbor — Direktor in odgovorni urednik Slavko Jež — List izhaja vsako soboto — Posamezna številka 0.50 N-din ali 50 S-din — Letna naročnina 20 N-din ali 2000 S-din, za inozemstvo 3,5 amer. dolarja ali 45 N-din oziroma 4500 S-din — Sedež zavoda (uredništvo in uprava): Koper, Ulica OF 12 — poštni predal 47 — Telefon: 21-470 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Bančni račun pri NB v Kopru št. 514-3-142 — Stavek in tisk tiskarna »Ljudska pravica« v Ljubljani.

ma — režiser Billy Wilder. **Drugi program:** 21.15 Tedenski športni pregled — 22.00 Aeronavtika — 22.30 Simfonični koncert — Čajkovski: Prvi koncert v b-molu op. 23 za klavir in orkester.

Torek
12. decembra

Prvi program: 21.00 Sabatino Lopez: »Mario in Marija« — TV igra. **Drugi program:** 21.15 Razgovor z gledalci — 22.15 Včeraj in danes.

Sreda
13. decembra

Prvi program: 18.45 Oddaja o kulturi — 21.00 Podobe nekega mesta: Catania — 22.00 Šport v sredo. **Drugi program:** 21.15 Mrzlo pivo v Aleksandriji — celovečerni film — 23.00 Gospodarska panorama.

Četrtek
14. decembra

Prvi program: 18.45 Nasveti za kmetovalce — 21.00 Za to je potreben moški — 22.00 Razgovori o TV dnevniku. **Drugi program:** 21.15 Mi in drugi — 22.05 Filmska in gledališka kronika.

Petek
15. decembra

Prvi program: 16.30 Neapelj: Konjske dirke — 18.45 Koncert — 21.00 TV 7 — zanimivosti doma in po svetu — 22.00 Ta divji Zapad — serijski film. **Drugi program:** 21.00 Kavalir Tempesta — igra v nadaljevanjih — 22.00 Tedenska oddaja o novostih v kulturi.

RADIO KOPER

VSAK DAN: 6.15 Glasba za dobro jutro — 6.30 Poročila — 6.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 14.30 Poročila — 14.40 Reklame in zabavna glasba — 15.20 Orkestralni intermezzo — 15.50 Reklame in zabavna glasba — 16.00 Primorski dnevnik.

SOBOTA, 9. decembra: 13.40 Igrajo veliki revijski orkestri — 14.00 Popevke v soboto ob dveh — 14.45 V ritmu polke in valčka — 15.30 Mladinski klub.

NEDELJA, 10. decembra: 9.05 Pisma poslušalcev — 9.10 Zabavni zvoki — 9.30 Nedeljsko srečanje: »Nov delovni čas« — 9.45 Igra orkester Frank Hunter — 13.40 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.05 Reklame in zabavna glasba — 18.30 Nedelja na športnih igriščih.

PONEDELJEK, 11. decembra: 13.40 Za oddih in razvedrilo — 14.00 Zvoki in barve naše domovine — 14.45 Od popevke do popevke — 15.30 Popularne skladbe.

TOREK, 12. decembra: 13.40 Pojeta Stane Mancini in Connie Francis — 14.00 Mladim poslušalcem — 14.15 Poje Mladinski zbor osnovne šole iz Idrije — 14.45 Za prijetno razpoloženje — 15.30 Iz operetnega sveta.

SREDA, 13. decembra: 13.40 Koktajl ritmov in popevk — 14.00 Male skladbe velikih mojstrov — 14.45 Mala prodajalna plošč — 15.30 Zbor primorskih študentov, vokalni oktet Piran in zbor RTV Ljubljana.

ČETRTEK, 14. decembra: 13.40 Glasbeni intermezzo — 13.50 Glasba po željah — 14.45 Priljubljene melodije — 15.30 Mali koncert lahke glasbe.

PETEK, 15. decembra: 13.40 Operna panorama — 14.45 Discos novitete — 15.30 Od Soče do Drave.

KINO

KOPER — 10. decembra franc. barv. CS »Angelika in kralj«, 11. in 12. decembra nemški barv. CS »Sinovi velike medvedke«, 13. in 14. decembra ital.-francoski film »Arizona Kolt«, 15. decembra amer. barv. CS »Mat Helm — tajni agent«.

TOLMIN — 9. in 10. decembra franc. barv. CS »Zandar v New Yorku«, 13. in 14. decembra španski barv. CS »Maščevanje v Fuerte Cedrosu«, 15. decembra amer. barv. »Kako ubiješ svojo ženo«.

IZOLA — 9. in 10. decembra amer. barv. CS »Mat Helm — tajni agent«, 11. in 12. decembra ital.-franc. »Arizona Kolt«, 13. in 14. decembra nemški barv. CS »Sinovi velike medvedke«, 15. decembra mehiški »Pod nebom Mehike«.

SKOFIJE — 9. decembra franc »Dnevnik žene v belem«, 10. dec. amer. barv. CS »Izstrelek v srce«, 12. decembra amer. »Krčma Jamajka«, 14. decembra mehiški »Pod nebom Mehike«.

SMARJE — 9. dec. amer. barv. CS »Izstrelek v srce«, 10. dec. franc. »Dnevnik žene v belem« 13. dec. amer. barv. CS »Mat Helm — tajni agent«.

PIRAN — 9. in 10. dec. franc. barv. CS »Rififi v Panami«, 11. in12. dec. amer. barv. CS »Mat Helm — tajni agent«, 13. dec. franc. »Dnevnik žene v belem«, 14. in 15. dec. amer. barv. CS »Izstrelek v srce«.

PORTOROŽ — 9. dec. amer. »Krčma Jamajka«, 10. dec. amer. barv. CS »Vesela dekleta«, 10. dec. ameriški »Krčma Jamajka, 13. dec. franc. barv. »Angelika in kralj«.

KOBARID — 9. in 10. decembra švedski birv. »Ali so še angelčki«, 13. dec. franc. »Indeks«.

RENČE — 9. in 10. dec. amer. barv. CS »Severno proti Aljaski«, 13. dec. argentinski CS »Črna kronika«.

AJDOVŠČINA — 10. dec. ital.-španski CS barv. »Maščevanje v Fuerte Cedrosu«, 12. in 13. dec. amer. barv. CS »Posodi mi svojega moža«, 14. dec. angleški barv. »Tudi to se dogaja«, 15. dec. franc. barv. CS »Obračun v Bankoku«.

VIPAVA — 9. in 10. dec. ital.-franc. barv. »Angelika — angelska markiza«, 12. dec. domači barv. »Sedmi kontinent«, 14. dec. sovj. barv. »Pred tri sto leti«.

NOVA GORICA — 9. in 10. dec. italijanski barv. »Za prgišče dolarjev«, 12. in 13. dec. ital. barv. »Sinovi Taras Bulbe«, 14. in 15. dec. amer. barv. »Z zavezanimi očmi«.

SEMPETER — 9. in 10. dec. amer. barv. »Preganjanje brez milosti«, 11. dec. ital. »Giulieta in duhovi«, 12. in 13. dec. nemški barv »Grbavec iz Sohoa«, 14. in 15. dec ital. barv. »Sinovi Taras Buljbe«.

PRVAČINA — 9. dec. danski barv. »Kozel v raju«, 10. dec. nem. barv. »Skrivnost nune v belem«, 11. dec. amer. barv. »Z zavezanimi očmi«, 13. dec. ital. »Giulieta in duhovi«, 14. dec. nem. »Vrata s sedmimi ključavnicami«.

KANAL — 9. decembra ital. barv. »Sinovi Taras Bulbe«, 10. dec. franc barv. »Pekel v vlaku«, 13. dec. amer. barv. »Z zavezanimi očmi«.

POTUJOČI KINO
GRGAR — 9. dec. angl. barv. »Tolpa groze«.

SELO — 10. dec. danski barv. »Kozel v raju«.
BRANIK — 10. dec. danski barv. »Kozel v raju«.
KAL NAD KANALOM — 11. dec. danski barv. »Kozel v raju«.
TRNOVO — 12. dec. danski barv. »Kozel v raju«.
BUKOVICA — 13. dec. nemški »Vrata s sedmimi ključavnicami«.
MIREN — 14. dec. nemški barv. »Grbavec iz Sohoa«.
LOKVE — 15. dec. nemški barv. »Grbavec iz Sohoa«.

Mali oglasi

AVTO DOBAVA CARLO LUPO Trst, Ulica S. Francesco 15. tel. 28-677. Nadomestni deli in servisna služba »ABARTH«. Generalna popravila motorjev v treh dneh z garancijo. Amortizerji, gume, obloge, preproge itd.

KUPIM srebro in srebrne kovance. HOLLESCH, Trst, Piazza S. Giovanni 1.

PRODAM 18-karatno zlato, gram od Lir 600 dalje. HOLLESCH, Trst, Piazza S. Giovanni 1.

ORODJE ZA DOM in delavnico dobite v veliki izbiri v Gorici (Italija) v trgovini železnine na KURNIKU.

PRODAM kombiniran otroški voziček (italijanski). Naslov na dopisništvu, Nova Gorica.

PRODAM kuhinjsko kredenco, mizo in štiri stole v dobrem stanju. Lukežič, Trubarjeva 3, Nova Gorica.

OBVEŠČAM, da sprejmem vse vrste gradbenih del. Stanislav Ušaj, Vrtovin 56, pošta Črniče.

IŠČEM opremljeno ali neopremljeno samsko sobo v Solkanu ali v Novi Gorici. Plačam tudi 15.000 din mesečno. Ponudbe na dopisništvu v Novi Gorici.

OPREMLJENO garsonjero oddam v najem tistemu, ki mi nudi 1 do 2 milijona starih din posojila za dobo 10 mesecev. Koper, tel. 21-323.

PRODAM tovorni avto — 2 t — Fiat 615, odličen. Semrajc, Ljubljana, Tomačevska 9.

ENO ALI DVOSOBNO STANOVANJE vzamem v podnajem za dobo do največ dveh let (do dograditve svoje hiše). Ponudbe pod »Udobno — Semedela«.

KUPIM V BLIŽINI KOPRA do Portoroža manjšo hišo ali poslopje za preureditev ali parcelo za graditev. Ponudbe pod »Gotovina«.

FIAT 1100 61/62 v odličnem stanju, nujno prodam za 16.000 N din. Gorjansko 23 pri Komnu.

ZASTAVO 750 — v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. Informacije: Ob parku 7 (za bencinsko črpalko v Solkanu).

STEDILNIK Tobi v dobrem stanju. Ogled vsak dan od 16. ure dalje. Marija Bone, Solkan, Trg Jožeta Srebrniča 6.

TRAKTOR GOSENIČAR Fiat 25 v dobrem stanju s priključki ugodno prodam. Jožko Kristančič, Višnjevik 39, p. Dobrovo.

BOJLER 80-LITRSKI — nov, štedilnik na drva in premog ter kuhinjsko kredenco ugodno prodam. Gabrijel Ličen, Tominčeva 10, Solkan.

VEČ LEPIH LIMONOVIH DREVES poceni prodam. Ignac Merljak, Šempeter pri Gorici — Cesta prekomorskih brigad 10.

TOPOLINO C — generalno popravljen, prodam. Gvido Jug, Partizanska 108 a, Solkan.

FIAT 600, letnik 1960, v odličnem stanju, prodam. Vojko Černe, Oševljek 2, pošta Renče.

ZASTAVO 750, v dobrem stanju, ugodno prodam. Renče 64 (pri mlinu).

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage mame in stare mame

KAROLINE MUNIH

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in jo spremljali k večnemu počitku.

Se enkrat vsem lepa hvala.

Ciginj, Selo, Doblar, Tolmin, Litija Trst, Paris, Buenos Aires, Sydney.

Hčere in sinovi z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA JUGA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, posebno sorodnikom in sosedom, ZB Ciginj in Volče, kolektivu Avtoprevoza Tolmin, društvu upokojencev Tolmin, za pokojnjene vence, g. župniku za poslovilne besede in vsem, ki so ga v velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Volčanske Rute, 24. novembra 1967

Zalujoči: žena Elvira, sinovi Viktor z družino ter Leopold in Izidor.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža in očeta

CIRILA KOMACA

se vsem, ki so nam pomagali ob bolečini s svojo prisotnostjo, z darili, poklonili vence in cvetje najiskreneje zahvaljujemo. Posebna zahvala skupščini občine Tolmin, komandirju oddelka milice Bovec, krajevnim političnim in družbenim organizacijam, pevskemu zboru, osnovni šoli, krajevnemu zdravniku ter tov. Branku Lapajne za poslovilne in tolažilne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat hvala!

Bovec, 2. decembra 1967

Zalujoči: žena Olga, sin Rajko, hčerka Darinka ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta in

ANDREJA LEBANA

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala častitemu gospodu župniku, sosedom ter vsem, ki so nam nudili pomoč.

Kal nad Kanalom, 27. novembra 1967

Zalujoči: sinova Basilij in Donat, hčerki Amalija in Valerija z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob tragični in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža in očeta

FERDINANDA ŽNIDARŠIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem domačinom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali ter izrazili sožalje. Posebna zahvala za poslovilne besede govornikoma tov. Vanetu za ZB Dobrovo in tov. Darkotu v imenu cementarne Anhovo, g. duhovniku Cimpriču, godbi na pihala tovarne Anhovo, kolektivu cementarne Anhovo za nudeno pomoč ter vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami v teh težkih trenutkih in ki so dragega pokojnika spremljali na zadnji poti

Brezovki, 20. novembra 1967

Zalujoči: žena Hema, sinova Drago in Radovan, hčerka Zvonka in ostalo sorodstvo

Trgovci, gostinci in obrtniki!

Omogočamo vam, da odprete trgovske, gostinske in obrtniške lokale v vašem mestu.

Za pogoje se obrnite na:

GENERALAGENT
INĐIJA, Novosadska 9 — tel. 82-180

OBVESTILO

ODSEK ZA NOTRANJE ZADEVE SKUPŠČINE OBČINE IZOLA

OBVEŠČA

vse lastnike oziroma uporabnike motornih in priklopnih vozil,

da bo veljavnost prometnih dovoljenj za leto 1968 podaljševal vsak delovni dan (razen sobote) od 15. XII. 1967 do 15. I. 1968 med 9. in 12. uro, ob sredah tudi popoldne med 14. in 17. uro v svojih uradih na Kidričevem nabrežju št. 8. Potrebne tiskovine in pojasnila v zvezi s tem dobijo občani v sprejemni pisarni skupščine občine Izola.

Tisti lastniki, oziroma uporabniki vozil, ki ne nameravajo podaljšati veljavnosti dovoljenja, morajo evidenčno tablico vozil vrniti Odseku za notranje zadeve skupščine občine Izola najkasneje do 15. januarja 1968.

Center za rehabilitacijo invalidov

INDE Koper

proda
na javni licitaciji

tovorni avto 615
v brezhibnem stanju

Začetna cena 10.000 N-din. Licitacija bo 11. decembra 1967 od 8. do 9. ure za gospodarske organizacije in od 10. do 12. ure za privatnike.

Upravni odbor kombinata

DELAMARIS Izola

razpisuje
prosto delovno mesto

— **VODJE RIBOLOVNEGA SEKTORJA**

Pogoji:
1. visoka strokovna izobrazba,
2. 10 let prakse v gospodarskem ribolovu.

Prijavo dostavite v 15 dneh od objave razpisa z dokazili o izobrazbi in praksi.

Stanovanje ni zagotovljeno.

ŠOLA ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL LJUBLJANA — JEŽICA

razpisuje

vpis učencev
v šolskem letu 1968

Rak za vpis je do 20. januarja 1968.

Pouk se prične 5. februarja in traja do 1. julija 1968.

Pogoji:
— da je dopolnil 18 let starosti
— da ima dokončano osemletko ali vajensko šolo in
— da je zdravstveno sposoben.

Po uspešno končanem šolanju učenci pridobe naziv poklicnega voznika za B, C in E kategorijo.

Vse ostale informacije dobite na šoli.

AUTO SACCHETTI
di LUCIANO SACCHETTI

Zastopstvo VOLKSWAGEN
PORSCHE
Audi
GORICA - Ul. G. Cascino 7 - Tel. 2069

AVTOMOBILSKE DOBAVE — DELAVNICA — OPREMA IN POTREBŠČINE

NAJDENI PREDMETI

Pri oddelku za splošne zadeve skupščine občine Nova Gorica se nahajajo razni predmeti, ki so bili najdeni na območju občine in sicer:
— potovalni torbi z raznim spodnjim perilom — 2 kom.
— moški dežni plašči — 4 kom.
— fotoaparat
— knjigi »Teodor Trajnov« in Kjavorov
— moško kolo znamke »Maina«
— ženske naylon nogavice
— ženska svilena ruta
— moško kolo znamke »Winsor«
— žensko kolo znamke »Julia«
— žensko kolo znamke »Galetti«
— žensko kolo znamke »Wander«
— žensko kolo neznane znamke št. 31219
— žensko kolo neznane znamke
— žensko kolo št. ogr. 5557
— žepna ura znamke »Kienzle«
— potovalne torbe z raznim spodnjim perilom in oblačilom — 4 kom.
— knjiga — roman »Tnjotnjom«
— moške usnjene rokavice
— kovček iz lepenke z raznim perilom
— moška volnena maja
— aparata za britje v etuiju — 2 kom.
— potovalni kovček na zadrgo z raznim perilom
— dva para prevlek za odeje iz belega platna
— dva para prevlek za blazine iz belega platna
— brivski pribor — garnitura — 8 kom.

Zgoraj navedene predmete lahko dvignejo lastniki, ki dokažejo lastništvo, na oddelku za splošne zadeve skupščine občine Nova Gorica, soba št. 1-II, na uradne dneve.

Goriško gledališče

V nedeljo, 10. decembra ob 16. uri: Matej Bor »KOLESA TEME« — drama. Gostovanje v Senožečah.

Komisija za razpis delovnih mest pri

GORIŠKI ZAVAROVALNICI

v Novi Gorici

objavlja

naslednja prosta delovna mesta:

PRODUCENTA osebnih zavarovanj

Dve delovni mesti

ZASTOPNIKOV

za urejanje zavarovanj družbenega in privatnega sektorja v Kopru

Kandidati morajo imeti primerno izobrazbo in veselje do terenskega akviziterskega dela.

Za delovno mesto pod točko 1 je predpisana poskusna doba v trajanju treh mesecev. Osebni dohodek izključno po doseženem uspehu.

Za delovni mesti pod točko 2 pridejo v poštev kandidati, ki imajo vsaj 5 let prakse v zavarovalstvu in stanujejo na Koprskem. Osebni dohodek po dogovoru.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Pismene ali osebne prijave sprejemamo 15 dni po objavi.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše mame

MARIJE MEVLJA
iz MERČ

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nam ob teh težkih trenutkih pomagali in z nami sočustvovali. Posebna zahvala darovalcem cvetja in vencev, kolektivom skupščine občine Nova Gorica, Elektro Gorica — Enota Sežana, »Iskre« Sežana, vaščanom, Amaliji Pelan ter vsem, ki so nam izrazili sožalje in jo spremili na zadnji poti.

Merče, 26. novembra 1967

Žalujoči: hči Vilma, sinovi Danilo, Franc in Drago ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

V nepopisni bolečini ob izgubi mojega nenadomestljivega moža, sina, brata, strica in svaka

ZORANA BOŽIČA-ALBINA
VSK šoferja

se iskreno zahvaljujemo za nudeno pomoč in požrtvovalnost kolektivu »Intereurope«, zdravnikoma in zdravniškemu osebju splošne ambulante Koper in Ankaran. Posebna hvala tovarišu Širci za poslovilne besede pri odprtem grobu in g. župniku. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga obsuli s cvetjem, mu darovali vence ter ga spremljali v tako velikem številu v njegov tako, tako prerani grob. Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje in nam stali ob strani. Še enkrat neizmerna hvala vsem in vsakemu posebej

Koper, Socerb, Trst, Vipava, Gorica, 30. novembra 1967

Neutolažljiva žena Ivanka, mama, bratje, sestre, nečaki in svaki ter drugo sorodstvo

Dežurna zdravniška služba

Od 9. decembra od 14. ure do 11. decembra do 7. ure za območja splošnih ambulant:

NOVA GORICA:
dr. Tone Martinc, zdravstveni dom Nova Gorica tel. 21-141 in 21-182;

MIREN, DORNBERK in ŠEMPETER:
Tatjana Slokar, splošna ambulanta Miren, tel. 11;

DOBROVO in KANAL:
dr. Srečko Žefran, Obratna ambulanta Anhovo, tel. 3;

Za nujne obiske na domu in v popoldanskem in nočnem času je v stalni pripravljenosti od 11. do 16. decembra za območje splošne ambulante:

ŠEMPETER:
dr. Boris Plahuta, Splošna ambulanta Šempeter.

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad izrazi sočustvovanja, ki jih je bila deležna naša nepozabna

IDA SUCCOTTI
vd. BOSCHIN

se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

Gorica, 2. decembra 1967

Hčerke in sinovi Pierina, Paolo, Dora, Maria, Anna, Giovanna in vnuki.

REDNI OBČNI ZBOR ObZTK NOVA GORICA

Vrsta pomembnih sklepov

Za nami je težko pričakovana redna skupščina ObZTK Nova Gorica, ki nam je v celoti prikazala stanje telesne kulture na področju novogoriške občine in istočasno nakazala smernice za bodoče delo na tem plemenitem področju družbene dejavnosti. Tega pomembnega zbora so se po več kot dveh letih udeležili številni športni organizatorji, kot gostje pa tovariša Cigoj in Martelanc ter predstavniki telesnovzgojnega življenja iz Tolmina.

Iz obširnega poročila o delu v preteklem obdobju povzemamo samo nekatere najpomembnejše ugotovitve. Opaziti je bilo, da je število članstva v posameznih organizacijah padlo. Najbolj so nazadovale telesnovzgojne organizacije Partizan. Majhen dokaz: medtem, ko je bilo v letu 1963 11 društev Partizan, je število v letu 1967 padlo na devet. Da je slika še poraznejša je treba povedati, da so delavna le partizanska društva v Braniku, Dornberku, Prvačini, Renčah, Mirnu, Biljah in Novi Gorici. Gre torej za pomembno krizo v še do nedavna najbolj množični telesnovzgojni organizaciji na Goriškem. Na področju novogoriške občine je zapažen delen napredek na področju športnih organizacij. Predvsem je razveseljivo, da se je športna dejavnost začela uspešno razvijati po naših šolah in so tako tri šolska športna društva, kot jih je trenutno na Goriškem, izvedla vrsto najrazličnejših tekmovanj. Streljanje in balinanje sodi med najpopularnejše športe. V občini je 11 balinarskih klubov in 16 strelskih družin, kar nam lahko služi kot dokaz, da sta ti športni zvrsti zelo priljubljeni.

V okviru ObZTK je delovalo 12 različnih komisij, ki so vsaka po svoje opravile nemalo dela. Priznati pa je treba, da v komisijah več ali manj delajo isti ljudje, katerim gre levji delež zaslug za razvoj posameznih oblik športa po naših društvih in klubih.

Po telesnovzgojnih in športnih organizacijah dela vrsta predanih športnih delavcev, vodnikov, vaditeljev, učiteljev, trenerjev in sodnikov, ki svoj prosti čas žrtvujejo za delo v društvih in klubih ter za organizacijo in izvedbo cele vrste prvenstev in tekmovanj. Kljub temu, da število strokovnjakov ni odraz moči posameznih organizacij, lahko povemo, da je na področju splošne telesne vzgoje zabeleženih v 1967 42 delavcev, v smučanju 26, streljanju 16. V športnih panogah, ki predstavljajo kvaliteten vrh pa je zasedba zelo skromna in izgleda takole: atletika (4), orodna telovadba (5), nogomet (3), odbojka (2) in kajak (4). Ti navidez skromni podatki nam povsem nazorno prikazujejo, da imamo tudi v športu opraviti s strokovnjaki, ki so žal samo predmet raznih statistik. Po drugi strani pa imamo po naših društvih še vedno kopico skromnih in predanih športnih entuziastov, katerim gredo predvsem velike zasluge za izredne uspehe novogoriških atletov, kanalskih odbojkarjev, novogoriških kajakašev in telovadcev ter morda še nekaterih drugih.

Tekmovanjem je bil tudi v preteklem obdobju dan zelo velik poudarek. To pa je tudi prav, saj so le tekmovanja gibalo sleherne športne dejavnosti. Na 85 občinskih prvenstvih in tekmovanjih je nastopilo 2732 tekmovalcev. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je mimo tega na 541 društvenih prireditvah nastopilo več kot 6000 udeležencev. Ne gre pa izpustiti tudi vsakoletnih najmnožičnejših prireditev pohoda »Po poteh Goriške fronte« in »Po smučinah IX. korpusa«, na katerih je sodelovalo še posebej okoli 5000 udeležencev.

Še in še bi lahko naštevali, toda žal vsega je preveč, kar najlepše govori v prid pestrosti telesnovzgojne in športne dejavnosti na Goriškem. Da je temu resnično tako, smo slišali tudi v več kot tri ure dolgi razpravi, v kateri so se oglasili številni organizatorji telesne kulture in športa na Goriškem. Nekatere misli smo zabeležili tudi v našo beležko.

Rudolf Varl: »Novogoriški športni park je nekaj edinstvenega na Primorskem. Kljub temu pa v zvezi s tem ni vse rožnato. Urediti je potrebno še vrsto stvari, saj je gradnja ob otvoritvi — pred leti — skoraj prenehala. Pred kratkim novozgrajena telovadnica je dnevno zasedena po 13 do 14 ur in se v njej zvrsti okoli 800 mladih telovadcev. Gradnja nove telovadnice v novogoriškem šolskem središču je torej več kot potrebna.«

Karlo Vončina: »Porazne so številke, ki govore o množični telesni kulturi na Goriškem. Mislim, da bi morali temu vprašanju v prihodnje posvetiti več skrbi.«

Mirko Cenčič: »Število strelcev se je zmanjšalo, predvsem na račun krčenja do nedavna marljivih strelskih družin na podeželju. Napravljen pa je velik kvaliteten napredek. V naših vrstah je namreč kar osem strelcev mojstrov. Osrednji problem, ki tare strelce, so predvsem prostori, zaradi katerih je predvsem otežkočena vadba v zimskem času.«

Stane Sluga: »Gledanje na telesno kulturo žal še vedno ni pravilno in se to odraža na vseh toriščih. Premnogokrat se nam zdi škoda za malenkosti, ki bi se nam lahko koristno obrestovale. Predvsem bi morali skrbeti za popularizacijo cenenega množičnega športa in pa seve šolske telesne kulture.«

Joško Martelanc: Prihodnja konferenca SZDL Nova Gorica bo obravnavala tudi probleme telesne kulture, kar ni samo potreba in želja, temveč nujnost.«

V prihodnje bo vse delo ObZTK posvečeno delu na terenu in predvsem množični telesni kulturi. Tudi šolska športna društva so opravičila svoj obstoj. Potrebno pa jih bo razširiti še na druge šole. V Novi Gorici bo potrebno nadaljevati z gradnjo v okviru športnega parka, kar velja tudi za smučarsko središče na Laznah. Vse skrbi bodo v prihodnje deležni tudi atleti in plavalci. Prihodnje leto bo Nova Gorica slavila 25. letnico »Goriške fronte«, zato bodo vsa tekmovanja dobila svečano obeležje. To je samo nekaj izmed vrste pomembnih sklepov, s katerimi se bo v novi mandatni dobi moral spoprijeti 21-članski odbor na čelu z novim predsednikom, prizadevnim športnim organizatorjem Dragom Požarjem. Prepričani smo lahko, da bodo svoje naloge dostojno opravili, tako da bomo v prihodnje lahko priča še večjih in pomembnejših dosežkov, skromnih novogoriških športnih delavcev in tekmovalcev.

a.—

PO ODLOČITVI TEKMOVALNE KOMISIJE IN ODBORA LIGE

Jadran prvak PCRL

Tekmovalna komisija primorske conske rokometne lige je na svoji zadnji seji razpravljala o pritožbi RK Jadrana iz Kozine na srečanje s Topolom iz Ilirske Bistrice. Po večurnem razpravljanju in natančnem pregledu dokaznega gradiva je tekmovalna komisija razveljavila prvenstveno srečanje, ki se je končalo s 15:13 za Topol, in odločila, da se tekma registrira s 5:0 za Jadran.

Jadran iz Kozine se je pritožil na omenjeno srečanje zaradi nepravilno registriranega igralca RK Topola Svetomira Petroviča. Tekmovalna komisija je ugotovila, da igralec Petrovič res še ni imel pravice nastopa za RK Topol, ker mu še ni potekel prestopni rok dveh mesecev. Zadnje srečanje za Nanos iz Postojne je igral v srečanju z Idrijo, od takrat pa še nista potekla dva meseca, kakor to določajo propozicije. Zadevo Petroviča je tekmovalna komisija predala disciplinski komisiji, prav tako tudi zadevo o incidentu v Idriji, ko je domača publika fizično obračunala z igralci Nove Gorice.

Tudi seja liga odbora ni bila nič manj razburljiva. Polne štiri ure so predstavniki petih klubov (štirje se seje niso udeležili) razpravljali o dosedanjem delu podzveznega odbora in o dveh pritožbah, ki so prispele na liga odbor.

Sekretar rokometne podzveze, Marjan Telatko je na kratko orisal dosedanje delo tega foruma. Delo je potekalo v redu razen nekaj majhnih spodrsljajev, ki pa niso vplivali na potek tekmovanja. Tudi razne komisije, ki delujejo v okviru rokometne podzveze, so dokaj dobro delovale, čeprav se je čutil vpliv večletnega mrtvila. Posebno sodniški zbor, ki je začel letos na novo delovati, je bil deležen raznih kritik. To je razumljivo, saj je kader premalo številen. Le s pridobitvijo novih kadrov bo lahko dosegel svoj namen.

Največ časa so člani liga odbora posvetili pritožbam Vipavca iz Vipave na srečanje s Koprom v Kopru (27:13 za Koper) in Topola iz Ilirske Bistrice na srečanje z Izolo v Izoli (14:11 za Izolo). V prvem primeru so prišli na podlagi raznih ugotovitev do zaključka, da je sodnik kršil materialna pravila igre in s tajnim glasovanjem odločili, da tekmo razveljavijo in se odigra nova. V drugem primeru pa predstavniki Topola niso uspeli dokazati napake časomerilca. Liga odbor je sklenil zavrniti protest Topola in tekmo registrirati z dosežen im rezultatom.

Na kraju so člani liga odbora izvolili nov štiričlanski izvršni odbor.

(J. LEBAN)

Meblo : Old boys (Tolmin) 53:39 (25:18)

V prijateljski košarkarski tekmi so se v Novi Gorici pomerili veterani tolminske košarke s svojimi mlajšimi novogoriškimi sovrstniki. Tolminci so bili enakovreden nasprotnik samo v prvem delu, potem pa je prišla do izraza večja fizična sposobnost Novogoričanov.

Kratke iz športa

Igralci Kopra še sedaj ne morejo pozabiti tekme v Hrastniku. Najbolj je vsekakor ostala v spominu Pintariču in Salihoviču, ki sta bila najhuje poškodovana. Pintariču so morali tudi operirati nogo.

*

Ponovila se je lanskoletna podoba najboljšega nogometnega strelca. Tudi letos je ta naslov odšel na Primorsko. Lani je bil najboljši strelec jesenskega dela Slovenske rokometne lige Koprčan Trunkel, letos pa ta čast pripada igralcu Pirana Kolšku. Samo, da se ne bi ponovila tudi usoda kluba, v katerem igra najboljši strelec.

*

Najboljši koprski šahist — mladinec, ki služi rok v JLA, Vlado Brečevič je bil te dni na dopustu. Večino svojega časa je prebil v šahovskem klubu in igral na turnirju, ki ga je organiziral Partizan Tomos za svoje člane.

*

Mnogi se sprašujejo, kako morejo pisati časopisi, da za rokometni klub Koper igrata tudi drugi ekipi, ko pa v medobčinski ligi igrajo isti igralci in igralke kot v Primorski ligi. Ena ekipa v dveh tekmovanjih — to pa ne gre.

*

Nogometaši Kopra so med prazniki odigrali mednarodno prijateljsko tekmo. V goste so povabili eno najboljših tržaških ekip Ponziano. Po boljši igri, posebno v drugem delu tekme, so zasluženo zmagali domačini z rezultatom 4:2. Povratno srečanje bosta nasprotnika odigrala v sredo v Trstu.

*

MILOŠ STERGAR, mednarodni telovadni sodnik, je v soboto in nedeljo krojil pravico na prijateljskem telovadnem dvoboju med Madžarsko in Jugoslavijo v Karlovcu. Kot je znano, so zmagali Jugoslovani, kljub temu, da ni mogel ves čas nastopati Cerar ki si je pri preskoku čez konja poškodoval ramo.

*

JUTRI bodo ljubitelji nogometa v Kopru spet prišli na svoj račun. V Kopru gostuje tržaška ekipa SAN GIOVANI, ki se bo srečala z domačo enajstorico.

BREČEVIČ ZMAGAL. Na brzopoteznem šahovskem turnirju za mesec december je sodelovalo 18 šahistov. Zmagal je Brečevič, ki je na dopustu, pred Milinkovičem in Zavcem. To je bil že tretji turnir, ki šteje v konkurenco šestih zaporednih turnirjev. Borba za najboljšo uvrstitev v končni tabeli se bije med Zavcem in Milinkovičem. Trenutno ima Milinkovič minimalno prednost, toda na programu so še štirje turnirji, od katerih se trije upoštevajo.

*

V sredo je bilo žrebanje za letošnjo šahovsko prvenstvo Kopra. Včeraj je bilo odigrano že prvo kolo, na prvenstvu pa sodeluje 14 najboljših šahistov Kopra. Kdo ima največ možnosti za osvojitev prvega mesta, je težko napovedati. Menimo pa, da se bodo v borbo za najvišja mesta pomešali Omladič, Zavec, Milinkovič, Jevnikar in morda še kdo.

NA ROKOMETNEM TURNIRJU V KOZINI

VELIKA IZENAČENOST EKIP

Rokometni klub Jadran iz Kozine je priredil v nedeljo pod pokroviteljstvom ZZB Kozina rokometni turnir, na katerem so sodelovale štiri ekipe: domači Jadran, Idrija, Dobravlje in Vipavec iz Vipave. V precej hladnem vremenu si je vse tekme ogledalo okrog 200 ljudi.

Ekipe so nastopale vsaka z vsako. Čas igranja: dvakrat po 20 minut. Prve so nastopile Dobravlje proti Idriji. Dobravci so presenetili občinstvo z izredno dobro igro in zasluženo zmagali. Vipavec iz Vipave je v drugem srečanju presenetil domači Jadran in mu odvzel točko. To srečanje je bilo tudi odločilno za prvo mesto.

Ko je bilo pričakovati, da bo do konca pokalnega turnirja odločala gol razlika, so Dobravci znova presenetili Vipavce, ko so z njimi igrali neodločeno. Tako je bil prvak že odločen. Le zmaga Dobravelj nad Jadranom bi se lahko vplivala na končno uvrstitev. Ob polčasu so gostje sicer vodili, vendar niso mogli vzdržati naleta domačinov. Ostala srečanja pa niso bila več tako zanimiva.

Rezultati: Dobravlje — Idrija 16:14 (9:8), Jadran — Vipavec 9:9 (3:3), Vipavec — Dobravlje 11:11 (7:5), Jadran — Idrija 24:19 (11:8), Jadran — Dobravlje 23:14 (10:9), Vipavec — Idrija 19:16 (11:8).

Lestvica:

Jadran	3	2	1	0	56:42	5
Vipavec	3	1	2	0	39:36	4
Dobravlje	3	1	1	1	41:48	3
Idrija	3	0	0	3	49:59	0

Ob koncu je predstavnik ZZB Kozina podelil zmagovalni ekipi lep pokal, najboljšemu strelcu Samardjiji, najboljšemu igralcu Centi (Jadran), Crnobrnji (Idrija) za športno vedenje in Batiču (Dobravlje) kot najboljšemu vratarju pa spominske značke.

(J. LEBAN)

MOPEDISTI V OPATIJI

Na prvem srečanju mopedistov pred dnevi v Opatiji, ki naj bi postalo tradicionalno, se je zbralo 107 mopedistov iz Kopra, Škofij, Vipave, Kranja, Trzina, Škofje Loke, Matulja, Reke, Opatije in Crikvenice. Kot je znano, je bilo prireditelj te manifestacije Avto moto društvo Matulji, pokrovitelj pa tovarna TOMOS.

Prvi dan srečanja so udeleženci poslušali dve izredno zanimivi predavanji. Najprej sta o svojem potovanju z mopedom na Grönlandijo pripovedovala Tone Fornezzi in ing. Tomaž Pleterski. Predavanje sta popestrila z mnogimi diapozitivi. Nič manjšega zanimanja ni bilo deležno predavanje Janeza Imperla o razvoju Tomosovega tekmovalnega motorja ter prikaza vloge Tomosa pri razvoju in popularizaciji motornih dirk v Jugoslaviji.

V tekmovalnem delu programa se je v spretnostni vožnji pomerilo 107 mopedistov-tekmovalcev, ki so na izredno težki progi pokazali vse prvine obvladanja Tomosovega mopeda. Brez kazenskih točk je zmagal Gilberto Parlotti, ki je vozil za AMD Koper.

Po končanem tekmovanju je bila svečana razdelitev nagrad in priznanj. Še posebna simbolična priznanja je podelil predstavnik Tomosa mnogim zaslužnim delavcem na področju moped-športa. Najštevilnejši ekipi AMD Matulji pa je predal poseben pokal tovarne TOMOS.

MALI NOGOMET
ZA POKAL OBALNEGA KOMITEJA ZMS

Prvenstvo mladinskih aktivov

V prvi skupini tekmovanja za pokal obalnega komiteja ZMS je končan prvi del tekmovanja. Tekmovalo je 130 mladincev iz mladinskih aktivov na obali. V drugi skupini morajo odigrati še dve zaostali tekmi.

Rezultati 9. in 10. kola tekmovanja v prvi skupini so naslednji:

9. kolo: Hrvatini — Dekani 9:4, Bertoki — Pobegi 1:3, Dekani II — Škofije 0:3. **10. kolo:** Pobegi — Hrvatini 5:1, Bertoki — Škofije 0:5, Dekani II — Dekani I 0:3.

Po 10. kolu je lestvica naslednja:

Pobegi	10	8	0	2	35: 9	16
Škofije	10	6	1	3	31:12	13
Dekani I	10	5	1	4	24:21	11
Bertoki	10	4	0	6	13:23	8
Hrvatini	10	3	0	7	18:28	6
Dekani II	10	3	0	7	15:40	6

Spomladi bodo nadaljevali s tekmovanjem, kjer se bo vodila glavna borba za prvo mesto med Pobegi in Škofijami.

(V. R.)

Novogoriški šahisti dobili prostore

Novogoriški šahisti so zahvaljujoč se prizadevnosti predsednika novogoriškega šahovskega kluba, tovariša Bizjaka, dobili svoj klubski prostor. V prihodnje se bo celotna dejavnost novogoriških šahistov odvijala v Kosovelovi ulici, kjer je ljubiteljem šaha na voljo 12 igralnih miz. Za razmah šaha v Novi Gorici je to velikega pomena in zato šahovski organizatorji upravičeno pričakujejo, da bodo šahovski dnevi ob torkih, četrtkih, petkih in nedeljah dopoldan v polni meri obiskani.

NOVOGORIČAN PLESTENJAK IZREDEN V AVSTRIJI

Mednarodni nastop mladih telovadcev Avstrije in Jugoslavije v St. Pöltnu (Avstrija) je prinesel izreden uspeh mlademu novogoriškemu telovadcu Plestenjaku. V zelo ostri konkurenci je namreč v skupnem seštevku osvojil prvo mesto in s tem dosegel enega svojih največjih uspehov. Uspeh Plestenjaka je nedvomno znatno prispeval tudi k zmagi jugoslovanske ekipe, ki je z rezultatom 433,65: 419,50 močno premagala svoje sovrstnike iz Avstrije.

Plestenjak je v Avstriji telovadil zares odlično in nam to potrjujeta tudi njegovi zmagi v preskoku in parterju. Vrstni red najboljših: Plestenjak (J) 53,95, Hmjelovac (J) 51,55, Cvetkovič (J) 51,35, Katnig (A) 51,00 itd

SLOVENSKI JADRALCI O SVOJEM DELU

SPREJELI PROGRAM ZA LETO 1968

Odbor za jadralstvo — brodarske zveze Slovenije je sprejel poročilo klubov o delu v tekočem letu in sprejel plan dela za prihodnje leto.

Iz poročil posameznih klubov lahko vidimo, da je bilo delo koprskega kluba najuspešnejše. V svojih vrstah ima tudi take jadralce, ki so dosegli nadpovprečne rezultate in spadajo med elito naših jugoslovanskih jadralcev. S prvimi mesti na državnem in republiškem prvenstvu, pa tudi lepa mesta na mednarodnih tekmovanjih, s tem se ne more pohvaliti vsak klub. Organizacijsko zelo napreduje Izola. V Mariboru so ustanovili tri klube, od katerih je le eden bolje organiziran in uspešen. Ljubljančani se bore s finančnimi težavami, ker imajo svoje objekte v Piranu in hodijo tja le poleti od časa do časa. Najtežje pa je klubu v Piranu. Sklep je bil, da ponovno skušajo doseči pri merodajnih forumih, da nadoknadijo izgubljen čas in da klubu dodelijo prostore, ki so jim bili protipravno odvzeti. Če bi piranski klub dobil prostore, bi s tem rešili tudi vprašanje prostorov za ljubljanski klub, da se ne bi stiskal v znanih ruševinah na punti v Piranu.

Program tekmovanj, ki ga je predložila zveza, je bil sprejet. Državna prvenstva bodo v Splitu, Dubrovniku, Zadru in Pulju. Republiško prvenstvo pa bo v Izoli in v Mariboru. Priredili bodo tudi piransko regato in regato na Zbiljskem jezeru. Nadalje so sprejeli priporočilo, naj bi se uvedla strožja kontrola nad motornimi čolni, ki vozijo vse preblizu obale in tudi na Mariborskem jezeru ne upoštevajo predpisov. (MC)

nesreče in nezgode

Motorist se je zaletel v zapornico

Vinko Birsa s Preserij se je 21. novembra peljal z motornim kolesom iz Dornberka proti Volčji dragi. Med vožnjo se je zaletel v zapornico na cesti, ki je bila postavljena zaradi del. Izgubil je ravnotežje in zapeljal kakih 9 metrov pod cesto po nasipu. Hudo poškodovanega motorista so odpeljali na zdravljenje v šempetrsko bolnišnico, sopotnica je ostala nepoškodovana.

Vozil je pod vplivom alkohola

Florentin Rogelj iz Nove Gorice se je 20. novembra peljal s tremi sopotniki z avtomobilom iz Nove Gorice proti Ajševici. Na ostrem nepreglednem ovinku ga je zaradi neprimerne hitrosti in vpliva alkohola zaneslo v obcestni jarek. Zatem ga je odbilo nazaj na cesto, kjer je obstal na kolesih in se nato še dvakrat prevrnil. Voznik in sopotniki so imeli srečo. Ostali so nepoškodovani, vtem ko je na avtomobilu škode za milijon starih dinarjev.

Zavore niso delovale

23. novembra zvečer se je spuščal s Prevala proti Solkanu z osebnim avtom Jožko Pisk iz Biteža. Pod gostilno Oddih je zagledal na levi parkiran neosvetljen avto. Zmanjšal je hitrost. Za njim je pripeljal osebni avto Ivan Jakopič iz Nove Gorice. Ko je tudi on pritisnil na zavoro, le-ta ni delovala. Zato je dvakrat udaril v pred njim vozeči avto, ga obvozil in končno ustavil. Po trčenju je Jakopičeva sopotnica skočila iz avtomobila med vožnjo. Toda vse se je srečno izteklo, le na vozilih je škode za 2500 novih dinarjev.

Mopedist brez vozniškega dovoljenja

Vojko Žižmond iz Prvačine je 25. novembra vozil kombi izpred osnovne šole proti domu. Na blagem ovinku mu je iz nasprotne smeri pripeljal z mopedom, ki tehnično ni bil brezhiben in brez vozniškega dovoljenja Anton Faganel iz Prvačine. Zaletel se je v že ustavljeni kombi in padel. Zaradi rane na levi nogi so ga odpeljali v šempetrsko bolnišnico.

Avtomobila v plamenih in človeška žrtev

Fernando Virgili iz Vidma se je peljal 26. novembra z osebnim avtom iz Rožne doline proti Ajdovščini. V desnem nepreglednem ovinku pri Potočah mu je pripeljal nasproti po levi osebni avto Karlo Torkar iz Nove Gorice. Prišlo je do silovitega čelnega trčenja, pri čemer sta se oba avtomobila vnela in zgorela. Zaradi zadobljenih poškodb je že na kraju nesreče umrl sopotnik italijanskega voznika De Boni Luigi — Primo. Oba voznika, hudo ranjena in opečena, so prepeljali v šempetrsko bolnišnico. Škode je za tri milijone starih din.

Avto oblezal na strehi

26. novembra se je peljal z osebnim avtom iz Podnanosa proti domu Franc Trošt iz Vipave. Na ravnem, preglednem delu ceste ga je zaradi neprimerne hitrosti in mokre ceste zaneslo s ceste. Avto se je prevrnil in oblezal na strehi. Voznik se je le laže poškodoval, a na vozilu je škode za 5000 novih dinarjev.

Zaneslo ga je na posuti cesti

Alojz Jevšček iz Banišic se je 27. novembra peljal z osebnim avtom od doma proti Grgarju. Na nepreglednem ovinku mu je prišel nasproti prav tako z osebnim avtom Alojz Vovk iz Šempasa. Da bi se laže srečala, je začel Jevšček zavirati. Toda na posuti cesti ga je zaneslo v levo in prišlo je do trčenja. Ranjenih ni bilo, škode pa za 3500 novih dinarjev.

Motoristova žena je umrla v bolnišnici

Ivan Vuga iz Solkana se je 30. novembra vračal z motornim kolesom iz Rožne doline proti domu. Z njim je bila tudi žena Dorica. Ko je pripeljal iz predora skozi Panovec je zavijal na levo, da bi prišel na Streliško cesto. Ko je že bil na levi polovici ceste, je iz neznanega vzroka zapeljal nazaj na desno. Toda v tistem trenutku mu je prišel nasproti z osebnim avtom Italijan Baltasarri Rademan iz Gradiške, ki je vozil pravilno po desni. Trčenje je bilo neizogibno in tako hudo, da je motorno kolo in osebni avto zaneslo 14 metrov nazaj na levo polovico ceste do opornega zidu. Pri nesreči se je hudo poškodoval motorist, saj je zadobil pretres možganov, rano na glavi in druge poškodbe. Še huje je bilo z ženo. Zadobila je zlom obeh stegnenic, desnega skočnega sklepa, zmečkano stopalo desne noge in pretres možganov. 4. decembra je v bolnišnici podlegla poškodbam. Škode — 7000 N din. Motorist ni imel vozniškega dovoljenja.

Mopedist v železni smernik

Z Mosta na Soči proti Idriji pri Bači se je 2. decembra peljal z mopedom Janez Kobal iz Šebrelj. Na blagem levem ovinku je zapeljal v skrajno desno ter se zaletel v železni obcestni smernik. Obležal je na cesti vznak. Zadobil je zlom lobanje in rano nad levim sencem. Odpeljali so ga v šempetrsko bolnišnico.

Avto je zadel motorno kolo

V Mrzleku med Novo Gorico in Plavmi je v nedeljo Rudolf Obid iz Cerknega prehiteval motorista Rudolfa Četrtiča iz Anhovega. Toda pri tem ga je zadel s prednjim desnim delom v zadnji del motorja, tako da sta motorist in njegova sopotnica žena Jožefa padla. Hudo poškodovana so ju odpeljali na zdravljenje v šempetrsko bolnišnico. Motorist je zadobil pretres možganov in rane po telesu, žena pa ima počeno pogačico in druge rane po telesu.

Tržačan povozil pešca

V Spodnjih Škofijah je 1. decembra Bruno Maniaco iz Trsta na voznji z avtom od bloka proti Kopru podrl 55-letnega Ivana Bordona iz Montinjana, ko je prečkal cesto. Voznik je zaviral, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Bordon je dobil hujše poškodbe po boku in pretres možganov. Zdravi se v Izoli.

Lovec našel mrtvo žensko

V nedeljo je lovec Albin Prodan iz Raven našel v potoku Frata blizu Dragonje mrtvo starko in obvestil milico, ki je ugotovila, da je utopljenka 85-letna Marija Kleva iz Krkavč. Starka je že 8. junija letos izginila od doma in je kljub iskanju ni bilo mogoče najti. Preiskava je ugotovila, da se je starka utopila po nesreči.

Izsleden krivec nesreče

Dne 22. novembra je neznan mopedist podrl na tla v Izoli domačina Stanislava Zadnika in pobegnil. Milici se je posrečilo ugotoviti, da je nesrečo zakrivil 29-letni Jakob Pivk z Medvedjega brda pri Logatcu. Pivk je moped malo pred nesrečo ukradel Francu Zagoričniku v Izoli.

Nesreča pri Sečovljah

V ponedeljek se je v Sečovljah zaletel mopedist Oktavij Hrvatin iz Pirana v avto inž. Franca Štularja, ki je privozil od premogovnika na cesto, ne da bi se prepričal, če je prosta. Mopedist je dobil kompliciran zlom desne noge in je moral na zdravljenje v Izolo.

Trčila dva avtomobila

Na vožnji iz Kopra proti Izoli je Filipu Vičiču iz Izole na križišču pri »Slavniku« nenadoma zapri pot naravnost s svojim avtom Anton Testen iz Kopra, ki je zavijal levo proti Semedelski cesti. Ko je Vičič opazil, da pot ni prosta, je zavil na levo in oplazil s svojim avtomobilom blatnik Testenovega. Ob tem je izgubil oblast nad vozilom, zavozil čez varnostni otok na pot za pešce in nato še v zid podjetja »Slavnik«. Hudo poškodovanega so Vičiča pripeljali v izolsko bolnišnico. Škode je za 1,1000.000 starih din.

OBRTNIKI!
LESNE IN KOVINSKE STROKE!

ZA VAŠ NAKUP:
- SPAJALNIKOV
- KOMPRESORJEV
- SVEDROV
- SEKAČEV ZA LES IN KOVINE IN
- VSEH ORODNIH STROJEV ZA OBDELAVO LESA IN KOVIN

V VELIKI IZBIRI IN PO NAJNIŽJIH CENAH V TRSTU! Z ZAUPANJEM SE OBRNITE NA

TECNOFERRAMENTA
ul. Flavia 7 (ob občinskem stadionu)

AUTOEMPORIO

GORICA, Raštel 83 — telefon 4646

Pri nas dobite v veliki izbiri in po dostopnih cenah vse za zimsko opremo vašega avtomobila:

SNEŽNE VERIGE — POKRIVALA ZA MOTORJE — ANTIFRIZ — PRTLJAŽNIKE ZA SMUČI ITD.

V zalogi imamo:
- PNEVMATIKE — Michelin, Pirelli, Kleber-Colombes, Dunlop
- PREVLEKE — Novolan
- Svečke — Bosch, Marelli, Champion
- FILTRI — Fram
- ŽAROMETI — SIEM, CARELLO

Zanimive NOVICE

Petindvajset let atomske dobe

V nedeljo, 3. decembra, je preteklo 25 let od trenutka, ki je pomenil konec dosedanjega veka človeške zgodovine in začetek novega, atomskega. Tega dne se je posrečilo tedaj še mlademu italijanskemu znanstveniku fiziku Enricu Fermiju v Chicagu v ZDA izvesti prvič verižno jedrsko reakcijo. Dotlej je bilo sicer na področju atoma storjenega že veliko, do posrečene verižne reakcije pa le ni še prišlo.

Fermijev poskus je omogočil pripravljanje prve atomske bombe, ki je sicer ni bilo več tre, ba uporabiti proti Hitlerju, je pa vržena na Japonsko končala tudi še zadnji del svetovne vojne z japonsko kapitulacijo. Odkritje razkrajanja transuranidnih atomov in združevanje vodikovih ni povzročilo samo v znanosti in strategiji, marveč tudi v vsem nadaljnjem razvoju človeštva, veliko spremembo, ki v resnici zaključuje večtisočletno preteklost in začenja povsem novo, v zadnjih konsekvencah še ne povsem predvidljivo.

Kakor vsaka epohalna iznajdba, ima seveda tudi spoznanje atoma in odkritje sproščevanja njegove ogromne sile dve strani, dobro in slabo. Miroljubna uporaba jedrske sile je že zdaj, po komaj petindvajsetih letih, tako pomembna na vseh mogočih področjih da si nadaljevanja brez nje ne moremo zamišljati. V vojaške namene uporabljena pa je najstrašnejša grožnja, ki je kdajkoli vznemirjala človeštvo. Upajmo kljub vsemu, da uranova in vodikova bomba le ne bosta nikoli uporabljeni za uničevanje, ki bi moglo postati popolno. S tem upanjem so proslavili na uradni način petindvajsetletnico Fermijevega uspeha v Združenih državah in v Italiji, drugod pa so se je spomnili zlasti v tisku.

Aperitiv bar v moderniziranem hotelu »Krn« v Tolminu. Zaradi izrednega zanimanja za silvestrovanje v »Krnu« — silvestrov menu bo samo 90 N-din — priporočajo čimprejšnjo rezervacijo. Del hotela so že oddali Zagrebčanom

Trgovina usnjenih izdelkov

LUXMODA

TRST

LARGO BARRIERA VECCHIA 2
(nasproti avtobusne postaje)

— TORBICE IZ USNJA IN IMITACIJE USNJA
— POTNE TORBICE IN KOVČKE
— ŽENSKE, MOŠKE IN ZLOŽLJIVE DEŽNIKE
— DARILA

VSE PO NAJUGODNEJŠIH CENAH!

Posebni popusti za jugoslovanske turiste!

Kdor zdravje ljubi,
ne pije veliko.
Če pa pije,
pije Hermeliko!

DANA TOVARNA RASTLINSKIH SPECIALITET

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. ulična pregraja, ovira, 8. tuje žensko ime, 14. besedna uganka, 15. tkanina za zavese, 16. del telesa pri živalih, 17. zgodovinsko mesto v južni Franciji, 19. kratica za »akademski klub«, 20. grški bog ljubezni, 22. kope ostrih ledenih blokov na ledeniku, 23. nekdanji turški velikaš, 24. okrnjen kip, nedokončano delo, 26. reka v Angliji, 27. poškodba, 28. največji morski sesalec, 29. vzdrževanje pri jedi, 31. pisana dolgorepa tropska papiga, 32. latinski predlog, 33. himalajska koza, 34. žensko ime, 36. upravno središče zahodne Nemčije, 37. mesto v južnem Epiru, 38. iz trdih deščic zložen pod, 40. tuje žensko ime, 41. ozek konec polotoka, 43. seznami, izkazi, 44. mesto v severni Siriji, 46. oseba iz Schillerjeve drame »Razbojniki«, 47. prostor, površina, 48. reka v srednji Aziji, ki se z veliko delto izliva v Balkaško jezero, 49. letopis, 51. morska riba z okusnim mesom, 52. grom, udar strele, 54. čekani, 55. stavčna nikalnica, 56. starogrški državnik, 58. izrastek na glavi, 59. originalno ime naše sosednje države, 61. prvina, osnova, 63. lepenka, 64. v starem Rimu naziv za prvi dan v mesecu.

NAVPIČNO: 1. vrsta pokrivala, 2. tlakomer brez živega srebra, 3. vojaško poročilo, 4. kraj pri Ljubljani, 5. veliko časovno razdobje, 6. prepir, pretep, 7. glavno mesto francoske pokrajine Pikardije z znamenito gotsko katedralo, 8. francoski pozitivistični filozof in književnik (Ernest), 9. kopno, obdano z morjem, 10. otok med Irsko in Anglijo, 11. kemični znak za americij, 12. reka v ZDA z znamenitimi slapovi, 13. glavno mesto Turčije, 18. ime znamenite švedske filmske igralke Garbo, 21. naša kratica velike evropskoazijske države, 23. hrib pri Beogradu s spomenikom neznanega junaka, 25. preprosto obuvalo, 27. otok v Sredozemskem morju, 30. reka in departma v severozahodni Franciji, 31. rimski vojskovodja, eden najpomembnejših ljudi Avgustove dobe, 33. velika slaščica, 35. strehe nad odprtim ognjiščem, 36. literarna zvrst, v kateri nastopajo živali, 38. plesna figura, 39. prvi grški filozof narave, 41. francoski romanopisec, dramatik in muzikolog (Romain), 42. italijansko ime za Trst, 43. leseno ogrodje za brajdo, 45. majhen kos papirja, 46. vrsta javorja, 48. zahodni del Nove Gvineje, 50. medmet, 52. zbor treh pevcev ali godbenikov, 53. izstop drobovja pod kožo, 56. ženski pevski glas, 57. kos celote, sestavina, 60. površinska mera, 62. osebni zaimek.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1. Kairec, 7. plahta, 13. Almeria, 15. Menart, 16. umazanka, 18. Kanal, 19. nama, 20. Karl, 22, sova, 23. Ani, 24. Santos, 26. Inn, 27. SA. 28. Burt, 29. Aka, 31. I(van) T(avčar), 32. Hvar, 34. Aralsk, 36. orientalka, 39. Alenka, 40. pakt, 42. Sn, 43. tar, 44. smer, 46. RK, 48. akt, 50. Marcel, 52. moa, 53. Nara, 55. Neal, 56. Tass, 57. Drava, 59. plinarne, 61. raport, 63. anortit, 64. ananas, 65. arnika.

NAVPIČNO: 7. P(ietro) M(ascagni).

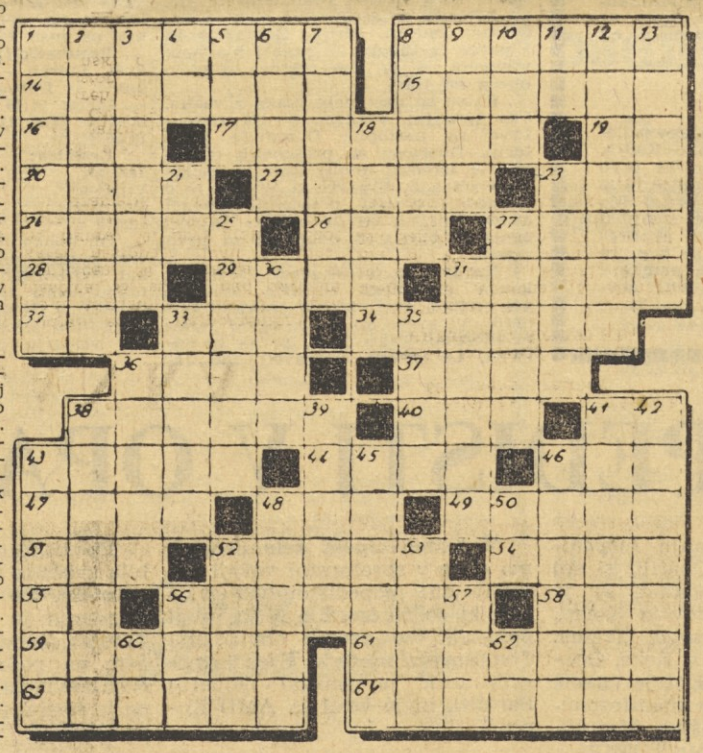

A. P. KAZANCEV: POTOVANJE NA MESEC

30

Godwin je od strani pogledal na rdečkasto gmoto, ki je bila zavzela že del mize.

»Vrag naj jo vzame, saj odteka!« je zamrmral.

»Samo pomislite, kakšno žetev beljakovinske snovi bi dobili, če bi klice te plesni prenesli na Zemljo? Nenavadno je to odkritje, prijatelji! Če se mi bo posrečilo, da bom s planinskih vrhov videl drugo stran Meseca in vulkan, ki ga ni mogoče razbrati na fotografijah, če dokažem vulkansko poreklo Mesečevih planin, bo naloga naše odprave izpolnjena.«

»Šla bom z vami, poveljnik,« se je odločila Helen.

»Prej pa ste hoteli ostati v raketi!« je protestiral Godwin.

»Ne, Aljonuška!« je rekel Gromov. »Razen mene nihče ne bo šel. Prejel sem takšen ukaz iz Moskve. Godwin ima prav. Ni treba tvegati življenja vseh članov odprave in jih ločiti od tankca, od naše baze, od zveze z Zemljo. Počakali me boste tukaj.«

Peter Gromov je z navdušenjem opazoval, kako se širi rdečkasta gmota po mizi in teče z nje na divane in tla.

»Živa pena! Kako je to lepo! Živa pena. Zmagovito življenje! Poglejte, kako nenasitno željo ima, da bi z rastjo prispela v čim boljše razmere! Živa dragocenost! Z njo se bodo hranile živali na Zemlji. Že Timirjazev je bil sanjaril o »kruhu iz zraka«. Kajti v zraku so vse sestavine za nastanek hranljive beljakovine. In glejte, kje je bil skrit mehanizem takšnega spreminjanja! Na Mesecu!«

»Vrag naj ga vzame, poveljnik! Jaz se ne bi tako navduševal nad tem vražjim testom. Saj stalno kar naprej raste.«

Na mizi se je odigravala neverjetna zadeva. Helen je gledala, kako rdečkasta, gibčna gmota vre in kako teče iz nevidne pipe po gumijastem šotoru, se dviga, narašča in vse zaliva.

»Bolje je, če jo vržemo ven,« je predlagal Anikin.

Z Godwinom sta začela metati ven peno skozi odprta vrata v komoro. Po določenem odporu se jima je pridružila tudi Helen.

Posrečilo se jim je, da so vrgli ven pretežni del pene in zaprli komoro. Toda preostala plesen, razlita po mizi in tleh, je znova naraščala.

Začeli so težko dihati. Anikin je dodal zrak, ker so ga bili porabili za razvoj pene.

In pena se je takoj razmahnila, kot da bi bila prebila zapreko. Na tleh že ni bilo več mogoče stati. Noge so se vanjo pogrezale do členkov.

»Morali se bomo umakniti!« je odločil Peter Sergejevič. »To bo najprijetnejši umik izmed vseh umikov, ki si jih predstavljamo. Kakšna je moč življenja! Le kakšna! Mar niso na meteoritih našli mikrobov, ki blodijo po vesolju? . . . Oblecite skafandre! Škoda je pustiti tako prijeten dvorec, toda gostitelji nas mečejo odtod ven!«

»Morda pa se nam bo le posrečilo, da bomo kosili kot ljudje?« je vprašal Anikin. »Vse je pripravljeno!«

»Saj nam je tudi v lonec prišla pena,« je presenečeno zaploskala Helen.

»Sijajno! Zdaj jo bomo lahko tudi poskusili,« je nepričakovano rekel Peter Sergejevič in zajel iz lonca košček temne kožice, v katero se je bila spremenila Mesečeva pena.

Vsi so obmolknili.

»Morda bo kravam in svinjam všeč,« je rekel in se namrdnil.

»Iz šotora je treba izpustiti zrak,« je predlagal Godwin.

Anikin se je prizadevno trudil, da bi odprl vrata pregrade. Očitno je bila pena znotraj preveč narastla. Ljudje so noge že postavljali na divane.

»Strahotno!« je rekla Helen.

»Tu ni ničesar strahotnega, Aljonuška! To je čudovito!«

»Ali naj razbijemo okno?« je vprašal Anikin.

Bilo je že prepozno. Pena je bila dosegla višino divana. Peter Gromov je z udarcem izbil okno. Stene hišice so se nagubale in strop se je spustil. Gromov je pomagal Heleni, da se je prva izvlekla ven.

Tretje poglavje

OGNJENI DEŽ

»Morda zame tudi ne bo tako zanimivo, da bi videl drugo stran Meseca,« je izjavil Tom Godwin. »Vendar pa grem z vami.«

Helen je šla pospremit raziskovalca na zadnji pohod. Potem se bo vrnila k tankcu in porušeni hišici, ki jo bo Vanja Anikin očistil Mesečeve plesni.

Helen je držala moška za roke. V troje so šli vzdolž svetle proge, ki se je raztezala celo do obzorja in kot da se je na nekem mestu zarila pod sivi pepel in se spet strmo dvignila do planinskih reber.

To je bil eden od tistih skrivnostnih žarkov Mesečevih cirkov, ki se razhajajo radialno in nad uganko katerega so znanstveniki dolgo razmišljali. Izkazalo se je, da so ti žarki nakopičen vulkanski material. Dvigajoč se nad okolico, so bila ta področja presenetljivo podobna železniškim nasipom. Mehurjasta, votla in gramozu podobna, kasnejšega porekla kot Mesečeva morja in zato tudi brez svojega meteoritskega prahu, so bila iz večje razdalje videti svetlejša.

»Kaj bosta pomislila?« je rekla Helen. »Ne morem se znebiti občutka, kot da je vse to nekdo nasul.«

»Mesečeva mesta bo pripravno graditi vzdolž teh naravnih nasipov,« se je odzval Peter Sergejevič. »Prav lahko jih bo spremeniti v ceste!«

»Mesečeva cesta!« je naydušeno ponovila Helen.

»Ali vidite tisti kup sten?« je nadaljeval Gromov. »Na sredini ga bo kronala velika kupola, poleg pa se bodo dvigale majhne kupole, ki bodo podobne vzhodnim hramom. Hermetično mesto iz pravljic, z umetno atmosfero znotraj. Radialno od njega se bodo razprostirale cevi steklenih vrtov. V njih bodo brez okov zemeljske težnosti naše rastline nenavadno visoko rastle. Okrog mesta se bodo dvigali kot stražni stolpi jambori sončnih postaj z velikanskimi ogledali. Zdaj, Helen, pa se morate vrniti. Zelo prijetna sopotnica ste bili.«

»Tako je, Helen! Tudi jaz vam stiskam roko!«

Helen je dolgo gledala za njima. Gibala sta se previdno in se izogibala skokom. Njuni svetli silhueti sta postajali čedalje manjši in manjši.

Helen je zajokala. Ni vedela zakaj. In ni si mogla obrisati solz.

Vsa majhna in upognjena se je vračala počasi nazaj.

ČASOPISA LOOK IN STERN O DALLAŠKI TRAGEDIJI (45)

Trenutki po zaprisegi

Zadušljivo ozračje v kabini — Gospa Kennedy odide v rep letala h krsti s posmrtnimi ostanki moža — Kam je izginila biblija, last pokojnega predsednika? — Spor med staro in novo predsednikovo skupino — Pretirana bojazen agenta Youngblooda

Zaradi znojnih teles, vse večje vročine in zadušljivega zraka se je salon spremenil v pravo savno. Samo gospa Johnson ni čutila zadušljivega ozračja. Poglobila se je v misli. »Ta trenutek je podoben snu,« je pomislila. »Vse je tako neresnično, kakor da bi igrali v kakem gledališču. To je za nas pričetek nečesa strašnega in težkega. Ne vemo, kaj nas čaka. Korakamo v tuj, nov svet. Zares je kakor v snu, vendar to ni sen.«

Predsednik je objel ženo in Jacqueline Kennedy. »Tako, honey,« ji je dejal, »sedaj boste sedli semkaj.« Nato jo je pospremil tja, kjer je pravkar stal fotograf Stoughton. Pilot Swindal je prižgal motorje. Johnson se je pogreznil v predsedniški naslanjač in dejal Lemu Johnsu: »Sedaj krenimo.«

Johnson je naročil skodelico juhe, gospa Johnson pa je prigrizovala neko trdo pecivo. Gospa Kennedy je vstala in vljudno dejala: »Oprostite, prosim.« Ni hotela razžaliti Johnsonovih, vendar je vedno znova pomislila: »Ne bom ostala tu, k njemu bom šla.« Pohitela je po hodniku in zagledala O'Donnella, O'Briena in generala McHugha, ki so stali ob krsti. Sedla je na enega izmed dveh stolov na drugi strani, O'Donnell pa poleg nje. Ko sta se jima pogleda srečala, je pričela jokati. Prvič tega dne je Jacqueline Kennedy jokala. Iz oči je privrel pravi potoček solz. Dolgo ni mogla spregovoriti niti besede.

Ko je sodnica Sara Hughes stopala po hodniku, se ji je približal neki moški — pozneje se je spominjala da »zelo uradno« — pokazal črno knjigo, ki jo je držala v roki, in jo vprašal: »Ali jo boste obdržali?« Odkimala je. »In to?« je nadaljeval in segel po knjigovodski kartoteki, na kateri je bilo zapisano besedilo zaprisege.

Kartoteka z besedilom zaprisege je samo zanimivost za zbiralce ali za muzeje. Knjiga pa je bila nekaj več. Bila je osebna lastnina Johna Kennedyja. Niti do danes je niso našli. Zadnji spomin, ki ga je Kennedy zapustil v Dallasu, predmet, ki mu je največ pomenil, je bilo prav njegovo sveto pismo.

x x x

Poročila potnikov med poletom v Washington se med seboj razlikujejo, vendar se je vsakdo čutil v salonu nekam neprijetno. MacKilduff je pozneje govoril o »najhujšem poletu njegovega življenja«. Agent Clint Hill je omenil »skrajno napete odnose med Kennedyjevimi in Johnsonovimi ljudmi«.

Nekateri si tudi niso prizadevali skriti svojih čustev, predvsem ne Ken O'Donnell. Johnson je dvakrat poslal svojega poznejšega tiskovnega vodja Billa Moyersa v rep letala, da pokliče O'Donnella in O'Briena, naj se jim pridružita. Le-ta sta predlog odločno zavrnila. General Godfrey McHugh pa je odšel naravnost k časnikarjem, da bi vse postavil na svoje mesto. »Rad bi odprto podčrtal,« je dejal in udaril s pestjo po mizi, pri čemer je še posebej poudaril vsako besedo, »da smo Ken O'Donnell, Larry O'Brien, Dave Powers in jaz prebili ves čas poleta v kabini v repu letala s predsednikom, predsednikom Kennedyjem.«

Sedaj se je v kabini na repu prikazal v Johnsonovem imenu tudi Ted Clifton. Ken je siknil: »Zakaj ne ostanete spredaj z vašim novim šefom?«

Clifton je vprašal generala McHugha: »Kaj neki se dogaja z njim? Jaz samo izpolnjujem svojo dolžnost!«

O'Donnel pa se je najbolj jezil na tiskovnega vodjo Kilduffa. »To pomeni, da ste to storili,« mu je grenko dejal. »Vedno sem slutil, da boste to nekega dne storili.« Nato je pristavil:

»Sicer pa nisem od njih pričakoval nič drugega. Sedaj jim je slednjič uspelo.«

Ni dejal, koga misli. Sicer pa tudi ni bilo potrebno.

Samo Moyers, najbolj velikodušen med Johnsonovimi svetovalci, ni dovolil, da bi ga izzivali. Razumel je, kako hudo je Ken prizadet, vendar ni rekel ničesar.

Posebno hudo je trpela Johnsonova tajnica Marie Fehmer, rojena v Dallasu. Skušala je posredovati in pomiriti sprti stranki. Sporočila je Kennedyjevim zvestim pristašem, da jim bo poslala juho. Toda ljudje so stisnili zobe in odkimali. Niso hoteli juhe — niti premirja.

x x x

Govorili so, da bodo letališče Andrews zaprli za časnikarje, Johnson pa je odkimal. »To bi bilo videti,« je dejal, »kakor da se bojimo.« Najprej je nameraval takoj po prihodu v Washington sklicati ves štab Bele hiše na svečano srečanje, vendar mu je Bundy nasvetoval, naj tega ne stori. Tudi tu so bili ljudje prizadeti zaradi nepričakovanega dogodka. Moyers se je strinjal z Bundyjem, zato je Johnson popustil.

Agent Ruffus Youngblood je še vedno vztrajal pri tem, naj Johnsonovi prebijejo noč v Beli hiši. Toda Johnson je dejal: »To bi bilo preveč. Tega zares ne bi hotel.« Agent pa ga je še naprej prepričeval. Predvsem mora misliti na njegovo varnost, je dejal.

»Razumem,« je odgovoril Johnson, »toda vi bi vendar lahko zavarovali tudi Thelms,« je dejal. »Ali tega morda ne morete?«

Youngblood je priznal, da lahko prav tako zavarujejo tudi Johnsonovo in Belo hišo.

Johnson je nato poklical Moyersa. Pojasnil mu je, da ne namerava iti v spalnico. »Vdova se bo morda tu uredila,« je dejal. Čustveni zvezni častnik Moyers je odšel v rep letala, da bi to sporočil Jacqueline Kennedy. Toda vdova je zavrnila ponudbo Njej ta kabina ni potrebna, je dejala.

Zdelo se je nekam čudno in tuje, ker so ji tam pripravili novo obleko. Hkrati je mislila tudi na to, da je v treh letih, ki jih je preživela v Beli hiši, dobro spoznala Lyndona Johnsona. Zelo dobro sta se ujemala, vendar je tudi vedela, kako spretno zna pridobiti ljudi za svoje cilje. Hotela se je izogniti njegovim prizadevanjem, da bi tudi njo vpregel v svoj voz.

(Dalje prihodnjič)